

REPUBLIKA HRVATSKA
SISAČKO-MOSLAVAČKA ŽUPANIJA
Ž U P A N
KLASA: 350-02/17-01/75
URBROJ: 2176/01-02-17-2
Sisak, 24. ožujka 2017.

SISAČKO-MOSLAVAČKA ŽUPANIJA
ŽUPANIJSKA SKUPŠTINA
n/r predsjednice Županijske skupštine
gđe Ivanke Roksandić, prof.

Na temelju članka 44. Statuta Sisačko-moslavačke županije («Službeni glasnik Sisačko-moslavačke županije», broj 11/09, 5/10, 2/11 i 3/13), župan Sisačko-moslavačke županije 24. ožujka 2017. godine razmotrio je i utvrdio Prijedlog Odluke o donošenju II. Izmjena i dopuna Prostornog plana Sisačko-moslavačke županije.

Župan Sisačko-moslavačke županije predlaže Županijskoj skupštini Sisačko-moslavačke županije da razmotri Prijedlog Odluke i donese Odluku o donošenju II. Izmjena i dopuna Prostornog plana Sisačko-moslavačke županije.

Za izvjestitelja na Županijskoj skupštini određuje se Blanka Bobetko Majstorović, pročelnica Upravnog odjela za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša.

Ž U P A N

Ivo Zinić, dipl. ing. arh., v.r.

Na temelju članka 109. i 113. Zakona o prostornom uređenju ("Narodne novine" br. 153/13.) i članka 28. Statuta Sisačko-moslavačke županije ("Službeni glasnik Sisačko-moslavačke županije" br. 11/09, 5/10, 2/11 i 3/13), uz suglasnost Ministarstva graditeljstva i prostornog uređenja KLASA:350-02/17-11/13, URBROJ:531-05-17-6 od 20. ožujka 2017. godine, Županijska skupština Sisačko-moslavačke županije na __. sjednici održanoj _____ 2017. godine donijela je

ODLUKU

o donošenju II. Izmjena i dopuna Prostornog plana Sisačko-moslavačke županije

Članak 1.

Ovom Odlukom donose se II. Izmjene i dopune Prostornog plana Sisačko-moslavačke županije („Službeni glasnik Sisačko-moslavačke županije“, broj 4/01. i 12/10.) u daljnjem tekstu: II. ID PPSMŽ.

Članak 2.

(1) Sastavni dio ove Odluke je elaborat pod nazivom „II. Izmjene i dopune Prostornog plana Sisačko-moslavačke županije“, koji je izradila Javna ustanova Zavod za prostorno uređenje Sisačko-moslavačke županije.

(2) Elaborat iz stavka (1) ovog članka sastoji se od tekstualnog i grafičkog dijela i to:

1. TEKSTUALNI DIO PLANA - ODREDBE ZA PROVOĐENJE

2. GRAFIČKI DIO PLANA:

Kartografski prikazi u mjerilu 1:100 000

1. Korištenje i namjena prostora
2. Infrastrukturni sustavi
  - 2.1. Prometni sustav
  - 2.2. Pošta i telekomunikacije
  - 2.3. Energetski sustav
  - 2.4. Korištenje voda i otpad
3. Uvjeti korištenja, uređenja i zaštite prostora
  - 3.1. Područja posebnih uvjeta korištenja
  - 3.2. Područja posebnih ograničenja u korištenju

Kartogrami u mjerilu 1:300 000

1. Teritorijalno-politički ustroj
2. Administrativna sjedišta i razvrstaj državnih i županijskih cesta
3. Sustav središnjih naselja i razvojnih središta
4.
  1. Infrastrukturni sustavi
Cestovni, željeznički, riječni i zračni promet
  2. Infrastrukturni sustavi
Pošta i telekomunikacije
  3. Infrastrukturni sustavi
Proizvodnja i cijevni transport nafte i plina
  4. Infrastrukturni sustavi
Elektroenergetika
  5. Infrastrukturni sustavi
Vodoopskrba i korištenje voda
  6. Infrastrukturni sustavi

- Uređenje vodotoka i voda, melioracijska odvodnja
5. Postupanje s otpadom
  6. Uvjeti korištenja, uređenja i zaštite prostora područja posebnih ograničenja u korištenju: Kultivirani krajobraz nacionalnog značaja
    - 6.1. Krajobrazna podjela Sisačko-moslavačke županije s kategorijom vrijednosti kulturnog krajolika
    - 6.2. Regije kulturnog krajolika Sisačko-moslavačke županije
  7. Uvjeti korištenja uređenja i zaštite prostora područja posebnih ograničenja u korištenju: Tlo
  8. Potencijalne lokacije za planiranje
    - sunčanih fotonaponskih elektrana
    - energetskih postrojenja na biomasu.

3. PRILOZI PLANA:

Obrazloženje Plana
Popis sektorskih dokumenata i propisa koji su poštivani u izradi Plana
Zahtjevi nadležnih javnopravnih tijela za izradu Plana
Evidencija postupka izrade i donošenja Plana
Sažetak za javnost
Izvešće o javnoj raspravi
Izvešće o ponovnoj javnoj raspravi

Članak 3.

- (1) Svi kartografski prikazi i kartogrami iz elaborata Prostornog plana Sisačko-moslavačke županije („Službeni glasnik Sisačko-moslavačke županije“, broj 4/01. i 12/10.) u potpunosti se zamjenjuju kartografskim prikazima i kartogramima navedenim u članku 2., stavku 2, podstavku 2. ove Odluke, a sastavni su dio elaborata „II. Izmjene i dopune Prostornog plana Sisačko-moslavačke županije“.
- (2) Dijelovi Prostornog plana Sisačko-moslavačke županije („Službeni glasnik Sisačko-moslavačke županije“, broj 4/01. i 12/10.) koji nisu mijenjani ovim izmjenama i dopunama (grafički i tekstualni dio) ostaju na snazi.

Članak 4.

Tekstualni dio Prostornog plana Sisačko-moslavačke županije, pod naslovom „II. ODREDBE ZA PROVOĐENJE“ u cijelosti se mijenja i glasi:

1. UVJETI RAZGRANIČENJA PROSTORA PREMA OBILJEŽJU, KORIŠTENJU I NAMJENI

1.0. Općenito

Prostornim planom Sisačko-moslavačke županije (nastavno u tekstu: Plan), na temelju Zakona o prostornom uređenju, uz uvažavanje društveno gospodarskih, prirodnih, kulturno-povijesnih i krajobraznih vrijednosti razrađena su načela prostornog uređenja i utvrđeni ciljevi prostornog razvoja, te organizacija, zaštita, korištenje i namjena prostora područja Sisačko-moslavačke županije (nastavno u tekstu: Županija).

Plan sadrži prostornu i gospodarsku strukturu Županije, sustav središnjih naselja područnog značenja, sustav razvojne područne infrastrukture, osnove za uređenje i zaštitu prostora, mjerila i smjernice za gospodarski razvoj, očuvanje i unapređenje prirodnih, kulturno-povijesnih i krajobraznih vrijednosti, mjere za unapređenje i zaštitu okoliša te druge značajke od važnosti za Županiju.

Općine i Gradovi kao jedinice lokalne samouprave su temeljne prostorno - planske jedinice za provođenje Plana. Osnovna namjena, korištenje i zaštita prostora, te prostorna razgraničenja, prikazana su u kartografskom prikazu broj 1. Korištenje i namjena prostora, kao načelne planske postavke usmjeravajućeg značenja, a detaljnije razgraničenje pojedinih namjena, načina korištenja i uređenja određuje se prostornim planovima uređenja općina i gradova.

Korištenje i namjena prostora Županije određeni su osnovnim prostornim obilježjima, te prema korištenju i namjeni prostora.

Prema obilježju određena su područja koja po svojim osobitostima čine prepoznatljive cjeline, a obuhvaćaju jednu ili više općina/gradova. Prostorne cjeline i pripadajuće općine i gradovi iskazane su u Tablici 1.

Županija se sastoji iz 3 prostorne cjeline, odnosno 19 jedinica lokalne samouprave - općina i gradova. Razlikujemo tri posebna područja - prostorne cjeline, gledano od sjeveroistoka prema jugozapadu:

1. Brdski pojas Moslavačke gore i Psunja, koji obuhvaća dijelove 5 općina/gradova: Kutina (dio), Lipovljani (dio), Novska (dio), Popovača (dio), Velika Ludina (dio).
2. Posavina i Pokuplje, koje obuhvaća 12 općina/gradova, ili njihove dijelove: Jasenovac, Martinska Ves, Hrvatska Dubica (dio), Kutina (dio), Lekenik (dio), Lipovljani (dio), Novska (dio), Petrinja (dio), Popovača (dio), Sisak (dio), Sunja (dio) i Velika Ludina (dio).
3. Brdski pojas Banovine i Vukomeričkih gorica, koji obuhvaća 12 općina/gradova, ili njihove dijelove: Donji Kukuruzari, Dvor, Glina, Gvozd, Hrvatska Dubica, Hrvatska Kostajnica, Majur, Topusko, Lekenik (dio), Sisak (dio), Sunja (dio) i Petrinja (dio).

Tablica 1: Prostorne cjeline

Područje	PREMA OBIJEŽJU	SAMOU P.CJELINE
	Prostorne cjeline	Općine i gradovi
Sisačko-moslavačka županija	BRDSKI POJAS MOSLAVAČKE GORE I PSUNJA	1. Kutina (dio) 2. Lipovljani (dio) 3. Novska (dio) 4. Popovača (dio) 5. Velika Ludina (dio)
	POSAVINA I POKUPLJE	1. Jasenovac 2. Martinska Ves 3. Hrvatska Dubica (dio) 4. Kutina (dio) 5. Lekenik (dio) 6. Lipovljani (dio) 7. Novska (dio) 8. Petrinja (dio) 9. Popovača (dio) 10. Sisak (dio) 11. Sunja (dio) 12. Velika Ludina (dio)
	BRDSKI POJAS BANOVINE I VUKOMERIČKIH GORICA	1. Donji Kukuruzari 2. Dvor 3. Glina 4. Gvozd 5. Hrvatska Dubica 6. Hrvatska Kostajnica 7. Majur 8. Topusko 9. Lekenik (dio) 10. Sisak (dio) 11. Sunja (dio) 12. Petrinja (dio)

Prema pretežitom korištenju prostor Županije se dijeli na područja namijenjena gradnji, kultivirana područja i prirodne predjele.

A. Područja namijenjena gradnji su prostori gdje su izvršeni ili se planiraju zahvati koji trajno mijenjaju stanje u prirodnom okruženju (tlo, vodotoci, vegetacija). Zahvati su gradnja, iskorištavanje sirovina, sanacija tla, nasipavanja, itd. odnosno svi postupci kojima oblikujemo ili mijenjamo postojeća prirodna obilježja, a izvode se:

- u građevinskim područjima naselja
- u izdvojenim građevinskim područjima izvan naselja
- izvan građevinskih područja (izdvojene djelatnosti i infrastruktura).

Građevinsko područje naselja je područje u kojem postoji izgrađeno naselje, ili se planira proširenje postojećeg naselja ili gradnja naselja. Unutar građevinskog područja zadovoljavaju se potrebe stanovanja, te sve druge djelatnosti potrebne za suvremen način življenja.

Izvan građevinskih područja moguća je (pod posebnim uvjetima) gradnja:

- građevina infrastrukture (prometne, energetske, komunalne itd.), građevina namjenjenih poljoprivrednoj proizvodnji
- građevina za istraživanje i iskorištavanje mineralnih sirovina
- kampova, golf igrališta i drugih sportsko-rekreacijskih igrališta na otvorenom s pratećim zgradama
- građevina za potrebe obrane
- građevina namjenjenih gospodarenju u šumarstvu i lovstvu
- asfaltnih baza, betonara i drugih građevina u funkciji obrade mineralnih sirovina unutar određenih eksploatacijskih polja
- stambenih i pomoćnih građevina za vlastite (osobne) potrebe na građevnim česticama od 20 ha i više i za potrebe seoskog turizma na građevnim česticama od 2 ha i više
- rekonstrukcija postojećih građevina.

Izgradnja izvan građevinskog područja provodi se temeljem smjernica i uvjeta utvrđenih u prostornim planovima uređenja gradova i općina.

B. Kultivirana područja (ruralna, poljodjeljska) su ona u kojima se ljudske djelatnosti odvijaju bez značajnih i/ili trajnih promjena stanja prirodnog okoliša, kroz djelatnosti kao što su poljoprivreda (voćarstvo, vinogradarstvo, stočarstvo i slično), šumarstvo i drugo. Po osnovnim namjenama kultivirana područja su:

- vrijedna poljoprivredna tla
- manje poljoprivredne površine s dijelovima građevinskih područja i šumskim područjem
- ostala obradiva tla
- kultivirane vodne površine (umjetna jezera, akumulacije i kanali).

C. Prirodni predjeli su područja u kojima se planiraju samo one djelatnosti kojima se prirodno okruženje koristi bez trajnih promjena stanja i isključivo u cilju zaštite i očuvanja relativno slabijih ekosustava, ili ograničenog i kontroliranog iskorištavanja prirodnih resursa (šumarstvo, vodno gospodarstvo, ribarstvo, lovstvo, rekreacija, turizam i sl.).

Prema namjeni prirodni predjeli mogu biti:

- šumske površine (namjena: gospodarske, zaštitne i šume posebne namjene)
- vodne površine (rijeke, potoci i ostali vodotoci, jezera i ostale stajaće vode).

1.1. Ograničenja u korištenju prostora

S obzirom na osjetljivost prostora Županije i podobnost za prihvaćanje određenih zahvata u prostoru glede prirodnih obilježja i sustava utvrđuju se tri razine dopustivosti:

I. razina (područje zabrane gradnje)

U navedenim je područjima zabranjena svaka gradnja :

- područja sanitarne zaštite izvorišta vode za piće:

- I. zona – područje izvorišta (zona strogog režima zaštite)
- zaštićeni ili predloženi za zaštitu dijelovi prirode:
    - a) posebni botanički rezervati:
      - floristički Cret Đon Močvar (područje Općine Gvozd)
      - Vučjak, Petrinjčica, Šamarica - posebni rezervat šumske vegetacije (Petrinja)
      - Čorkovača - posebni rezervat šumske vegetacije (Dvor)
    - b) posebni ornitološki rezervati: Rakita (područje Grada Siska), Krapje Đol (područje Općine Jasenovac) i Đol Dražiblato (područje Općine Sunja).

Zabrana se ne odnosi na gradnju infrastrukture (u slučaju kada bi zamjensko rješenje bilo neopravdano skupo), ali uz izvođenje posebnih mjera zaštite, koje su propisane posebnim zakonima koji propisuju zaštitu prirode, odnosno voda i poljoprivrednog zemljišta.

Dopuštena je rekonstrukcija postojećih objekata u svrhu poboljšanja uvjeta života na tim područjima, uz izvođenje posebnih mjera zaštite.

II. razina (područje ograničene gradnje)

U ovim je dijelovima prostora dopuštena gradnja, uz uvažavanje posebnih mjera zaštite i uvjeta uređenja prostora, sukladno posebnim propisima:

- poljoprivredno tlo - u Planu označeno kao osobito vrijedno obradivo tlo (I. kategorija) i vrijedno obradivo tlo (II. kategorija)
- područje sanitarne zaštite izvorišta vode za piće:
  - II. zona - uže vodozaštitno područje (zona strogog ograničenja)
  - III. zona - šire vodozaštitno područje (zona ograničenja i kontrole)
- vodonosna područja (vodonosnici)
- predjeli zaštićeni ili planirani za stavljanje pod zaštitu prema Zakonu o zaštiti prirode i dijelovi prirode ovim Planom predloženi za zaštitu
- pojas do 50 m od ruba šume.

III. razina (ostalo područje)

U ovim je dijelovima prostora dopuštena gradnja sukladno dokumentima prostornog uređenja niže razine.

Sve površine poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu Države koje prostornim planovima uređenja gradova/općina mijenjaju namjenu moraju biti usklađene sa Programom raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu RH, temeljem Zakona o poljoprivrednom zemljištu.

1.2. Razvoj i uređenje građevinskih područja naselja

Pod naseljem se podrazumijeva prostorna jedinica koja ima ime i vlastiti sustav obilježavanja zgrada, a sastoji se od građevinskog područja i područja druge namjene na kojem se predviđa gradnja, odnosno proširenje postojećeg naselja.

Naseljem uz obalu voda smatra se ono naselje kojem je horizontalna udaljenost građevinskog područja manja od 100,0 m od obale rijeke ili jezera. Naselja se mogu izgrađivati samo na građevinskom području.

Građevinsko područje naselja utvrđuje se prostornim planom uređenja općine ili grada. Granicama građevinskog područja razgraničavaju se izgrađeni dijelovi naselja i površine predviđene za njihov razvoj od ostalih površina, koje su namijenjene razvoju poljoprivrede, šumarstva i drugih djelatnosti koje se s obzirom na svoju namjenu mogu odvijati izvan građevinskog područja.

1.3. Razvoj i uređenje izdvojenog građevinskog područja izvan naselja

Izdvojeno građevinsko područje izvan naselja je područje određeno prostornim planom kao prostorna cjelina izvan građevinskog područja naselja planirana za sve namjene, osim za stambenu.

Osnovne grupe ovih površina su :

- gospodarska namjena
- ugostiteljsko-turistička namjena
- športsko-rekreacijska namjena
- komunalna namjena
- posebna namjena

Gospodarska, komunalna i posebna namjena mogu se locirati uz obalu rijeka i jezera samo ako njihova tehnologija rada to uvjetuje.

Na kartografskom prikazu broj 1. Korištenje i namjena prostora prikazane su lokacije postojećih i planiranih izdvojenih građevinskih područja, površine veće od 25,0 ha, za razvoj i uređenje izvan naselja.

Prikazane površine iz prethodnog stavka su usmjeravajućeg značaja u odnosu na oblik i veličinu planiranog izdvojenog građevinskog područja.

Nova izdvojena građevinska područja izvan naselja mogu se određivati prostornim planom grada, odnosno općine samo ako su postojeća izdvojena građevinska područja izvan naselja izgrađena 50% ili više svoje površine.

Ukoliko je ispunjen uvjet iz prethodnog stavka izdvojena građevinska područja izvan naselja se mogu povećati do 30% njihove površine.

Na izdvojenom građevinskom području izvan naselja određenom prostornim planom županije ne može se prostornim planom uređenja grada, odnosno općine određivati (planirati niti proširivati) građevinsko područje niti određivati druga namjena.

Izdvojena građevinska područja izvan naselja manja od 25,0 ha određuju se prostornim planovima uređenja gradova i općina u kojima sve površine veće od 10,0 ha moraju biti prikazane na prikazu korištenja i namjene prostora, te moraju biti propisane odredbe za građenje navedenih zahvata izvan građevinskog područja naselja.

Građevine koje se, sukladno posebnim propisima, mogu i/ili moraju graditi izvan građevinskog područja, moraju se projektirati, graditi i koristiti na način da ne ometaju poljoprivrednu i šumsku proizvodnju, korištenje drugih građevina, te da ne ugrožavaju vrijednosti čovjekovog okoliša, krajolika i prirode.

Stambenim i gospodarskim građevinama u funkciji obavljanja poljoprivrednih djelatnosti ne smatraju se građevine povremenog stanovanja ("vikendice").

1.3.1. Gospodarska namjena

Površine za gospodarske namjene su izdvojene veće površine u kojima se smještaju proizvodno-poslovne djelatnosti. Razlikuju se osnovne vrste namjene:

- proizvodne (industrija, rafinerija, petrokemija, proizvodnja energije i sl.),
- poslovne (skladišta, veletrgovine i sl.) i
- poljoprivredne (farme, tovilišta i sl.).

Planirane, odnosno postojeće gospodarske zone (proizvodne i poslovne namjene) mogu biti smještene u sklopu građevinskog područja naselja, ili izdvojene kao samostalne zone izvan naselja. Prostornim planovima uređenja općina i gradova moguće je izvan naselja predvidjeti samostalna područja gospodarske namjene izvan naselja površine manje od 25,0 ha.

Na kartografskom prikazu 1. Korištenje i namjena prostora prikazana su izdvojena građevinska područja za proizvodno - poslovne djelatnosti, površine veće od 25 ha, koja se nalaze izvan građevinskih područja naselja.

Grad / Općina	Izdvojeno građevinsko područje gospodarske namjene (≥ 25 ha)	Namjena	II. ID PPSMŽ Površina (ha)
Martinska Ves	Mahovo	proizvodna (I)	137,76
Lekenik	Marof	proizvodna (I)	46,12
	Lekenik Elgrad	proizvodna (I)	73,98
Sisak	Sela-Stupno	proizvodna (I)	81,83
	Pračno	proizvodna (I)	69,13
	Luka Sisak	proizvodna (I)	400,25
Topusko	Donja Čemernica	proizvodna (I)	37,07
Petrinja	Mala Gorica	proizvodna (I)	100,24
Velika Ludina	Gospodarska zona II	proizvodna (I)	64,50
	Gospodarska zona Vidrenjak	proizvodna (I)	96,30
Popovača	Mišička	proizvodna (I)	93,29
Lipovljani	Blatnjača	proizvodna (I)	128,62
	Poslovna zona Hatnjak	poslovna (K)	51,09
Kutina	Petrokemija	proizvodna (I)	159,88
	Logistička zona Kutina	proizvodna (I)	133,08
	Kutina	proizvodna (I)	34,35
Dvor	Rujevac	proizvodna (I)	29,36
	Hrtić	proizvodna (I)	60,51
Novska	Poslovno trgovačka zona	poslovna (K)	30,44
	Poduzetnička zona zapad	proizvodna (I)	61,03
	Poduzetnička zona jug	proizvodna (I)	42,19
	Poduzetnička zona istok	proizvodna (I)	78,02
Hrvatska Dubica	Jelas polje	proizvodna (I)	25,27
UKUPNO			2034,31

Gospodarske zone u službi poljoprivredne djelatnosti (farme, tovilišta i sl.), osim u sklopu građevinskog područja naselja, mogu biti smještene kao samostalne zone izdvojene izvan građevinskog područja naselja u skladu s odredbama utvrđenim prostornim planovima uređenja niže razine. Građevine u funkciji obavljanja poljoprivredne djelatnosti grade se u skladu s važećim propisima i na temelju prostornog plana uređenja grada ili općine.

Poljoprivredne gospodarske građevine koje se izgrađuju izvan građevinskog područja naselja mogu se graditi samo na poljoprivrednim česticama čija površina nije manja od 5.000 m².

Poljoprivredno zemljište na kojem postoji pojedinačna gospodarska građevina, čija je veličina i vrsta takva da to zemljište u smislu odredaba ove Odluke ne bi bilo dovoljno veliko za izgradnju dvaju gospodarskih objekata, ne može se parcelirati na manje dijelove, bez obzira u koje je vrijeme i po kojoj osnovi je ta građevina podignuta.

Izvan građevinskog područja može se planirati izgradnja građevina namjenjenih gospodrenju u šumarstvu i lovstvu.

Izvan građevinskog područja mogu se graditi stambene i pomoćne građevine za vlastite (osobne) na građevnim česticama od 20 ha i više.

Zemljište koje je služilo kao osnova za izdavanje lokacijske ili građevinske dozvole za izgradnju takve stambene građevine ne može se parcelirati na manje dijelove. Površina i raspored građevina, komunalno opremanje te hortikulturno uređenje parcele ove stambene građevine utvrđuju se lokacijskom ili građevinskom dozvolom, a moraju zadovoljiti propisane uvjete zaštite prirode, okoliša i krajobraza, te po potrebi uvjete zaštite spomenika kulturne baštine.

Na poljoprivrednim površinama mogu se graditi staklenici za uzgoj povrća, voća i cvijeća, te plastenici. Plastenicima se smatraju montažne građevine od plastične folije na drvenom ili metalnom roštilju.

Na potocima/stajacim vodama mogu se, ovisno o ekološkom (a time i hidromorfološkom) stanju vodotoka/stajaće vode i rezultatu postupka ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu, graditi male hidroelektrane i ribnjaci, uz osiguranje kontinuiteta za vodotoke.

Nove proizvodne i poslovne gospodarske zone ne mogu se locirati na visokovrijedno poljoprivredno zemljište (P1), dok je potrebno izbjegavati smještaj na vrijednom poljoprivrednom zemljištu (P2), ukoliko za isto postoji mogućnost na manje vrijednom zemljištu.

Ukoliko su postojeći kapaciteti gospodarskih zona realizirani manje od 50% nije prihvatljivo zauzimati prostor planiranjem novih površina.

Prilikom planiranja novih izdvojenih građevinskih područja gospodarske namjene i planiranja zahvata u planiranim izdvojenim građevinskim područjima gospodarske namjene potrebno je zadovoljiti uvjete zaštite okoliša i prirode, nadležnih ministarstava i nadležnog županijskog tijela, nadležne ustanove za zaštitu kulturne baštine, te ostale uvjete sukladno posebnim popisima.

Naročitu pažnju treba posvetiti izdvojenim građevinskim područjima gospodarske namjene koja se nalaze u zonama kulturnog krajolika i krajobraznih vrijednosti, odnosno u neposrednoj blizini zaštićenih spomenika kulturne baštine navedenih u točki 8.2.1. Prostornog plana Sisačko-moslavačke županije (temeljem Registra kulturnih dobara Republike Hrvatske), te u prostorima zaštićene prirode i ekološke mreže. Prilikom planiranja izdvojenih građevinskih područja gospodarske namjene potrebno je postupiti prema posebnim uvjetima nadležnog Konzervatorskog odjela Ministarstva kulture i nadležnog Ministarstva zaštite okoliša i energetike, te nadležnog županijskog tijela za zaštitu okoliša i prirode.

1.3.2. Ugostiteljsko - turistička namjena

Površine za ugostiteljsko – turističku namjenu su područja u kojima se predviđaju sadržaji ugostiteljsko-turističke djelatnosti. Na područjima ugostiteljsko-turističke namjene mogu se graditi ugostiteljsko turističke građevine namjenjene smještaju i pratećim sadržajima trgovačke, uslužne, ugostiteljske, sportske, rekreacijske, zabavne i slične namjene. Ugostiteljsko –turistički sadržaji se osim u građevinskim područjima naselja mogu smještati u izdvojenim građevinskim područjima izvan naselja planiranim za ugostiteljsko-turističku namjenu, kao i izvan građevinskih područja prema uvjetima iz ovog Plana.

Gradnju novih građevina treba planirati na prirodno manje vrijednim područjima, (kako bi se ti prostori oplemenili a sačuvali vrlo vrijedni prirodni krajolici), te ih uklapati u oblike gradnje lokalne sredine.

Lokacije planiranih izdvojenih građevinskih područja ugostiteljsko-turističke namjene izvan naselja označene su na kartografskom prikazu 1. Korištenje i namjena prostora kao:

T1 - za hotele sa 70% i vile s 30% smještajnog kapaciteta

T2 - za turističko naselje u kojem će hoteli imati 30% i vile 70%

T3 - autokamp i kamp

T3E – eko kamp

T5 – ostalo.

Ovim dokumentom prostornog uređenja određeni su položaj, vrsta, te najveći kapacitet i veličina područja ugostiteljsko-turističke namjene izvan naselja, a ostali uvjeti će biti utvrđeni odredbama prostornih planova uređenja gradova/općina.

Izdvojena građevinska područja planirana za ugostiteljsko-turističku namjenu površine veće od 25 ha označena su površinom (poligonom) i pripadajućom oznakom. Ove površine

su usmjeravajućeg značaja u odnosu na oblik i veličinu planiranog izdvojenog građevinskog područja ugostiteljsko-turističke namjene. Lokacije izdvojenih građevinskih područja na kojima je planirana ugostiteljsko-turistička namjena, a manje su od 25 ha prikazane su samo oznakom.

Grad / Općina	lokalitet	max. veličina	max. kapacitet
Dvor	T2 - Beke	50 ha	do 400 ležajeva
	T5 - Matijevići1	≤ 5 ha	do 100 ležajeva
	T5 - Matijevići2	≤ 5 ha	do 100 ležajeva
Hrvatska Dubica	T3 - Slabinja	≤ 10ha	do 100 ležajeva
Jasenovac	T3E - Krapje - eko kamp	≤ 5 ha	do 100 kamp mjesta
	T5 - Jasenovac - spomen područje	15 ha	
Lipovljani	T3 - Krivaj (uz akumulaciju Pakra)	15 ha	do 200 ležajeva
	T2 - Piljenice (uz ribnjak Lipovljani)	10 ha	do 200 ležajeva
	T2 - Lipovljani/ Piljenice (uz ribnjak Lipovljani)	15 ha	do 200 ležajeva
	T5 - Josip Kozarac	≤ 5 ha	do 100 ležajeva
	T2 - Zelenike	10 ha	do 200 ležajeva
Martinska Ves	T1 - Bok Palanječki	26 ha	do 200 ležajeva
Novska	T5 - Plesmo	≤ 5 ha	do 100 ležajeva
Petrinja/Dvor	T2 - Šamarica	50 ha	do 400 ležajeva
Popovača	T3E - Osekovo – eko kamp	≤ 5 ha	do 100 kamp mjesta
	T3 - Osekovo- auto kamp	≤ 5 ha	do 300 kamp mjesta
	T5 - G. Jelenska - Tičarica	≤ 5 ha	do 100 ležajeva
	T5 - G. Jelenska - Gornja Paklenica	≤ 5 ha	do 100 ležajeva
	T1 - G. Jelenska -Kamenica	10 ha	do 200 ležajeva
	T5 - Arheološki park „Rimska vila u Osekovu“	85ha	do 100 ležajeva
	T5 - Ravnik	≤ 5 ha	do 100 ležajeva
Topusko	T5 - Vranovina	≤ 5 ha	do 50 ležajeva
Velika Ludina	T5 - Mustafina Klada	≤ 5 ha	do 100 ležajeva
	T5 - Kompator	≤ 5 ha	do 100 ležajeva
	T5 - Mala Ludina	≤ 5 ha	do 100 ležajeva

Područja (pункtovi) ugostiteljsko – turističke namjene (šumske kuće, planinarski domovi, izletišta, moteli uz benzinske postaje, građevine za potrebe seoskog turizma u sklopu seoskih poljoprivrednih domaćinstava) kapaciteta do maksimalno 50 ležajeva, mogu se prostornim planovima uređenja općina i gradova predvidjeti i izvan naselja u skladu s odredbama ovog Plana.

Izvan građevinskog područja za potrebe seoskog turizma na građevnim česticama od 2 ha i više mogu se planirati stambene i pomoćne građevine .

Zemljište koje je služilo kao osnova za izdavanje lokacijske dozvole za izgradnju takve stambene građevine ne može se parcelirati na manje dijelove. Površina i raspored građevina, komunalno opremanje te hortikulturno uređenje parcele ove stambene građevine utvrđuju se lokacijskom ili građevinskom dozvolom, a moraju zadovoljiti propisane uvjete zaštite prirode, okoliša i krajobraza, te po potrebi uvjete zaštite spomenika kulturne baštine.

„Kamp odmorišta“ definirana posebnim propisima, kao posebna vrsta ugostiteljskih objekata u kojima se pružaju usluge za noćenje i kraći odmor s vlastitom pokretnom opremom za kampiranje, prostornim planovima uređenja gradova i općina mogu se planirati i izvan zone T3 u zonama druge odgovarajuće namjene u građevinskom području, kao i izvan građevinskog područja uz javne ceste ili kao prateća i uslužna infrastruktura uz ceste.

Građevine za ugostiteljsko-turističku namjenu koje se grade izvan građevinskog područja u pravilu se ne smiju graditi na oranicama, voćnjacima i vinogradima 1. i 2. bonitetne klase.

Prema elaboratu "Golf kao element razvojne strategije hrvatskog turizma", na području Županije predviđena je lokacija za istraživanje za izgradnju igrališta za golf.

Prilikom detaljnijeg određivanja lokacije, izdvojeno građevinsko područje za sportsko rekreacijsku namjenu-golf terena ne može se locirati na visoko vrijedno poljoprivredno zemljište (P1), dok je potrebno izbjegavati smještaj na vrijednom poljoprivrednom zemljištu (P2).

Ukoliko se prilikom istražnih radova utvrdi da je lokacija povoljna za izgradnju golf igrališta, može se na lokaciji istražnog prostora (prikazanog na kartografskom prikazu 1. Korištenje i namjena prostora) bez potrebe izmjene ovog dokumenta prostornog uređenja, a sukladno provedenoj procjeni utjecaja na okoliš, odobriti na površini veličine do 100 ha, izgradnja igrališta za golf – jedinstvene funkcionalne i prostorne cjeline, koja se sastoji od sljedećih sastavnih dijelova, odnosno građevina:

- teren za igranje golfa s pripadajućom infrastrukturom i akumulacijska jezera
- golf- klupska kuća, parkirališta, servisne zgrade, ugostiteljsko turističke građevine namjenjene smještaju, te ostali prateći sadržaji.

Grad / Općina	lokalitet	max. veličina	max. kapacitet
Petrinja	T- golf- Graberje	100 ha	do 200 ležajeva

Ugostiteljsko - turistička područja su prostori gdje prevladavaju gospodarske djelatnosti ugostiteljstva i turizma s dopunjujućim djelatnostima. Očekuje se da će neka područja u budućnosti imati prevladavajuću ugostiteljsko - turističku namjenu, i to prvenstveno:

- područje Lonjskog polja (seoski i ekološki turizam)
- područje Moslavačkog vinogorja (vinske ceste)
- područje Pounja (seoski i ribolovni turizam)
- područje Topuskog (zdravstveni, športski i rekreativni sadržaji).

1.3.3. Športsko-rekreacijska namjena

Površine za športsko - rekreacijsku namjenu su veća područja i obuhvaćaju prostore za obavljanje športskih i rekreacijskih djelatnosti.

Izdvojena građevinska područja izvan naselja športsko-rekreacijske namjene, površine veće od 25 ha, prikazana su na kartografskom prikazu 1. Korištenje i namjena prostora.

IZDVOJENO GRAĐEVINSKO PODRUČJA IZVAN NASELJA ŠPORTSKO REKREACIJSKA NAMJENA		
GRAD/OPĆINA	LOKALITET	POVRŠINA (cca ha)
Petrinja	Cepeliš	32 ha
Petrinja	Graberje	82 ha
Dvor	Zakopa	148 ha
Topusko	Topusko	25 ha

Prostornim planom uređenja općina i gradova treba predvidjeti područja športsko - rekreacione namjene i građevine površine do 25,0 ha, a prema odredbama ovog Plana, te osigurati prostore za nove i privlačne sadržaje športsko - rekreacijske namjene (športovi na vodi, golf igrališta, centar aeronautičkih športova, turističko - rekreacijski sadržaji za posebne oblike turizma: lov, ribolov, jahanje i sl.). Područja i građevine športsko - rekreacione namjene koje se grade izvan građevinskog područja u pravilu se ne smiju graditi na oranicama, voćnjacima i vinogradima 1. i 2. bonitetne klase.

1.3.4. Komunalna namjena

Površine za komunalnu namjenu obuhvaćaju odlagališta otpada, groblja i ostale komunalne sadržaje i mogu se prostornim planovima uređenja općina i gradova predvidjeti izvan naselja u skladu s odredbama ovog Plana.

1.3.5. Posebna namjena

U skladu s potrebama Ministarstva obrane ovim Planom planirani (osigurani) su prostori posebne namjene u kojima je dozvoljena gradnja samo objekata za potrebe obrane.

Prometni koridori na području Županije, naročito na području uz državnu granicu, te razvoj plovnih putova, vodoprivrede i infrastrukturnih koridora uskladit će se s potrebama obrane.

Prostornim planovima niže razine, u suradnji s nadležnim tijelima, odrediti će se površine i zaštitne zone vojnih kompleksa u kojima je izgradnja stambenih i ostalih sadržaja ograničena u skladu s posebnim uvjetima Ministarstva obrane. Ovim Planom predviđa se mogućnost prenamjene postojećih građevina za potrebe obrane, proizvodnje i skladištenja eksplozivnih naprava, uz suglasnost nadležnih tijela državne uprave i lokalne samouprave i poštivanje važećih zakona i propisa.

1.3.6. Iskorištavanje mineralnih sirovina

Na kartografskom prikazu 1. Korištenje i namjena prostora eksploatacijska polja veća od 25 ha označena su poligonom i oznakom, a eksploatacijska polja manja od 25 ha prema podacima iz Rudarsko-geološke studije Sisačko-moslavačke županije u Planu su označena samo oznakom.

Eksploatacijska polja: Klokočev Jarak, Podgorje i Slavsko Polje su prikazana samo orijentacijski, oznakom, jer za njih nisu poznate točne koordinate.

Na kartografskom prikazu 3. Uvjeti korištenja, uređenja i zaštite prostora 3.2. Područja posebnih ograničenja u korištenju istražni prostori u svrhu eksploatacije mineralnih sirovina veći od 25 ha označeni su poligonom i oznakom, a manji od 25 ha samo oznakom.

Na području Županije definirani su istražni prostori za istraživanje ugljikovodika:

Sava-06, Sava-07, Sava-08, Sava-11 i Sava-12, a prikazani su na kartografskom prikazu 3.2. Područja posebnih ograničenja u korištenju.

Točan položaj, veličina i oblik eksploatacijskih polja i istražnih prostora u svrhu eksploatacije mineralnih sirovina označenih simbolima određuje se prostornim planovima uređenja gradova i općina i urbanističkim planovima uređenja.

Ukoliko se prilikom istražnih radova na istražnim prostorima mineralnih sirovina utvrdi da je lokacija povoljna za eksploataciju, može se na lokaciji istražnog prostora (prikazanog na kartografskom prikazu 3.A 1. Uvjeti korištenja, uređenja i zaštite prostora 3.2. Područja posebnih ograničenja u korištenju) odobriti jedno ili više eksploatacijskih polja bez potrebe izmjene ovog Plana, a sukladno provedenoj procjeni utjecaja na okoliš i prirodu prema zakonskim propisima kojima se određuje zaštita okoliša i zaštita prirode.

Nova eksploatacijska polja ne mogu se locirati:

- na visokovrijedno poljoprivredno zemljište (P1), dok je potrebno izbjegavati smještaj na vrijedno poljoprivredno zemljište (P2)
- na području zaštitnih šuma i šuma posebne namjene
- na lokacijama koje se nalaze u blizini vodotoka uzvodno od zona sanitarne zaštite i u blizini vodotoka vrlo dobrog ekološkog stanja
- unutar posebnih rezervata Županije: Cret Đon močvar, Dražiblato, Rakita i Krapje Đol
- unutar Parka prirode Lonjsko polje i Regionalnog parka Moslavačka Gora
- unutar značajnih krajobraza (Sunjsko polje, Odransko polje, Petrova gora, Kotar-Stari gaj)

- u neposrednoj blizini područja Cret Blatuša, prioritnog staništa Aluvijalne šume (Alno-Padion, Alnion incanae, Salicion albae) 91E0* te staništa specifične flore ofiolitnih stijena Zrinske gore
- na lokacijama (i u neposrednoj blizini) ugroženih tipova staništa kao i na detaljno utvrđenim lokacijama (i u neposrednoj blizini) nalazišta ugroženih vrsta flore i vrsta koje su ciljne vrste područja ekološke mreže Županije
- na području ili u blizini špiljskih lokaliteta područja ekološke mreže za koja su ciljevi očuvanja šišmiši koji koriste te špilje za hibernaciju, razmnožavanje i/ili migraciju.

Prostornim planovima uređenja gradova i općina istražni prostori u svrhu eksploatacije se mogu smanjivati i ukidati, bez izmjena ovog dokumenta prostornog uređenja, ukoliko se za to ispune potrebni posebni uvjeti u skladu sa zakonima i propisima.

Istraživanja na istražnim prostorima mineralnih sirovina koja se nalaze u zaštićenim dijelovima prirode i ekološkoj mreži ne smiju se provoditi bez ishođenja dopuštenja, odnosno provođenja postupka ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu, sukladno posebnim propisima o zaštiti prirode.

Eksploatacija obnovljivih ležišta građevinskog pijeska i šljunka iz korita i s obala rijeka moguća je isključivo u funkciji uređenja vodotoka i plovnog puta u skladu s važećim zakonskim i podzakonskim propisima o vodama.

Eksploatacijska polja predviđena za sanaciju i zatvaranje prikazana su na kartografskom prikazu 3. Uvjeti korištenja, uređenja i zaštite prostora 3.2. Područja posebnih ograničenja u korištenju.

Za iskorištavanje mineralnih sirovina predviđene su sljedeće mjere zaštite:

- postojeća polja za iskorištavanje moguće je koristiti (proširivati) uz uvjete propisane zakonom, a dijelove i cjeline koji se napuštaju i zatvaraju potrebno je sanirati ili prenamijeniti u skladu s izrađenom dokumentacijom na načelima zaštite okoliša
- iskorištavanje mineralnih sirovina vezano je na područja na kojima se utvrde količine pojedinih struktura u podzemlju za koje je ekonomski opravdano iskorištavanje
- sanacija mora obuhvatiti osiguranje stabilnosti kosina i okolnog terena polja za iskorištavanje, te ozelenjavanje ili neki drugi postupak uklapanja u okoliš i prenamjenu u površine druge namjene (šume, livade i sl.).

EKSPLOATACIJSKA POLJA

RED. BROJ	Naziv eksploatacijskog polja	Vrsta mineralne sirovine	Površina (ha)	JLS
1.	Pedalj-Inker	keramička glina	33,98	Dvor
2.	Pedalj-Kio	keramička glina	33,94	
3.	Bjeljevina	tehničko - građevni kamen	9,18	
4.	Karlice	tehničko - građevni kamen	3,27	
5.	Zut-Klašnice	tehničko - građevni kamen	3,71	
6.	Bojna	tehničko - građevni kamen	22,50	Glina
7.	Krečane	tehničko - građevni kamen	16,50	
8.	Slatina	tehničko - građevni kamen	5,70	
9.	Pješčanica	kremeni pijesak i ugljen	32,56	Gvozd
10.	Podgorje	kremeni pijesak	5,70	
11.	Slavsko polje	kremeni pijesak	15,02	
12.	Blatuša	keramička glina	13,24	Kutina
13.	Mikleuška	tehničko-građevni kamen	24,73	
14.	Gornjak	građevni pijesak i šljunak	18,64	Lekenik
15.	Stanci	keramička glina	2,62	Petrinja
16.	Nova Drenčina	građevni pijesak i šljunak	18,82	

17.	Međurače	tehničko - građevni kamen	19,91	Topusko
18.	Klokočev jarak	barit	39,47	
19.	Ponikvari	keramička glina	7,86	
20.	Donja Čemernica	ciglarska glina	56,95	
21.	Blatuša-Čemernica	ciglarska glina	16,78	
22.	Hrvatsko selo	tehničko - građevni kamen	10,50	

LOKACIJE EKSPLOATACIJSKIH POLJA/ISTRAŽNIH PROSTORA/POVRŠINSKIH KOPOVA
PREDVIĐENIH ZA SANACIJU

Grad/ Općina	Eksploatacijsko polje	Mineralna sirovina	Površina ha (prema koordinatama)
Grad Kutina	„Mikleuška“	tehničko - građevni kamen	24,73
Općina Dvor	„Karlice I“	tehničko - građevni kamen	2,39
	„Žabarica“	tehničko - građevni kamen	9,43
Općina Topusko	„Hrvatsko Selo“	tehničko - građevni kamen	10,50

ISTRAŽNI PROSTOR MINERALNE SIROVINE

Red. br.	Naziv istražnog prostora	Vrsta mineralne sirovine	Površina (ha)	JLS
1.	Bjelovački Kostreši	tehničko-građevni kamen	121,96	Donji Kukuruzari
2.	Šaševa	tehničko-građevni kamen	< 25,00	Glina
3.	Klupca	tehničko-građevni kamen	44,72	
4.	Kamare	tehničko-građevni kamen	< 25,00	
5.	Krečane	tehničko-građevni kamen	182,39	
6.	Stipan	ugljen	90,62	Gvozd
7.	Lokacija u naselju Blatuša	kremeni pijesak	<25,00	
8.	Lokalitet Podgorje	kremeni pijesak	<25,00	
9.	Tišina	građevni pijesak i šljunak	38,00	Hrvatska Dubica
10.	Pepelinka	građevni pijesak i šljunak	4,16	Lekenik
11.	Pepelinka2	građevni pijesak i šljunak	5,60	
12.	Gornji Kukuruzari	vapnenac (lapor)	< 25,00	Majur/ D. Kukuruzari
13.	Međurače	arhitektonsko-građevni kamen	3,00	Petrinja
14.	Međurače II	tehničko-građevni kamen	< 25,00	
15.	Murinski jarak	bentonit	< 25,00	Popovača
16.	Gradusa	tehničko-građevni kamen	17,03	Sunja
17.	Carevac-Blatuša	tehničko-građevni kamen	< 25,00	Topusko
18.	Dragin Jarak	keramičke i vatrostalne gline	92,97	
19.	Lokalitet Crni Potok	keramičke i vatrostalne gline	< 25,00	
20.	Lokalitet Kljaići (Perna)	keramičke i vatrostalne gline	< 25,00	
21.	Lokalitet Pecka	keramičke i vatrostalne gline	< 25,00	
22.	Lokalitet Toplička Kosa	keramičke i vatrostalne gline	< 25,00	
23.	Poljani	keramičke i vatrostalne gline	117,83	

GEOTERMALNE VODE – utvrđena ležišta na području Sisačko-moslavačke županije

Redni broj	Sirovina	Ležište	E	N	Grad/Općina
1	GTV-001	TOPUSKO I	458783	5017313	TOPUSKO
2	GTV-002	SISAK	491613	5038946	SISAK
3	GTV-003	TOPUSKO II	458347	5017850	TOPUSKO
4	GTV-004	TOPUSKO III	458707	5017672	TOPUSKO
5	GTV-005	TOPUSKO IV	458522	5017393	TOPUSKO
6	GTV-006	TOPUSKO V	458577	5017089	TOPUSKO
7	GTV-007	TOPUSKO VI	458072	5016955	TOPUSKO
8	GTV-008	TOPUSKO VII	458469	5017291	TOPUSKO
9	GTV-009	DB-5	491562	5038541	SISAK
10	GTV-010	DB-3	492802	5039675	SISAK
11	GTV-011	SITER-1	490381	5038497	SISAK
12	GTV-012	SISAK-1	487895	5040126	SISAK
13	GTV-013	PETRINJA-1	485350	5031862	PETRINJA

Geološki potencijal geotermalnih voda postoji na cijelom prostoru Županije, te se Planom predviđa mogućnost planiranja istraživanja geotermalne vode na svim prostorima na kojima za to u prostornim planovima ne postoji zapreka.

UGLJIKOVODICI – utvrđena eksploatacijska polja

Grad/ Općina	Eksploatacijsko polje	Sirovina	Površina u SMŽ (ha)
Grad Kutina	Janja Lipa	nafta, plin	58,84
	Vrbak	plin	900,17
Grad Kutina/ Grad Novska	Kozarica	nafta, plin	2087,21
Grad Kutina/Grad Novska/Općina Lipovljani	Jamarica	nafta, plin	4197,72
Općina Lipovljani/Grad Novska	Lipovljani	nafta, plin	1407,00
Grad Popovača	Stružec	nafta, plin	1000,00
	Voloder	nafta, plin	652,00
	Mramor brdo	nafta, plin	111,85
Općina Velika Ludina	Vezišće	nafta, plin	361,75
	Okoli	nafta, plin	1278,06

I

skorištavanje mineralnih sirovina (eksploatacija nafte i plina) na eksploatacijskim poljima Stružec (Grad Popovača) i Vrbak (Grad Kutina), koja se nalaze u Parku prirode Lonjsko polje, moguće je do isteka koncesije/odobrenja za korištenje, nakon čega će uslijediti sanacija prostora.

1.4. Površine izvan građevinskih područja naselja za gradnju infrastrukture

Infrastruktura se dijeli na prometnu, vodnu i energetska. Slijedom toga dijele se na:

- prometne površine: za građevine prometa i građevine veza koje mogu biti kopnene (ceste, željeznice, terminali, naftovodi, produktovodi, optički kabeli, itd.), riječne (luke, pristaništa itd.) i zračne (aerodromi, heliodromi),
- površine za građevine vodovoda i odvodnje, za zahvat i distribuciju vode, navodnjavanje, te odvodnju oborinskih i otpadnih voda,
- površine za energetske građevine za proizvodnju, prijenos i distribuciju energenata (električna energija, plin, ugljen, nafta, itd.).

Infrastrukturni koridori i uređaji ucrtani su u kartografskim prikazima:

1. Infrastrukturni sustavi
- 2.1. Prometni sustav
- 2.2. Pošta i telekomunikacije
- 2.3. Energetski sustav
- 2.4. Korištenje voda i otpad.

Za pojedine planirane infrastrukturne koridore i uređaje ucrtane u Planu potrebno je izvesti dodatna istraživanja u cilju utvrđivanja točnih koridora. Ovo se naročito odnosi na prometne infrastrukturne koridore od državnog i županijskog značaja: auto-cestu Zagreb–Split kroz područje Banovine, brze ceste Slunj–Sisak –Kutina i Sisak–Karlovac, te trasu brze željezničke pruge Sisak–Kutina, koja prolazi Lonjskim poljem.

Kroz ta dodatna istraživanja potrebno je usuglasiti različite interese pojedinih korisnika u prostoru, s težištem na zaštiti kulturne i prirodne baštine i okoliša.

1.4.1. Prometne površine

Prometne površine su gospodarski prostori u kojima prevladavaju prometni sadržaji. Razvijati će se uz veća prometna čvorišta i zone u Kutini i Sisku, te u industrijskim kompleksima. Dopunu sustavu prometnih površina činiti će zone uz granične prijelaze, kada oni budu određeni međudržavnim sporazumom.

U sklopu cestovnih koridora, unutar i izvan građevinskih područja, a u skladu s posebnim uvjetima nadležne uprave za ceste, predviđa se izgradnja pratećih objekata (moteli, benzinske postaje s pratećim sadržajima i sl.). U koridoru riječnog plovnog puta na Savi i Kupi moguća je rekonstrukcija postojećih ili izgradnja planiranih luka, pristaništa, sidrišta, stovarišta za šljunak i skelskih prijelaza, u vidu izvedbe hidrotehničkih zahvata i građevina, te prilaznih puteva i platoa.

Površine od značenja za prometni sustav područja Županije potrebno je dalje smišljeno razvijati na lokacijama:

1. lučke prometno - skladišne zone u Sisku, sa specijaliziranim robnim terminalima, te tehnolojskim i prometno - radnim kompleksima ranžiranja i servisiranja
2. riječnog naftnog terminala Rafinerije Sisak,
3. željezničkog prometno - carinskog terminala u Sisku, Kutini, Novskoj, Sunji i Volinji
4. kamionskog terminala na području Siska i Kutine,
5. međunarodnih graničnih prijelaza.

Unutar ovih područja razvijat će se i ostale djelatnosti koje su u funkciji pružanja navedenih usluga.

1.4.2. Utvrđivanje koridora za vođenje prometne i komunalne infrastrukture

Do izrade detaljnije dokumentacije potrebno je u prostornim planovima uređenja gradova i općina osigurati prostorne koridore za prolaz planiranih cestovnih i željezničkih prometnih pravaca prema planskim trasama utvrđenim Planom, u širini određenoj posebnim propisima i ovim Planom, osim unutar građevinskog područja naselja, gdje se detaljnije trase i širine prostornih koridora utvrđuju dokumentom prostornog uređenja niže razine (GUP, UPU).

Uz postojeće državne, županijske i lokalne ceste potrebno je osigurati zaštitni pojas u skladu sa Zakonom o javnim cestama.

Zaštitni pojas mjeri se od vanjskog ruba zemljišnog pojasa tako da je u pravilu širok sa svake strane:

- autoceste 40 m
- brze ceste u smislu zakona kojim se uređuje sigurnost prometa na cestama 40 m
- državne ceste 25 m
- županijske 15 m
- lokalne ceste 10 m.

Unutar zaštitnog pojasa nije dozvoljeno planiranje nikakvih objekata visokogradnje (poslovnih, stambenih i drugih građevina).

Zabranjuje se postavljanje svih vizualnih efekata koji mogu ometati pažnju vozača na autocesti (reklamni panoji, rasvjeta i dr.) unutar zaštitnog pojasa autoceste.

Objekti niskogradnje (prometnice i svjetla javne rasvjete) unutar zaštitnog pojasa autoceste moraju se projektirati na način da ne odvrću pažnju i ne ugrožavaju sigurnost prometa.

U slučaju planiranja prometnih površina u blizini autoceste potrebno je predvidjeti ograde (zeleni pojas) protiv zaslijepljivanja kako bi se u noćnim satima neutralizirao negativan utjecaj vozila na odvijanje prometa na autocesti.

Moguća su manja odstupanja od predloženih usmjeravajućih trasa tijekom detaljnije razrade u okviru prostornih planova uređenja gradova i općina, prometnih i komunalnih studija i sl. Pri tome se točke prijelaza između jedinica lokalne samouprave moraju zadržati, ili se mogu promijeniti uz suglasnost jedinica lokalne samouprave koje međusobno graniče u predloženoj točki.

Za potrebe rekonstrukcije ili izgradnje planirane kategorije plovnosti riječnog puta na Savi i Kupi moguće su ispravke postojećeg korita, koje se trebaju planirati uz najveću zaštitu okolnog krajolika.

Za razvoj i izgradnju vodova komunalne infrastrukture predviđa se osiguranje novih koridora za izgradnju magistralnih vodova, dok je za povećanje propusnosti mreže komunalnih vodova, ukoliko je to moguće, potrebno koristiti postojeće infrastrukturne koridore. Potrebno je težiti objedinjavanju infrastrukturnih koridora u cilju zaštite i očuvanja prostora i sprečavanja nepotrebnog zauzimanja novih površina.

Pri konačnom određivanju novih trasa magistralne komunalne infrastrukture potrebno je nastojati zaobići postojeća i planirana građevinska područja, šume i šumska zemljišta, te voditi računa o bonitetu poljoprivrednih površina radi mogućeg utjecaja na smanjenje poljoprivredne proizvodnje.

1.5. Poljoprivredno tlo i šumske površine

1.5.1. Poljoprivredno tlo

Poljoprivredno tlo se prema osnovnoj namjeni dijeli na:

1. Vrijedno obradivo tlo namijenjeno primarno poljoprivrednoj proizvodnji, a prostornim planom uređenja općina i gradova može se iznimno dozvoliti djelomično i drugačije
2. Ostala obradiva tla namijenjena poljoprivrednoj proizvodnji u najmanje 50% površine.

1.5.2. Šumske površine

Šume osnovne namjene dijele se na :

- **gospodarske šume**, namijenjene prvenstveno za proizvodnju drva i drugih šumskih proizvoda
- **zaštitne šume**, namijenjene prvenstveno za zaštitu zemljišta, vodnih tokova, erozivnih područja, naselja, gospodarskih i drugih građevina i imovine
- **šume posebne namjene su:**
  - a) šume i dijelovi šuma registrirani za proizvodnju šumskog sjemena
  - b) šume koje predstavljaju posebne rijetkosti ili su od posebnog znanstvenog ili povijesnog značenja (nacionalni parkovi, parkovi prirode, rezervati i sl.)
  - c) šume namijenjene znanstvenim istraživanjima, nastavi i drugim potrebama (obrana), te potrebama utvrđenim posebnim propisima
  - d) šume namijenjene za odmor i rekreaciju (park - šume).

Šumsko - gospodarska osnova je osnovni dokument uređenja šuma i šumskog zemljišta.

Prostornim planom uređenja općine/grada detaljnije će se razgraničiti šume po namjeni, posebno vodeći računa o mogućem i potrebnom proširenju šumskih površina.

1.5.2.1. Radi potrebe zaštite državnih šuma nije dozvoljeno njihovo prosijecanje, krčenje, prenamjena ni narušavanje šumskog ruba, osim za namjene utvrđene ovim Planom i prostornim planovima uređenja općina i gradova.

Prilikom planiranja bilo kakvih zahvata u prostoru (ukoliko je to moguće) izbjegavati šumska područja, osobito zaštitne šume, šume posebne namjene i vrijedne gospodarske šume (šume stabilne dobne strukture visokog uzgojnog oblika, sortimentne strukture i vitalnosti). Ukoliko postoji prevladavajući interes i ne može se planirati izvan šume za izvođenje svih zahvata preferirati gospodarske šume niskog i srednje uzgojnog oblika, odnosno degradirane sastojine loše kvalitete i vitaliteta koliko god je to moguće s obzirom na karakter zahvata. Prilikom planiranja prometnica i drugih linijskih infrastrukturnih zahvata, gdje je uklanjanje šuma neizbježno i dolazi do trajne promjene šuma i šumskog zemljišta i do fragmentacije šumskih površina, treba nastojati trase položiti tako da zahvaćaju što manje šume ili ih planirati u već postojećim koridorima.

Zaštitna zona šuma zasniva se 50 metara od ruba šume.

Za uvjete izgradnje kao i za ograđivanje privatnih parcela 50 metara od ruba šume potrebno je uvažiti smjernice nadležnog poduzeća za šume.

U zaštitnim zonama šume, postojeću izgradnju potrebno je zadržati u datim okvirima kako bi bila primjerena okolišu.

Potrebno je riješiti pitanje otvorenih kopova i nedovršenih ostalih zahvata (kamenolomi, šljunčare i drugo) u neposrednoj blizini šumskih površina, te izraditi prijedlog njihove konačne rekultivacije.

1.5.2.2. Sve šume, zaštićene Zakonom o zaštiti prirode i Zakonom o šumama, su šume s posebnom namjenom što utječe na način gospodarenja.

U šumama zaštićenim prema Zakonu o zaštiti prirode (park prirode, park šume, posebni rezervati, značajni krajolici i drugi zaštićeni objekti) treba biti obavezno stručno gospodarenje šumama. Uz osnovna šumarska načela njege i obnove na način gospodarenja može utjecati i predviđeni stupanj zaštite.

Nadležna poduzeća za šume trebaju u suradnji s jedinicama lokalne samouprave izraditi programe gospodarenja u kojima je potrebno odrediti uvjete zaštite prirode prema posebnim zakonima. U sklopu navedenih programa gospodarenja potrebno je odrediti granicu područja temeljnog fenomena koji određuje način gospodarenja određenim šumskim površinama, glede ekološke zaštite koja se želi naglasiti.

Osim šuma zaštićenih prema Zakonu o zaštiti prirode na području Županije postoje i posebno zaštićena šumska područja koje štiti Zakon o šumama.

1.5.2.3. Potrebno je izraditi i obnoviti Programe gospodarenja privatnim šumama kojima će se osigurati čuvanje privatnih šuma, jedinstveno i stvarno gospodarenje privatnim šumama (uz pomoć stručne organizacije).

Za potrebe izrade Programa gospodarenja privatnim šumama potrebno je utvrditi stvarno stanje šuma, te provesti nadzor nad iskorištavanjem.

Prostornim planom uređenja općina/gradova potrebno je u sklopu Plana namjene površina provesti zaštitu privatnih šuma.

1.5.3. Ostalo poljoprivredno i šumsko tlo

Ostalo poljoprivredno i šumsko tlo je prostor na kojem se mogu, osim poljoprivredne proizvodnje, odvijati sve ostale aktivnosti sukladne namjeni prostora. Zemljišta koja nisu namijenjena poljoprivrednoj proizvodnji mogu se pošumiti.

1.6. Vodne površine

Vodne površine dijele se na: vodotoke, jezera, akumulacije, retencije, bajere i ribnjake. Namjena i način korištenja vodne površine odnosi se i na prostor ispod i iznad vodne plohe.

Građenje u obalnom pojasu u smislu točke 1.2. stavak 2. ove Odluke određuje se prostornim planom uređenja općine ili grada.

Detaljnije razgraničenje vodnih površina (vodotoci, jezera, akumulacije, retencije, bajeri, ribnjaci i sl.) odrediti će se prostornim planom uređenja općine ili grada.

2. UVJETI ODREĐIVANJA PROSTORA GRAĐEVINA OD VAŽNOSTI ZA DRŽAVU I ŽUPANIJU

Određivanje prostora i koridora za građevine od važnosti za Državu i Županiju u Planu se određuje načelno, kao planski i usmjeravajući uvjet koji se na terenu detaljnije primjenjuje kroz prostorne planove uređenja gradova i općina. Određivanje lokacija građevina od važnosti za Državu i Županiju treba provoditi temeljem detaljnih studijskih i projektnih istraživanja.

Koridori za istraživanje označuju prometnice, odnosno dijelove prometnica čiji će se konačni koridori moći odrediti, odnosno osigurati u prostornim planovima uređenja gradova i općina tek po izradi elaborata od strane nadležnih državnih institucija.

Na temelju Programa prostornog uređenja Republike Hrvatske posebnih propisa, te interesa i potreba Županije, ovim se Planom dijelovi prostora Županije mogu planirati za gradnju građevina od važnosti za Državu i Županiju, i to:

- proizvodne građevine
- građevine društvenih djelatnosti
- građevine infrastrukture
- građevine za postupanje s otpadom.

2.1. Građevine i zahvati od važnosti za Državu

2.1.1. Proizvodne građevine

Građevine za proizvodnju baznih kemijskih proizvoda, proizvodnju energije, preradu nafte, preradu i obradu otpada, preradu obojenih metala, crnu metalurgiju, preradu nemetalnih minerala, cement, staklo, keramiku, celulozu, papir, tekstil i kožu.

2.1.2. Građevine infrastrukture

2.1.2.1. Prometne građevine

a) Cestovne građevine s pripadajućim građevinama i uređajima

- novogradnje:
  - auto cesta: Zagreb - Sisak - Dvor - Bihać - Split (tzv. "Turopoljsko - banovinski cestovni smjer" - uvršten u I. skupinu prioriteta prema Strategiji prometnog razvitka Republike Hrvatske)
- brze ceste:
  - Sisak - Pokupsko - Karlovac (dolinom Kupe)
  - Josipdol (A1) - Topusko - Glina - Petrinja - Sisak - Kutina - Virovitica - Terezino Polje (tzv. "Moslavačko - pokupski cestovni smjer" - uvršten u III. skupinu prioriteta prema Strategiji prometnog razvitka RH)
  - Kutina-Garešnica-Daruvar
- državne ceste:
  - Novska – Lipik
  - sjeverna i zapadna obilaznica Hrvatske Kostajnice
  - zapadna obilaznica Petrinje od državne ceste D37 do državne ceste D30
  - izlaz na autocestu - čvor Lipovljani sa spojem na Ž-3124

- Kutina (D45)-Lonja-D224 - istražni koridor, planiran u svrhu mogućeg poprečnog povezivanja preko Lonjskog polja do D224
- obilaznice većih naselja
- mostovi:
  - preko Kupe i Odre u Sisku
  - preko Une kod Hrvatske Kostajnice
  - preko Save u Kratečkom, Dubrovčaku i Gradusi.
- održavanje, uređenje, rekonstrukcija i izmještanje postojećih državnih cesta s obilascima naselja (Sisak, Kutina, Petrinja, Glina, Novska, Hrvatska Kostajnica, Popovača, Topusko i ostala)
- međunarodni cestovni granični prijelazi (broj, lokacije i kategorije cestovnih graničnih prijelaza biti će određene međudržavnim ugovorima)

b) Željezničke građevine s pripadajućim građevinama

- postojeće međunarodne i regionalne pruge, te kolodvori i pružna postrojenja na kolodvorima, osim industrijskih kolosjeka, kolodvorskih i pogonskih zgrada
- planirana željeznička pruga od Siska do Kutine
- međunarodni željeznički granični prijelaz Volinja
- željeznički prometno - carinski terminali u Sisku i Kutini

c) Riječne građevine

- plovni put rijekom Savom
- međunarodna riječna luka Sisak (pristanište na Kupi za klasične i rasute terete, luka za naftu i naftne derivate na Savi)
- plovni put rijekom Kupom

2.1.2.2. Vodne građevine

a) Regulacijske i zaštitne vodne građevine (nasipi, obaloutvrde i dr. temeljem Zakona o vodama):

- građevine na međudržavnim vodama Save, Kupe, Une i Gline
- građevine na ostalim vodotocima I. reda
- retencije, akumulacije, lateralni kanali i druge građevine državnog značaj

b) Građevine za osnovnu melioracijsku odvodnju, oteretni i lateralni kanali.

c) Građevine za korištenje voda :

- vodoopskrbni sustav Moslavačka Posavina
- vodoopskrbni sustav Petrinja -Sisak
- akumulacije i sustavi za zahvat i dovod vode za navodnjavanje površina 500 ha i više
- ribnjak u Lipovljanima

d) Građevine za zaštitu voda - sustav za odvodnju otpadnih voda (kolektori, glavni odvodni kanali, rasteretne i retencijske građevine, uređaj za pročišćavanje otpadnih voda, ispušt i dr.) kapaciteta većeg od 100.000 ekvivalentnih stanovnika

2.1.2.3. Energetske građevine

a) Elektroenergetske građevine :

- proizvodne građevine:
  - izgradnja novog bloka u TE-TO Sisak
  - TE Mahovo na prirodni plin
  - HE Strelečko na Savi
  - HE Pokuplje na Kupi (u skladu sa zahtjevima zaštite okoliša)
  - dalekovodi, transformatorska i rasklopna postrojenja (napona 220 kV i 400 kV)

b) Građevine za proizvodnju i transport nafte i plina s pripadajućim građevinama, odnosno uređajima i postrojenjima

- međunarodni naftovod JANAF, uključivo naftni terminal
- magistralni naftovodi
- polja za iskorištavanje nafte i plina (Jamarica, Janja Lipa, Kozarica, Lipovljani, Mramor Brdo, Okoli, Stružec, Vezišće, Voloder, Žutica i Vrbak)
- magistralni produktovod Sisak - Zagreb
- magistralni plinovodi :
  1. Kutina –Slavonski Brod DN 600/75 bar
  2. Zagreb-istok-Kutina DN 600/75 bar
  3. Virovitica-Kutina DN 500/50 bar
  4. Ivanić-Kutina DN 500/50 bar
  5. Popovača (Kozarc) - Sisak DN 500/50 bar
  6. Otpremno-dopremni plinovod Okoli DN 500/50 bar
  7. MRS Sisak-TE Sisak DN 450/50 bar
  8. Ivanić-Kutina DN 350/50 bar
  9. Kutina-Dobrovac DN 200/50 bar
  10. Stružec - Ivanić DN 200/50 bar
  11. Janja Lipa – Lipovljani DN 150/50 bar
  12. Kutina-Garešnica DN 150/50 bar
  13. Čvor Okoli- MRS Okoli DN 150/50 bar
  14. Piljenica-Čvor Janja Lipa DN 150/50 bar
  15. odvojni plinovod za MRS Kutina DN 150/50 bar
  16. spojni plinovod za MRS Popovaču DN 100/50 bar
  17. spojni plinovod za MRS Gračenicu DN 100/50 bar
  18. Lipovljani -Popovača DN 100/50 bar
  19. Čvor Okoli-MRS Okoli DN 100/50 bar
  20. Čvor Kozarac-MRS Lipovica DN 80/50 bar
  21. autoput-MRS Voloder DN 80/50 bar
  22. Lipovljani-MRS Novska DN 80/50 bar
  23. spojni plinovod za MRS Banova Jaruga
  24. odvojni plinovod za MRS Ilova
  25. priključni plinovod za MRS Okoli DN 500/50 bar
  26. priključni plinovod za PČ Kozarac DN 300/50 bar
- mjerno redukcijske stanice: MRS Banova Jaruga, Mrs Gračenica, Mrs Ilova, Mrs Kutina I, MRS Kutinall, MRS Lipovica, MRS Mramor Brdo, MRS Novska, MRS Okoli, MRS Popovača, MRS Popovača (nova), MRS Sisak, MRS Stružec i MRS Voloder
- podzemno spremište plina Okoli
- centralna plinska stanica Okoli.

2.1.2.4. Građevine za postupanje s opasnim otpadom

Privremeno sabiralište opasnog otpada predviđeno je na lokaciji regionalnog centra za gospodarenje otpadom. Građevine za obradu opasnog otpada Programom prostornog uređenja Republike Hrvatske predviđene su u Sisku (Spalionica otpada i građevina za privremeno skladištenje otpada Herbos d.o.o., fluidna peć u INA Rafineriji nafte Sisak, te rotacijska peć u INA Rafineriji nafte u Sisku).

Navedene građevine namjenjene su za zbrinjavanje vlastitog proizvodnog otpada.

2.1.3. Građevine posebne namjene

Prostor od interesa za obranu određuje se granicama vojnog kompleksa i građevina, u suradnji s nadležnim tijelom obrane. Razgraničenjem treba odrediti vojni kompleks i građevine, te zaštitni pojas oko vojnih kompleksa. Zaštitni pojas je dio vojnog kompleksa koji se određuje ovisno o vrsti, namjeni i položaju građevina u prostoru.

Nužno je uskladiti s potrebama obrane uvjete korištenja prostora: šumskih, poljoprivrednih i vodnih površina, površina za razvoj naselja, površina izvan naselja za izdvojene namjene i zaštićenih područja.

Lokacije prostora od značaja za obranu navedene su u sljedećoj tablici:

OPĆINA I GRAD	KOMPLEKSI I GRAĐEVINE	
PETRINJA	1.	Vojarna «Puk. P. Matanović»
DVOR	2.	«Čerkezovac» skladište
	3.	OUP «Piramida» (Zrinska gora)
KUTINA	4.	OUP «Humka»

Osnovna usmjerenja prostornog razvitka i uređenja prostora radi određivanja interesa obrane su:

- usmjeriti prostorno razvojne prioritete za zaštitu interesa obrane
- uskladiti potrebe osiguranja prostora od interesa za obranu s drugim korisnicima prostora
- odrediti prostorne elemente, smjernice i mjere za utvrđivanje prostora i sustava od interesa za obranu.

U gornjoj tablici su navedene postojeće lokacije. Pojedine lokacije se mogu prenamijeniti u površine naselja, površine izvan naselja za izdvojene namjene ili druge namjene, uz suglasnost nadležnog tijela obrane.

U postupku donošenja prostornog plana uređenja općine ili grada mora se pribaviti mišljenje nadležnog tijela obrane.

2.2. Građevine i zahvati od važnosti za Županiju

2.2.1. Gospodarske površine

- prehrambena, drvna i tekstilna industrija
- proizvodnja energije
- rafinerija nafte
- kemijska i petrokemijska industrija
- metalna industrija.

2.2.2. Građevine društvenih djelatnosti

- uprava i pravosuđe
- obrazovne ustanove
- kulturne ustanove
- visokoškolske i znanstvene ustanove
- zdravstvene ustanove
- ustanove socijalne skrbi
- športsko - rekreacijski sadržaji

2.2.3. Građevine infrastrukture

2.2.3.1. Lučke građevine - luka Sisak

2.2.3.2. Cestovne građevine - županijske ceste u skladu s Odlukom o razvrstavanju javnih cesta u državne ceste, županijske ceste i lokalne ceste. Planom se predviđa za županijske ceste sljedeće:

Postojeće ceste :

- održavanje, uređenje i rekonstrukcija postojećih županijskih cesta s obilascima naselja (Sisak, Kutina, Petrinja, Glina, Novska, Hrvatska Kostajnica, Popovača, Topusko i ostala)

Novogradnje:

- Hrvatska Kostajnica - Sunja - Gradusa (novi most na Savi) - Topolovac - Hrastelnica
- Hrastelnica - Mahovo - Lijeva Martinska Ves - Lijevi Dubrovčak (Topolje)
- Sisak - Desna Martinska Ves - Ruča - Veleševac
- Lekenik - Jezero Posavsko - L.Dubrovčak - D.Dubrovčak - Ivanić-Grad
- obilaznice naselja

Mostovi :

- most preko Save Tišina Kaptolska – Tišina Erdedska
- ostali mostovi na županijskim cestovnim pravcima

Kamionski terminali :

- Sisak, Kutina, Novska, Petrinja.

2.2.3.3. Građevine telekomunikacija i pošta

1. tranzitno - pristupne telefonske centrale (TC - PC) Sisak i Kutina
2. svjetlovodni sustav prijenosa (SVK)
3. pristupne mreže i udaljeni pretplatnički stupnjevi (UPS)
4. pokretne mreže (analogne i digitalne)
5. središte pošta Sisak sa 39 poštanskih ureda

2.2.3.4. Građevine za vodoopskrbu - građevine i uređaji vodozahvata, crpljenja, pripreme, spremanja i distribucije vode koji pripadaju vodoopskrbnim sustavima:

- vodoopskrbni sustav Glina - Gvozd - Topusko,
- vodoopskrbni sustav Hrvatska Kostajnica.

2.2.3.5. Akumulacije i sustavi za zahvat i dovod vode za navodnjavanje površina do 500 ha.

2.2.3.6. Građevine sustava odvodnje - građevine i uređaji sustava odvodnje otpadnih voda (kolektor, crpke, uređaji, ispusti i drugo) kapaciteta do 100.000 ekvivalentnih stanovnika u dvije ili više jedinica lokalne samouprave.

2.2.3.7. Elektroenergetske građevine - dalekovodi, transformatorska i rasklopna postrojenje (napona 35 - 220 kV).

2.2.3.8. Građevine plinoopskrbe - MRS (mjerno redukcijske stanice), RS (redukcijske stanice) i buduća županijska plinska mreža.

2.2.4. Građevine za postupanje s neopasnim proizvodnim otpadom

Postojeće odlagalište neopasnog proizvodnog otpada se nalazi na prostoru Grada Kutine (odlagalište fosfogipsa Petrokemije d.d. Kutina).

Lokacija odlagališta ostalog neopasnog proizvodnog otpada za Županiju planira se u sklopu regionalnog centra za gospodarenje otpadom.

Na području južne industrijske zone u Sisku planira se obrada i odlagalište neopasnog proizvodnog otpada i lokacija za gospodarenje građevinskim otpadom.

2.3. Popis građevina i zahvata za koje je potrebna provedba postupka procjene utjecaja na okoliš

Zahvati za koje je obvezna procjena utjecaja na okoliš i zahvati za koje se provodi ocjena o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš određeni su Zakonom o zaštiti okoliša i Uredbom o procjeni utjecaja zahvata na okoliš.

Za sve zahvate koji mogu imati značajan utjecaj na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže potrebno je provesti ocjenu prihvatljivosti za ekološku mrežu sukladno Zakonu o zaštiti prirode i pripadajućim pravilnicima.

3. UVJETI SMJEŠTAJA GOSPODARSKIH SADRŽAJA U PROSTORU

U okviru Plana utvrđuju se osnovna usmjerenja za prostorni razmještaj slijedećih gospodarskih sadržaja:

- rudarstvo i iskorištavanje mineralnih sirovina
- industrija i poduzetnički ili obrtnički sadržaji
- poljoprivreda i ribarstvo
- šumarstvo
- turizam i ugostiteljstvo.

3.1. Rudarstvo i iskorištavanje mineralnih sirovina

Rudarstvo i iskorištavanje mineralnih sirovina je vezano na korištenje prirodnih resursa, što uvjetuje njihov smještaj uz ležišta sirovina, poštujući ove odredbe:

- postojeća polja za iskorištavanje se mogu koristiti i proširivati uz uvjete određene zakonom i propisima, a dijelove ili cjeline koji se napuštaju ili zatvaraju treba sanirati, prenamjeniti ili vratiti u prvobitno stanje
- nova polja za iskorištavanje koja se planiraju otvoriti, na razini plansko - usmjeravajućeg određenja, su istražna polja ugljikovodika, geotermalne vode, građevnog kamena, itd.

3.2. Industrija i poduzetnički ili obrtnički sadržaji

Industrijski i različiti poduzetnički ili obrtnički sadržaji smještavaju se unutar građevinskih područja naselja i u područjima izdvojene namjene izvan naselja. Prilikom smještaja ovih sadržaja treba:

- težiti boljem iskorištavanju i popunjavanju postojećih industrijskih i drugih zona, s ciljem potpunijeg iskorištavanja prostora i infrastrukture, te zaštite neizgrađenih površina
- poticati razmještaj industrijskih djelatnosti u lokalna središta, s ciljem korištenja neiskorištenih resursa, uz jačanje policentrične strukture Županije (razvoj manjih gradova i naselja, razvoj pograničnog područja)
- poticati razvoj srednjih i malih industrijskih, poduzetničkih i obrtničkih pogona, posebice u gradovima, općinskim središtima i naseljima s više od 1.000 stanovnika, u cilju razvitka njihovih razvojnih i urbanih obilježja, te preuzimanja uloge u mreži naselja Županije
- raspored radnih mjesta prilagoditi postojećim i planiranim područjima stanovanja
- zaštititi kvalitetne poljoprivredne površine od prenamjene, odnosno izgradnje trajnih građevina
- postupno rješavati probleme infrastrukture, posebno izgradnje vodoopskrbne i kanalizacijske mreže, kako bi se sačuvala većina izvorišta pitkih voda
- prilagoditi smještaj novih i daljnji rad postojećih građevina zahtjevima zakona i propisa o zaštiti okoliša
- voditi računa da lokacije za nove i značajne izmjene na postojećim djelatnostima budu smještene na sigurnoj lokaciji od postojećih središta naseljenosti te da se uspostave sigurnosna područja oko opasnih djelatnosti.

S obzirom na način kako se pojedine djelatnosti obavljaju u prostoru i na planirane potrebe povećanja gospodarskih sadržaja kroz izgradnju novih ili rekonstrukciju postojećih, moguće je to:

- u pretežito novijim proizvodnim ili poslovnim zonama, gdje su do sada izgrađeni dijelovi tih zona i osnovna infrastrukturna mreža
- u planiranim proizvodno - poslovnim zonama gdje još nije započeta gradnja i gdje su troškovi pripreme, opremanja i uređenja zemljišta visoki, pa zahtijevaju udruživanje više korisnika radi smanjenja jediničnih troškova gradnje
- u većem dijelu postojećih zona, (gdje je znatno smanjena zaposlenost), pa postoji višak prostora, koji uz daljnju modernizaciju proizvodnje, pružaju dodatne mogućnosti
- u urbanim sredinama kroz prenamjenu prostora postoji niz mogućnosti za korištenje poslovnog prostora za tercijarne i kvartarne djelatnosti
- u ruralnim sredinama postojeći nedovoljno iskorišteni poljoprivredno gospodarski sadržaji pružaju mogućnosti za preradu poljoprivrednih i stočarskih proizvoda
- za pojedinačne manje poslovne zone s posebnim lokacijskim zahtjevima, potrebno je prije određivanja lokacije izraditi propisana prethodna istraživanja.

3.3. Poljoprivreda i ribarstvo

Razvoj poljoprivrede će se temeljiti na obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu, kao i farmerskom tipu gospodarstva. U tom cilju potrebno je:

- zaustaviti usitnjavanje i poticati povećanje zemljišnog posjeda, uz poželjno utvrđivanje klasa tla, te djelotvornu zaštitu kvalitetnog poljoprivrednog zemljišta
- mijenjati strukturu poljoprivredne proizvodnje, te smanjiti uporabu umjetnih gnojiva i zaštitnih sredstava koje doprinose zagađenju tla i vode
- smanjiti korištenje kvalitetnog zemljišta za nepoljoprivredne svrhe
- poticati i usmjeravati proizvodnju zdrave hrane
- prednost dati tradicionalnim poljoprivrednim granama koje imaju povoljne preduvjete za proizvodnju
- dopustivu gradnju izvan građevinskog područja radi obavljanja poljoprivredne djelatnosti treba dozvoliti samo na primjerenoj veličini posjeda, uz ispunjavanje uvjeta zaštite okoliša i krajobraza, ovisno o vrsti i veličini djelatnosti.

Farme su povezane cjeline grupa gospodarskih građevina s pripadajućim poljoprivrednim zemljištima, namijenjene obavljanju poljoprivredne djelatnosti. Opravdanost izgradnje farme temelji se na programu o namjeri ulaganja, kojim je potrebno prikazati:

- površinu poljoprivrednog zemljišta za korištenje
- vrste poljoprivredne proizvodnje
- broj i okvirnu veličinu potrebnih građevina za vrste i količine namjeravane poljoprivredne proizvodnje i obrade
- područje namjeravane gradnje s razmještajem građevina
- pristup na javnu cestu i potrebu za prometnom i komunalnom infrastrukturom
- moguću turističku ponudu (seoski turizam) - ukoliko se predviđa
- mjere za zaštitu okoliša.

Sklopu građevina farme mogu pripadati:

- stambeni dio farme - za potrebe vlasnika ili korisnika farme, u kome se mogu organizirati prostori za povremeni boravak zaposlenika, odnosno smještaj gostiju u sklopu seoskog turizma
- gospodarske građevine - za potrebe biljne ili stočarske proizvodnje
- proizvodno - obrtničke građevine - za potrebe prerade i pakiranja proizvoda proizvedenih na farmi.

Dokumentima prostornog uređenja gradova/općina utvrđuju se uvjeti za planiranje izgradnje građevina u funkciji obavljanja poljoprivredne djelatnosti pri čemu se posebno određuju kriteriji i uvjeti za smještaj i izgradnju takvih građevina u građevinskom području, a posebno kriteriji i uvjeti za smještaj i izgradnju takvih građevina izvan građevinskih područja.

Smještaj i izgradnja građevina u funkciji obavljanja poljoprivrednih djelatnosti u dokumentima prostornog uređenja lokalne razine planira se tako da ne ugrožava razvoj naselja, postojeću izgradnju i namjenu prostora, odnosno usklađuje se s planiranom namjenom i budućom gradnjom u okruženju, uzimajući u obzir lokalne posebnosti i potrebe, osjetljivost okoliša na određenom prostoru, sklad s krajobraznim vrijednostima, odnos prema prirodnim dobrima i kulturnoj baštini, s posebnim naglaskom na zaštitu zdravlja i zaštitu ležišta pitke vode.

Uvjeti smještaja i izgradnje građevina u funkciji obavljanja poljoprivrednih djelatnosti u prostornom planu jedinice lokalne samouprave u pravilu se utvrđuju i razrađuju zasebno za pojedine dijelove naselja i prostora izvan građevinskih područja, temeljem podataka ili procjene o:

- vrsti poljoprivredne kulture (oranice, vinogradi, voćnjaci, povrtnjaci i druge vrste biljne proizvodnje kao i njihove kombinacije)
- vrsti životinja, kapacitetu i načinu uzgoja
- veličini posjeda i veličini i broju građevina namijenjenih obavljanju poljoprivrednih djelatnosti, kao i drugih građevina koje se namjeravaju izgraditi na posjedu
- postojećoj izgradnji takvih i sličnih sadržaja u okruženju koji bi mogli svojim ukupnim utjecajem zahtijevati primjenu posebnih mjera
- položaju posjeda u odnosu na konfiguraciju terena, zaštićene, posebno vrijedne i ekološki osjetljive dijelove prostora i krajobraza, kao i u odnosu na izgrađene strukture, njihove vrijednosti, namjenu, funkciju i buduću razvoj
- kapacitetima i prihvatnosti postojeće i planirane infrastrukture
- uvjetima koje su u postupku izrade prostornog plana utvrdila nadležna i ovlaštena tijela, ustanove i institucije, sukladno posebnim propisima.

Jedinica lokalne samouprave u svojem prostornom planu određuje područja u kojima ne želi dopustiti izgradnju određenih vrsta građevina ili izgradnju iznad određenih kapaciteta.

Jedinica lokalne samouprave u svojem prostornom planu ne može utvrditi blaže uvjete za izgradnju građevina u funkciji obavljanja poljoprivrednih djelatnosti u svojem kontaktnom području (500 m od granice općine/grada) sa susjednom jedinicom lokalne samouprave, od onih koje je utvrdila susjedna jedinica lokalne samouprave za svoje područje.

Planom se daje mogućnost planiranja i gradnje novih i rekonstrukcija postojećih ribnjaka i pratećih građevina za uzgoj ribe, ali ne na poljoprivrednom zemljištu I. i II. bonitetne skupine. Uvjeti gradnje поближе će se odrediti prostornim planovima općina ili gradova.

3.4. Šumarstvo

Razvoj šumarstva kao gospodarske djelatnosti u prostoru Županije ima posebno značenje, s obzirom na bogatstvo šumskog fonda i mogućnosti korištenja šumskih površina, a s druge strane se ističe potreba njegova očuvanja i zaštite.

Planom se podržava višestruka uloga i značaj šuma i šumskih površina sljedećim mjerama:

- održavati postojeće šume na načelima održivog gospodarenja
- djelovati na očuvanju šuma u očuvanim ekološkim sustavima i krajolicima
- ostvariti razvoj i jačanje šuma zasađenih radi održavanja ekološko prihvatljivih programa pošumljavanja novih i već pošumljenih područja
- povećati zaštitu šuma od onečišćivača, požara, nametnika i bolesti te drugih negativnih utjecaja
- gospodarenje šumama, naročito privatnim, treba unaprijediti s gledišta korištenja i zaštite prostora prema pravilima šumarske struke, u cilju naglašavanja opće korisne uloge šuma i održanja ekološke ravnoteže prostora

- gospodarenje nizinskim šumama treba voditi na način da se uvažava osjetljivost prostora i različiti interesi za prostor, uz činjenicu da te šume imaju veliku i prvenstveno zaštitnu ulogu očuvanja ekološke ravnoteže,
- gospodarenje šumama unutar vrijednih i posebno zaštićenih područja treba uskladiti s mjerama zaštite prirode i drugim obveznim smjernicama
- poticati zaštitu prirode, ozelenjavanje gradskih, rubnih gradskih, seoskih naselja, turističkih područja namijenjenih uljepšavanju izgleda krajolika i rekreaciji,
- uzgajati sjemenske šume.

3.5. Turizam i ugostiteljstvo

Razvitak turizma treba planirati u skladu s mogućnostima i prirodnim značajkama prostora i to osobito:

- ponudu na turističkom tržištu je nužno prilagoditi strategiji razvoja Županije,
- gradnju novih građevina ostvariti na prirodno manje vrijednim područjima, (kako bi se ti prostori oplemenili, a sačuvali vrijedni prirodni krajolici), i uklapati ih u oblike gradnje primjerene sredini,
- osigurati prostore za nove i privlačne sadržaje, kao npr. golf igrališta, te poticati posebne oblike turizma (lov, ribolov, jahanje i sl.).

Razvoj turizma i ugostiteljskih djelatnosti Županije ostvariti će se većom kvalitetom usluga i bogatijom ponudom raznih kulturnih, rekreacijskih, izletničkih i drugih sadržaja. Novi turistički sadržaji planirani su u turističkim područjima u okviru postojećih naselja, u granicama predviđenih proširenja naselja ali i izvan naselja.

Razvoj turizma s gledišta prostora i planiranja sadržaja u prostoru vezan je uz:

- dimenzioniranje i opremanje smještajnih i poslovno - hotelskih kapaciteta u Sisku, Petrinji, Hrvatskoj Kostajnici, Topuskom, Kutini i Novskoj, te na području Lonjskog polja i uz prometnice državnog značaja
- opremanje zdravstveno - lječilišnog turističkog kompleksa u Topuskom
- turističko - rekreativni sadržaji na području Đon (Općina Topusko) uz oglednu proizvodnju zdrave hrane u skladu sa statusom posebnog botaničkog rezervata
- podizanje razine ugostiteljske usluge na cijelom području
- izgradnju auto - kampa visoke kategorije
- sanaciju i uređenje stare jezgre Siska, Petrinje i Hrvatske Kostajnice
- seoski turizam sa središtem u Lonjskom polju, ali i prema interesu privatnih poduzetnika i uz ostale vrijedne prirodne predjele s turističko - rekreativnim potencijalom (dolina Kupe i Une)
- vinski turizam vezan uz izgradnju "vinskih cesta" na području Moslavine
- ogledna ekološka poljoprivredna gospodarstava s ponudom zdrave hrane
- razvoj vodenih športova na Kupi i Uni (kajakaštvo)
- izgradnja pratećih građevina za lovni i ribolovni turizam
- uređenje golf - igrališta
- uzletno - sletna staza za jedrilice i motorne zmajeve u Petrinji, Topuskom i Sisku
- opremanje turistički privlačnih područja u Županiji sportskim građevinama za rekreaciju i natjecanja
- uspostavu Zelenog puta - Hrvatske ekološke magistrale koja povezuje kontinentalnu i primorsku Hrvatsku, prolazi područjem Grada Gline, Općine Gvozd, Općine Topusko, sa sportsko rekreativnim i turističko ugostiteljskim sadržajima (skloništa, odmorišta, prenoćišta i sl.)

4. UVJETI SMJEŠTAJA DRUŠTVENIH DJELATNOSTI U PROSTORU

Mrežu društvenih djelatnosti čine javne djelatnosti: školstvo, zdravstvo, šport i kultura. Broj, struktura, lokacija i veličina građevina pojedinih djelatnosti određuje se prostornim planom uređenja grada ili općine, a temeljem odredbi i smjernica ovog Plana.

4.1. Školstvo

Po vrstama školstvo se dijeli na:

- osnovno: matične osnovne škole, područne osnovne škole i osnovne glazbene škole
- srednje: srednje škole, glazbene srednje škole, te
- visoko školstvo i znanost: sveučilišta, fakulteti i drugo.

4.1.1. Mreža osnovnih škola

Broj potrebnih matičnih osnovnih škola biti će utvrđen u skladu sa projekcijom broja školskih obveznika i usvojenim standardom za prostorno oblikovanje osnovnih škola.

Točan broj i prostorni raspored osnovnih škola po općinama i gradovima odredit će se prostornim planovima uređenja općina i gradova, a u skladu sa smjernicama ovog Plana.

4.1.2. Mreža srednjih škola

Prema demografskim pokazateljima, potrebe srednješkolskog obrazovanja će u narednom razdoblju zadovoljiti proširenje i opremanje (dogradnja športskih dvorana, informatičko opremanje i sl.) srednjih škola u Sisku, Petrinji, Novskoj, Kutini, Glini, Topuskom i Hrvatskoj Kostajnici, te izgradnja nove gimnazije u Kutini.

Smještajna mogućnost i prostorni raspored srednjih škola odredit će se prostornim planovima uređenja pojedinih gradova, a u skladu sa smjernicama ovog Plana.

4.1.3. Mreža visokoškolskih i znanstvenih ustanova

Razvoj visokoškolskih i znanstvenih institucija na području Županije očekuje se samo u gradovima Sisačko-moslavačke županije.

4.2. Zdravstvo

Građevine primarne zdravstvene zaštite (domovi zdravlja) planirane su u svim središtima gradova i općina.

Građevine sekundarne zdravstvene zaštite planiraju se u županijskom središtu u Sisku, te u Petrinji, Popovači i Topuskom. Postojeće građevine sekundarne zdravstvene zaštite koje nisu smještene u skladu sa sustavom središnjih naselja preuzimaju se u mrežu centara sekundarne zdravstvene zaštite.

Lokacije, veličina, vrsta i prostorni raspored građevina primarne, sekundarne i tercijarne zdravstvene zaštite odredit će se prostornim planovima uređenja pojedinih gradova i općina, a u skladu sa smjernicama ovog Plana.

4.3. Šport i rekreacija

Planom su predviđene potrebe športa i rekreacije koje obuhvaćaju:

- šport djece i mladeži u procesu odgoja i obrazovanja
- natjecateljski šport radi ostvarivanja visokih športskih dostignuća
- športsku rekreaciju građana svih životnih dobi
- kineziterapiju i šport osoba oštećenog zdravlja i osoba s psihofizičkim smetnjama u razvoju.

Broj jedinica športskih građevina za pojedinu općinu ili grad određuje se temeljem starosne strukture stanovništva i broja jedinica pojedinih građevina na 1.000 stanovnika, prema Tablici 3.

Tablica 3: Broj jedinica športskih građevina na 1.000 stanovnika pojedine dobne skupine

	d o b (o d - d o g o d i n a)						
	6 - 14	14 - 19	19 - 24	24 - 34	34 - 44	44 - 59	59 i više
ŠPORTSKE GRAĐEVINE							
dvorane	1,470	1,800	0,850	0,480	0,300	0,150	0,030
zatvoreni bazeni	0,070	0,075	0,045	0,020	0,013	0,010	0,005
otvoreni bazeni	0,170	0,195	0,045	0,027	0,017	0,012	0,008
zračne streljane	0,450	0,950	0,750	0,750	0,650	0,450	0,080
streljane ostale	0,073	0,450	0,450	0,350	0,165	0,120	0,008
kuglane	0,063	0,145	1,000	1,000	1,000	0,800	0,100
klizališta	0,025	0,040	0,015	0,005	0,003	0,001	0,001
OTVORENI ŠPORTSKI TERENI							
atletika	0,018	0,095	0,035	0,006	0,003	0	0
nogomet	0,215	0,480	0,720	0,430	0,120	0,030	0
mali nogomet, rukomet, odbojka, košarka	6,850	8,900	2,000	1,400	0,900	0,300	0
tenis	0,200	0,500	0,750	0,750	0,830	0,750	0,220
boćanje	0	0	0,300	0,350	0,550	0,600	0,220

4.4. Kultura

Prostorni raspored kulturnih ustanova je određen neovisno o kriterijima i standardima, te je izraz dostignute društvene svijesti, kulture, standarda i volje samih građana. Predlaže se:

- smještenje novih otvorenih ili pučkih učilišta
- smještenje muzeja, galerija, zbirki u svim gradskim središtima i turističkim mjestima
- smještenje knjižnica i čitaonica u svim središnjim naseljima Županije (ostala, teže dostupna područja, mogu se opslužiti bibliobusima)
- smještenje kina u svim gradskim središtima
- da kazalište u Sisku bude nositelj kazališnih djelatnosti, koje bi omogućilo kvalitetniji rad postojećih kazališnih grupa, te gostovanja drugih kazališta.

5. UVJETI ODREĐIVANJA GRAĐEVINSKIH PODRUČJA I KORIŠTENJA IZGRAĐENA I NEIZGRAĐENA DIJELA PODRUČJA

Građevinsko područje određuje se za prostor u kojem se predviđaju zahvati kojima se trajno mijenja stanje u prirodnom okruženju. Zahvati su gradnja, iskorištavanje sirovina, sanacija tla, odnosno sve one djelatnosti kojima se oblikuju ili mijenjaju postojeća prirodna obilježja.

Na kartografskom prikazu broj 1. Korištenje i namjena prostora prikazane su površine za razvoj naselja veće od 25,0 ha, dok su sva ostala (manja) naselja prikazana obveznim simbolom.

Temeljem uočenih demografskih kretanja i strukture naselja na području Županije prilikom izrade prostornih planova uređenja općina ili gradova za utvrđivanje granica građevinskih područja ovim se Planom preporuča poštivanje sljedećih načela:

- **I. grupa naselja** - proširenje granica građevinskih područja je opravdano
- **II. grupa naselja** - proširenje građevinskih područja u pravilu nije opravdano, osim za izuzetke, i to uz prethodnu provjeru
- **III. grupa naselja** - treba težiti smanjenju postojećih granica građevinskih područja, a nužna i opravdana proširenja treba posebno obrazložiti.

Uključenje naselja u pojedinu od navedenih grupa vrši se tijekom izrade prostornih planova uređenja općina ili gradova na način da se za svako naselje posebno sagledaju sve posebnosti koje utječu na mogućnost budućeg razvoja.

Za naselja u Županiji za koja se ne očekuje demografski porast građevinsko područje mora biti svedeno samo na izgrađeni dio naselja (bez planskih proširenja), dok su samo za naselja s uočenim pomacima u razvitku može planirati povećanje građevinskih područja na neizgrađene dijelove naselja.

5.1. Uređenje građevinskog područja

Uređenje građevinskog zemljišta razumijeva njegovo osposobljavanje za građenje, rekonstrukciju i korištenje zgrada u skladu s dokumentima prostornog uređenja, a provodi se sukladno Zakonu o prostornom uređenju.

5.2. Uvjeti za utvrđivanje građevinskih područja naselja

U kartografskom prikazu broj 1. Korištenje i namjena prostora, okvirno su naznačeni prostori za razvoj naselja.

Građevinska područja utvrđuju se prostornim planom uređenja grada ili općine radi razgraničenja izgrađenih dijelova naselja i površina predviđenih za izgradnju od ostalih površina namijenjenih razvoju poljoprivrede i šumarstva kao i drugih djelatnosti koje se mogu u skladu sa zakonom odvijati izvan građevinskog područja.

Ovim Planom se daju osnovni uvjeti za određivanje i oblikovanje građevinskih područja naselja, a posebno njegovog neizgrađenog dijela prilikom izrade prostornih planova uređenja gradova i općina :

- izgrađeni dijelovi građevinskog područja :

- terenskim radom treba utvrditi stvarne granice izgrađenog dijela građevinskog područja za svako naselje posebno
- unutar već izgrađenog prostora naselja koristiti sve mogućnosti preoblikovanja i korištenja, radi sprečavanja neopravdanog širenja naselja, te stambenom i drugom gradnjom prvenstveno popunjavati prostor naselja u nedovoljno izgrađenim dijelovima naselja
- postupcima očuvanja i obnove postojećeg stambenog fonda, kao i dogradnjama i nadogradnjama postojećih objekata davati isto značenje kao i novim stambenim gradnjama, te ih razvijati kao normalnu i programiranu djelatnost
- usmjeravati gradnju u one prostorne cjeline koje su već opremljene komunalnom infrastrukturom i javnim sadržajima

- neizgrađeni dijelovi građevinskog područja (utvrđeni prostornim planovima uređenja gradova/općina):

- za svako naselje posebno, potrebno je preispitati potrebe za zadržavanjem neizgrađenih dijelova građevinskog područja koja su utvrđena prostornim planovima uređenja gradova i općina
- iznimne potrebe za proširenjem građevinskog područja na neizgrađene dijelove treba procjenjivati za svako naselje posebno i to na osnovu demografskog stanja i procjene demografskih kretanja, procjene gospodarskih potreba, procjene troškova uređenja građevinskog zemljišta, utjecaja na okoliš i prirodu, te drugih posebnosti ili obilježja
- u slučaju kada neizgrađeni dio prelazi 30% utvrđenog građevnog područja naselja potrebno je preispitati mogućnost njegovog smanjenja u dijelovima koji se ne privode planiranoj namjeni, naročito onih područja koja se nalaze u zaštićenim dijelovima prirode ili ekološkoj mreži

- u naseljima gdje se ne očekuje demografski razvitak, građevinskim područjem potrebno je obuhvatiti isključivo izgrađene građevine, poštujući postojeću izgradnju
- građevinska područja malih seoskih naselja kojima prijete depopulacija treba koristiti za sekundarno stanovanje, seoski turizam i rekreaciju
- prilikom planiranja proširenja građevinskog područja na neizgrađene dijelove moguće je (u sklopu pojedinih jedinica lokalne samouprave), u sklopu bilanasa površina utvrđenog prostornim planovima uređenja gradova/općina, a uz očuvanje kvalitete prostora, okoliša i prirode, izvršiti prostornu preraspodjelu planiranih neizgrađenih dijelova građevinskih područja, ali ne na uštrb zaštićenih dijelova prirode i prostora koji se nalaze u ekološkoj mreži
- **temeljni principi oblikovanja građevinskih područja naselja :**
  - prilikom planiranja novih građevinskih područja potrebno je vrednovati značajke prostora i okoliša, s ciljem očuvanja temeljnih prirodnih resursa
  - potrebno je spriječiti širenje građevinskih područja naselja duž prometnih pravaca od državnog i županijskog značaja
  - gdje je to moguće potrebno je spriječiti spajanje građevinskih područja pojedinih naselja, te između pojedinih građevinskih područja predvidjeti odgovarajući pojas šumske ili poljoprivredne površine
  - potrebno je spriječiti širenje građevinskih područja naselja uz poljodjelske i šumske površine, zaštićena područja, te zaštitne obalne pojase uz vodotoke
  - građenje u obalnom pojasu dozvoljeno je samo u građevinskom području. Obalni pojas određuje se prostornim planovima uređenja gradova i općina.

Pri određivanju površina građevinskih područja potrebno je voditi računa o preporučenoj normi od 300 m² po stanovniku brutto građevinskog područja naselja. S obzirom na to da je tu gustoću opravdano očekivati samo u većim urbaniziranim središtima, opravdano manju gustoću (brdska raspršena izgradnja i sl.) treba temeljiti na raščlambi postojećeg stanja, planiranom demografskom rastu, ostvarivim programima gospodarskog razvitka i sl.

Građevinska područja naselja mogu se proširivati samo ako je postojeće područje izgrađeno 50% ili više svoje površine.

Ukoliko je ispunjen uvjet iz prethodnog stavka građevinska područja naselja mogu se povećati do 30% njihove površine.

Izvan građevinskog područja može se odobriti rekonstrukcija postojećih stambenih i gospodarskih građevina ako su izgrađene na temelju građevinske dozvole, posebnog rješenja ili prije 15.02.1968.

U postupku izrade prostornih planova uređenja općina i gradova potrebno je utvrditi područja bespravne izgradnje i uvjete prihvaćanja zatečenog stanja, odnosno odbijanja takve izgradnje.

6. UVJETI UTVRĐIVANJA PROMETNIH I DRUGIH INFRASTRUKTURNIH SUSTAVA U PROSTORU (funkcionalni, prostorni i ekološki)

6.1. Prometni sustav

Okosnicu prometnog sustava Županije čini cestovna i željeznička mreža, te riječni promet, cijevni transport i telekomunikacije.

Osnovna mreža prometne infrastrukture prikazana je u kartografskim prikazima:

2. Infrastrukturni sustavi

2.1. Prometni sustav

2.2. Pošta i telekomunikacije

2.3. Energetski sustav

Osnovni prometni sustavi, koji se na razini plansko-usmjeravajućeg značenja utvrđuju u ovom Planu, u odnosu na prometnu ulogu, razmještaj naselja, te vrijednosti i zaštitu prostora Županije, su:

- glavni cestovni prometni pravci
- glavni željeznički prometni pravci
- granični prijelazi
- riječne luke
- zračni promet
- naftovodi i produktovodi
- pošta i telekomunikacije.

Sastavni dio prometne infrastrukture čine terminali putničkog i robnog prometa: luka i lučki terminali, autobusni kolodvori, cestovni robni terminali, željeznički putnički i teretni kolodvori i naftni terminali.

6.1.1. Glavni cestovni prometni pravci

6.1.1.1. Postojeće ceste

Postojeće državne i županijske ceste na području Županije definirane su Odlukom o razvrstavanju javnih cesta u državne, županijske i lokalne ceste.

6.1.1.2. Planirane ceste

a) Državne ceste

- pravci državnog značaja na kojima se planira gradnja novih cesta :
  - auto cesta: Zagreb - Sisak - Dvor - Bihać - Split (tzv. "Turopoljsko - banovinski cestovni smjer" - u I. skupini prioriteta prema Strategiji prometnog razvitka Republike Hrvatske)
  - brza cesta: Josipdol (A1)- Topusko - Glina - Petrinja - Sisak - Kutina - Virovitica - Terezino Polje (tzv. "Moslavačko - pokupski cestovni smjer" - u III. skupini prioriteta prema Strategiji prometnog razvitka Republike Hrvatske)
  - brza cesta: Sisak - Pokupsko - Karlovac (dolinom Kupe)
  - brza cesta Kutina-Garešnica-Daruvar. Za dionicu ceste od D45 do Ž124 (južna obilaznica Kutine) izrađena je studijsko projektna dokumentacija, te je potrebno čuvati koridor od 100m. Na preostalom dijelu planirane brze ceste potrebno je čuvati koridor u širini od 150 m.
  - državna cesta: Novska – Lipik.
  - sjeverna i zapadna obilaznica Hrvatske Kostajnice
  - zapadna obilaznica Petrinje od državne ceste D37 do državne ceste D30
  - izlaz na autocestu - čvor Lipovljani sa spojem na Ž-3124
  - Kutina (D45)-Lonja-D224 - na osnovu izrađene Prostorno – prometno-građevinske studije koridora ceste Kutina-Lonja planiran je istražni koridor za cestu od planiranog čvora Kutina (Kutinsko Selo) i postojećeg čvora Kutina na autocesti A3 do Lonjskog polja u svrhu mogućeg poprečnog povezivanja preko Lonjskog polja do D244. Mogućnost nastavka trase ceste kroz Lonjsko polje do naselja Lonja istražiti će se unutar infrastrukturnog koridora.
  - obilaznice većih naselja (Kutina, Hrvatska Kostajnica, Novska, Jasenovac, Lipovljani, Kratečko, Popovača, Gvozd, Glina i drugih većih naselja, posebice sjedišta jedinica lokalne samouprave). Detaljne trase obilaznica odrediti će se prostornim planovima uređenja gradova/općina
- uređenje i izmještanje dijelova državnih cestovnih pravaca:
  - izmještanje državne ceste D36, dionica Žažina – Sisak
  - izmještanje državne ceste D37 u Sisku - planirano je na dionici od D36 (Vatrogasna ulica) do D37 (Petrinjska ulica)
  - izmještanje državne ceste D37 u naselju Gora kod Petrinje

- trasa Sunja – Kratečko – planira se rekonstrukcija postojeće ceste na dionici most u Kratečkom do državne ceste D 224, sa mogućim izmještanjem po potrebi

Planira se održavanje, uređenje i rekonstrukcija svih kritičnih dionica trase postojećih državnih cesta prema potrebi i prioritetu.

Za sve planirane ceste potrebno je čuvati koridor u širini 75m (državne ceste) i 150 m (brze ceste).

b) Županijske ceste

- izgradnja novih cestovnih pravaca :
  - Hrvatska Kostajnica – Sunja – Gradusa (novi most na Savi) - Topolovac - Hrastelnica
  - Hrastelnica - Mahovo - Lijeva Martinska Ves - Lijevi Dubrovčak
  - Sisak - Desna Martinska Ves - Ruča - Veleševac
  - Lekenik - Jezero Posavsko - L. Dubrovčak - D. Dubrovčak - Ivanić-Grad
  - trasa tranzitne prometnice "Kinjačka-Gradusa Posavska – Gornja Letina – Donja Letina-Selišće Sunjsko – Bistrač"
  - trasa zaobilaznice Voloder – Popovača - D. Vlahnička
  - spojna cesta od planiranog novoga spoja brze ceste Popovača – Sisak (na novi čvor na autocesti) do D36 u naselju Potok
  - obilaznice naselja - detaljne trase obilaznica odrediti će se prostornim planovima uređenja gradova/općina
  - trasa sjeverne obilaznice Petrinje - u okviru prostora za istraživanje, prikazanog na kartografskom prikazu 2.1. Prometni sustav moguće je smjestiti koridor sjeverne obilaznice Petrinje, a isti će se nakon istraživanja definirati PPUG Petrinje
  - spojna cesta sjeverno od Petrinje između Bresta Pokupskog - Jazvenik (koridor za istraživanje)
- uređenje dijelova i obnova ostalih županijskih cestovnih pravaca. Naročito se potiče obnova i uređenje cestovnih pravaca koji će omogućiti poprečno cestovno povezivanje.

c) Mostovi

- preko Kupe i Odre u Sisku
- preko Save u Dubrovčaku, Tišina Kaptolska - Tišina Erdedska, Gradusi i Kratečkom
- most preko Une kod Hrvatske Kostajnice
- ostali mostovi na županijskim cestovnim pravcima.

Prilikom gradnje mosta preko rijeka koje su područja ekološke mreže očuvati stalnu povoljnu količinu vode i vodni režim nizvodno od lokacije prijelaza.

6.1.2. Glavni željeznički prometni pravci

Okosnice željezničkog prometnog sustava Županije su :

- međunarodna pruga M502 Zagreb Glavni kolodvor – Sisak – Novska (građevinska duljina pruge iznosi 116,757 km, jednim djelom prolazi kroz Sisačko – moslavačku županiju) – planirana je modernizacija ove pruge
- međunarodna pruga M104 (građevinska duljina pruge iznosi 185,405 km, jednim djelom prolazi kroz Sisačko – moslavačku županiju, pruga ima dva kolosjeka) na pravcu Novska – Vinkovci – Tovarnik – Državna granica – (Šid)
- međunarodna pruga M103 Dugo Selo – Novska (građevinska duljina pruge iznosi 83,405 km, jednim djelom prolazi kroz Sisačko – moslavačku županiju)
- regionalna pruga R102 Sunja – Volinja – Državna granica – Dobriljan (građevinska duljina 21,575 km)
- lokalna pruga L204 Banova Jaruga – Daruvar – Pčelić odvojnica (građevinska duljina 95,752 km)

- pruga Sisak Caprag – Petrinja – Karlovac (građevinska duljina 101,769 km, ova željeznička pruga je izvan funkcije do daljnjega, zbog razaranja u domovinskom ratu) - predviđa se njeno osposobljavanje i stavljanje u promet. Dio ove pruge je „Odlukom o razvrstavanju željezničkih pruga“ razvrstan kao željeznička pruga od značaja za lokalni promet L210 Sisak Caprag – Petrinja (građevinska duljina 11,018 km).

Planira se :

- proširenje na dva kolosijeka dogradnjom drugog kolosjeka uz postojeći na dionicama Zagreb – Sisak, Lipovljani - Novska i Velika Ludina - Popovača - Kutina (maksimalne brzine 160 km/h)
- između Kutine i Banove Jaruge se zadržava jednokolosiječna pruga, a dio željezničke pruge između kolodvora Banova Jaruga i Lipovljani se demontira
- veza između nove dvokolosiječne pruge i jednokolosiječne pruge za Banovu Jarugu je riješena unutar kolodvora Kutina
- načelnu trasu (koridor) novog dijela brze transeuropske željezničke pruge na potezu Sisak - Lonjsko polje - Kutina (brzine do 250 km/h) potrebno je u istražnim radovima usuglasiti sa interesima zaštite prirode i okoliša
- planira se alternativna trasa pruge M502 na dijelu Grada Siska do granice naselja Sunja.

6.1.3. Granični prijelazi

Broj, lokacije i kategorija međunarodnih i međudržavnih cestovnih graničnih prijelaza biti će određene međudržavnim ugovorima s Bosnom i Hercegovinom.

Na lokaciji Volinja nalazi se međunarodni željeznički granični prijelaz.

6.1.4. Riječna luka

U Sisačko - moslavačkoj županiji nalazi se središnji dio mreže riječnih plovnih putova u Hrvatskoj:

- rijeka Sava je plovna od ušća Velikog Struga do ušća Kupe (cca 117 km) - planira se urediti korito Save za plovidbu plovnih jedinica od 1.000 - 1.500 t nosivosti (međunarodni plovni put IV. kategorije)
- rijeka Kupa je plovna od ušća u Savu do ušća Odre u Kupu (cca 5 km) - planiranu plovnost rijeke Kupe do Karlovca je potrebno uskladiti s uvjetima zaštite vodozahvata na Kupi i zaštite visoko vrijednog zaštićenog krajolika rijeke Kupe

Planom su određene sljedeće luke za javni promet:

- luka Sisak otvorena je za javni promet i od državnog je značaja,
- luka za prekrcaj nafte u Sisku, iako izdvojena, sastavni je dio lučkog kompleksa u Sisku
- planirane luke županijskog značenja su: Jasenovac i Petrinja .

Na vodnim putovima rijeke Save i Kupe planiraju se sljedeća pristaništa:

- brodogradilišno pristanište Galdovo na lijevoj obali Save
- javnopusničko pristanište na rijeci Kupi u Sisku
- komunalno pristanište na rijeci Kupi u Sisku
- turistička pristaništa u Parku prirode Lonjsko polje na lokacijama u Drenovom Boku, Krapju, Kratečkom, kod mosta na Strugu u selu Plesmo, na Lonji lokacija Čeperlin, na Lonji lokacija Kostrinja
- pristanište za tijela državne uprave u Jasenovcu.

6.1.5. Zračni promet

Na području Županije moguća je gradnja manjih športskih i gospodarskih uzletišta (Sisak - Šašina Greda, Petrinja, Voloder i dr.), heliodroma (Sisak - bolnica, Popovača i dr.) u skladu s prostornim planovima uređenja gradova i općina.

6.1.6. Cijevni transport nafte i plina

Trase ovih naftovoda, produktovoda i plinovoda na području Županije prikazane su u kartografskom prikazu broj 2. Infrastrukturni sustavi 2.3. Energetski sustav.

6.1.6.1. Naftovodi

Područjem Županije prolazi Jadranski naftovod - JANAF iz pravca naftnog terminala u Omišlju na otoku Krku prema terminalu u Sisku s odvojcima prema sjeveru (Gola) i istoku (Slobodnica). Južno od Siska nalazi se naftni terminal na Savi. Ostali naftovodi na području Županije (Kozarice - Sisak, Kozarice - Ivanić-Grad) nemaju međunarodni značaj.

U postojećim koridorima JANAFa planirana je izgradnja novih cjevovoda:

- planirani magistralni naftovod (u svrhu povećanja kapaciteta) Omišalj-Sisak, te Sisak-Gola
- međunarodni naftovod (PEOP)
- na istočnom dijelu Županije, od mjesta Stružec prema istoku (trasa Sisak – Sl. Brod)
- u sjevernom dijelu, od mjesta Stružec prema sjeveru (trasa Sisak – Gola)
- od mjesta Stružec do Siska (selo Cmac – lokacija postojećeg Terminala JANAFa) - dva cjevovoda
- na zapadnom dijelu Županije, od lokacije Terminala Sisak prema zapadu - dva nova cjevovoda.

Planira se proširenje Terminala JANAFa u Sisku prema zapadu i sjeveru u svrhu realizacije već započetog projekta izgradnje novog spremničkog prostora.

Utvrdjuju se sljedeća ograničenja prostornih intervencija:

- zaštitna zona naftovoda je 100 m lijevo i desno od osi cjevovoda
- zona opasnosti, unutar koje je zabranjena svaka gradnja, bez suglasnosti vlasnika cjevovoda, iznosi 30 m lijevo i desno od osi cjevovoda
- u pojasu širokom 5 m lijevo i desno od osi cjevovoda zabranjena je sadnja bilja i trajnih nasada čije korjenje raste dublje od 1m, odnosno za koje je potrebno obrađivati zemlju dublje od 0,5m.

6.1.6.2. Produktovod

U planu je izgradnja produktovoda Sisak – Zagreb. Planirana trasa je prikazana na kartografskom prikazu 2.3. Energetski sustav.

U postojećim koridorima JANAFa planirana je izgradnja novih cjevovoda za višenamjenski međunarodni produktovod za naftne derivate.

U sklopu izgradnje produktovoda, planira se izgradnja pretakališta/prihvatnih stanica.

6.1.6.3. Plinovodi

Na lokalitetu Kozarice vrši se iskorištavanje zemnog (prirodnog) plina koji se magistralnim cjevovodom otprema do Ivanić - Grada, te se očišćen plin odvodi do potrošača. Sjeverni dio Županije snabdijeva se magistralnim plinovodima Ivanić-Grad - Kutina - Novska i Kozarac - Sisak. Cjevovodom Kutina - Garešnica - Virovitica posavski plinooopskrbni sustav je spojen s podravskim.

Na rubnom području Županije nalazi se i podzemno spremište plina Okoli zapremnine 350.000.000 m³, za koje se planira povećanje kapaciteta na 500.000.000 m³.

Planom se planira izgradnja sljedećih magistralnih plinovoda i kompresorskih stanica:

- Bosiljevo-Sisak
- Kozarac-Sisak
- Kozarac-Slobodnica
- Kozarac-Gola

- PČ (plinski čvor) Ludina-PSP (podzemno skladište plina) Okoli DN 500/75 bar
- PČ Kozarac-MRS (mjerno redukcijaska stanica) Lipovica DN 150/50 bar
- PČ Kozarac-KS (kompresorska stanica) Stružec DN 150/50 bar
- KS Velika Ludina.

6.1.7. Pošta i telekomunikacije

6.1.7.1. Pošta

Područje Sisačko - moslavačke županije u nadležnosti je Središta pošta Sisak koji je postigao dostatan broj poštanskih ureda, te je sada prioritetan cilj njihovo unapređenje i uređenje.

Bolja dostupnost poštanskih usluga korisnicima u slabije naseljenim dijelovima Županije riješit će se obnovom postojećih objekata ili pokretnom poštom, a u obzir dolazi i otvaranje ugovornih poštanskih jedinica.

6.1.7.2. Telekomunikacije

Na području TKC Sisak djeluju dvije tranzitno - pristupne (TC / PC) telefonske centrale Sisak i Kutina, na koje su povezani UPS-ovi (udaljeni pretplatnički stupanj), s pripadajućim pristupnim mrežama.

UPS-ovi su povezani s TC / PC Sisak i Kutina svjetlovodnim (SVK) sustavima prijenosa preko kojih se odvija lokalni, županijski, tranzitni i međunarodni telekomunikacijski promet.

Planirana je daljnja izgradnja pristupne mreže.

Povezivanje računalnih sustava, prijenos nepokretne i pokretne slike te zvuka zahtjeva uvođenje novih telekomunikacijskih tehnologija. U tu će svrhu trebati prilagoditi pristupnu mrežu, tako da bude sposobna za pružanje širokopojsnih usluga. Kako bi se to ostvarilo biti će potrebno u gradovima izgraditi pristupnu mrežu s DTK (distributivnom kabelskom kanalizacijom). Znatnija ulaganja sredstava u razvoj radiomobilne telefonije na području Županije ubrzati će i uvođenje novog paneuropskog digitalnog sustava mobilne telefonije (GSM).

U razvoju sustava postojeće elektroničke komunikacijske infrastrukture i povezane opreme Planom se predviđa daljnje poboljšanje pokrivanja, povećanje kapaciteta mreža i uvođenje novih usluga i tehnologija uz poštovanje mjera zaštite i propisane zakonske procedure.

Na području obuhvata Plana moguća je izgradnja samostojećih antenskih stupova i postava antenskih prihvaća koji se postavljaju na postojećim građevinama. Na kartografskom prikazu 2.A Infrastrukturni sustavi 2.2 Pošta i telekomunikacije prikazane su lokacije postojećih antenskih stupova i područja elektroničkih komunikacijskih zona radijusa do 2000m za smještaj samostojećih antenskih stupova.

Unutar elektroničke komunikacijske zone (utvrđene kartografskim prikazom 2.A Infrastrukturni sustavi 2.2 Pošta i telekomunikacije) uvjetuje se gradnja samostojećeg antenskog stupa takvih karakteristika da može prihvatiti više operatora, odnosno prema tipskom projektu koji je potvrđen rješenjem Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva.

Iznimno, ukoliko lokacijski uvjeti ne dozvoljavaju izgradnju jednog stupa koji ima takve karakteristike da može primiti sve zainteresirane operatore (visina i sl.) dozvoljava se izgradnja nekoliko nižih stupova koji na zadovoljavajući način mogu pokriti planirano područje signalom.

Visina stupa određuje se prema uvjetima na terenu, a u skladu s posebnim uvjetima tijela i/ili osoba određenih posebnim propisima koji propisuju posebne uvjete prilikom ishoda lokacijske dozvole.

Ukoliko je unutar planirane elektroničke komunikacijske zone već izgrađen samostojeći antenski stup/stupovi, na koji iz tehničkih razloga nije moguće priključiti ostale operatore, tada je moguće planirati izgradnju dodatnog stupa za ostale operatore/operatora.

Dopušteno je postavljanje elektroničke komunikacijske infrastrukture i povezane opreme na postojećim građevinama u skladu s posebnim uvjetima tijela i/ili osoba određenim posebnim propisima koji propisuju posebne uvjete prilikom ishoda lokacijske dozvole.

Prilikom postave antenskih stupova i postavljanja elektroničke komunikacijske infrastrukture i povezane opreme na postojećim građevinama potrebno je voditi računa o utjecaju na krajolik i izgled građevina.

Gradnja samostojećih antenskih stupova moguća je isključivo unutar zona određenih ovim planom i to:

- izvan i unutar građevinskih područja gradova: Sisak, Kutina i Glina
- izvan građevinskih područja ostalih naselja na minimalnoj udaljenosti 100 m od granice građevinskog područja naselja.

Iznimno ukoliko se na zadovoljavajući način ne može pokriti planirano područje signalom, a što se dokazuje dokumentacijom za ishoda odgovarajućeg odobrenja, moguće je locirati samostojeći antenski stup i unutar građevinskog područja naselja i izdvojenih građevinskih područja.

Pri određivanju detaljnijeg položaja samostojećeg antenskog stupa izvan građevinskih područja naselja primjenjuju se sljedeći uvjeti:

- poštivati zatečene prirodne vrijednosti i ograničenja
- poštivati karakteristične i vrijedne vizure, slike mjesta i ambijentalne vrijednosti.

Pri određivanju detaljnijeg položaja samostojećih antenskih stupova unutar građevinskih područja naselja primjenjuju se sljedeći uvjeti:

- samostojeći antenski stup ne graditi unutar područja pretežito stambene namjene, osim u slučajevima kada nije moguće odabrati drugu lokaciju radi konfiguracije naselja i tehničkih karakteristika mreža elektroničke komunikacije
- samostojeći antenski stup ne graditi na području koje je namijenjeno javnoj i društvenoj namjeni (škola, dječjih vrtića, bolnica...)
- novi samostojeći antenski stupovi koji se moraju smjestiti unutar građevinskog područja naselja prioritetno se smještavaju u gospodarske, komunalne ili infrastrukturne zone
- najmanja udaljenost stupa od najbliže postojeće građevine, površine pretežitog stanovanja, javne i društvene namjene treba biti najmanje jedna visina stupa
- izbjegavati mjesta okupljanja
- poštivati zatečene prirodne vrijednosti i ograničenja
- poštivati karakteristične i vrijedne vizure, slike mjesta i ambijentalne vrijednosti.

Opće smjernice za izbor lokacije, odnosno smještaj samostojećeg antenskog stupa i povezane opreme u planiranim područjima/zonama radijusa od 500 do 2000 m:

- pri odabiru mjesta voditi računa o temeljnoj vrijednosti krajobrazne cjeline kulturnog krajolika i očuvanju njegova sklada
- intervencije u povijesnoj cjelini naselja (smještaj stupa i njegove gabarite) prilagoditi ambijentu vodeći računa o utvrđenom režimu zaštite prostora, te fizičkoj i funkcionalnoj povezanosti kulturnog dobra s neposrednim okolišem
- voditi računa o vizualnim odnosima između planiranih novih i postojećih elemenata prostora, napose onih kulturno-povijesnih vrijednosti, osobito u pogledu visinskih gabarita, odnosno subdominanta, akcenata i dr.
- adaptaciju postojećih lokacija za više operatora obaviti uz poštivanje svih vrijednosti, a mogućnosti odrediti u sklopu postupka izdavanja posebnih uvjeta
- nisu uputni zahvati na lokacijama gdje postoje uvjeti za prezentaciju kulturnog dobra
- prilikom izbora lokacije antenskog stupa uputno je obaviti prethodne konzultacije s nadležnim konzervatorskim odjelom uz obavezan terenski uviđaj. Istim postupkom će se provjeriti je li lokacija antenskog stupa u dometu glavnih točaka promatranja kulturno-povijesnih vrijednosti (vidikovci, odmorišta, prilazni putovi).

Prilikom određivanja detaljnijeg položaja samostojećih antenskih stupova i postavljanja elektroničke komunikacijske infrastrukture primjenjuju se sljedeće mjere zaštite nepokretnih kulturnih dobara i prirode koji se štite temeljem odredbi zakona i odredbi ovog Plana:

- potrebno je voditi računa o utjecaju na krajolik i izgled građevina
- nisu dopušteni zahvati postavljanja samostojećih antenskih stupova na područjima arheoloških zona, lokaliteta, kao i u povijesnim cjelinama od nacionalnog značenja, a također i na područjima upisanim ili nominiranim za upis na Listu svjetske baštine. Za zahvate na ostalim arheološkim područjima i lokalitetima upisanim u Registar ili zaštićenim na osnovi prostornog plana nužna su prethodna arheološka istraživanja, napose ako su neophodna za određivanje uvjeta zaštite kulturnog dobra. Na potencijalnim arheološkim područjima obavezan je arheološki nadzor, te neophodna zaštitna iskopavanja.
- antenske stupove na postojećim lokacijama, osobito one postavljene bez prethodnoga odobrenja, koji izravno fizički ili vizualno degradiraju kulturno dobro, odnosno kulturno povijesne vrijednosti prostora, potrebno je dislocirati ili rekonstruirati, ako je to moguće, prema uvjetima nadležnog konzervatorskog odjela.
- postavljanje novih samostojećih antenskih stupova na području kulturnog dobra biti će moguće uz uvjet da ne zadiru u povijesnu strukturu tog dobra.
- ako se prilikom građevinskih radova u vezi s postavljanjem novog antenskog stupa naiđe na arheološki nalaz treba postupiti u skladu sa Zakonom o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara.
- potrebno je izbjegavati lociranje antenskih stupova u dometu glavnih točaka promatranja (vidikovci, odmorišta, prilazni putovi) kulturno-povijesnih vrijednosti, napose u dometu kulturno-povijesnih prostornih dominanti.
- u područjima gdje napajanje radijske opreme kablovima ili zračnim vodovima može znatno destruirati povijesnu strukturu kulturnog dobra ili njegovu vizuru moguća je primjena alternativnog izvora energije (solarnog, vjetro-solarnog i sl.) u dogovoru s nadležnim konzervatorskim odjelom.
- ne planirati smještaj samostojećih antenskih stupova na područjima zaštićenim temeljem Zakona o zaštiti prirode. Iznimno, ukoliko je zbog postizanja osnovne pokrivenosti nemoguće izbjeći planiranje i izgradnju samostojećih antenskih stupova na zaštićenom području isti se trebaju planirati rubno, odnosno na način da se izbjegniju istaknute i krajobrazno vrijedne lokacije i vrhovi uzvisina, te planirati minimalni broj stupova koji omogućava pokrivenost.
- tipski objekt za smještaj opreme treba projektirati na način da se koriste materijali prilagođeni prostornim obilježjima okolnog prostora i tradicionalnoj arhitekturi (žbukana pročelja, dvostrešni kosi krov prekriven crijepom i dr.).
- za pristup samostojećim antenskim stupovima u najvećoj mogućoj mjeri koristiti i održavati trase povijesnih kolnih putova i pješćakih staza.
- pristupni put do samostojećeg antenskog stupa, izvan površina za razvoj naselja, ukoliko služi samo za postavljanje, održavanje i korištenje samostojećeg antenskog stupa, ne smije se asfaltirati.
- za planirane samostojeće antenske stupove na području ekološke mreže (kartografski prikaz 3. Uvjeti korištenja, uređenja i zaštite prostora 3.1. Područja posebnih uvjeta korištenja), koji sami ili sa drugim zahvatima mogu imati bitan utjecaj na područje ekološke mreže treba ocijeniti, sukladno Zakonu o zaštiti prirode, njihovu prihvatljivost za ekološku mrežu odnosno na ciljeve očuvanja tog područja ekološke mreže.

6.1.7.3. Radio i TV sustav veza

Na području Sisačko - moslavačke županije nalazi se:

- TV odašiljač veće snage na Moslavačkoj gori
- 13 TV ili TV i FM pretvarača (Dvor na Uni, Hrvatska Kostajnica I i II, Novska, Petrova Gora, Rajić, Unčani, Petrinja, Gvozdansko, Selište Kostajničko, Topusko, Volinja - Kuljani i Hrvatska Dubica)

Kako bi se postigla optimalna pokrivenost planirana je izgradnja niza novih odašiljačkih i pretvaračkih građevina (Brezovo Polje, Glina, Jabukovac, Gornji Klasnić, Komogovina,

Ljeskovac, Mokrice, Poljana, Petkovac, Rujevac, Vlaović, Vuković Brdo, Zrin, Župić, i Veliki Petrovac), no mikro lokacije nisu utvrđene.

Postavljanje odašiljačkog objekta Veliki Petrovac moguće je samo izvan međa kulturnog dobra (Pavlini samostan sv. Petra na Petrovoj gori Z-3260).

6.2. Vodnogospodarski sustav

6.2.1. Vodoopskrba

Javna vodoopskrba na području Županije sustavno je rješavana uglavnom samo u većim urbanim sredinama, te samo dio naselja ima riješenu odnosno djelomično riješenu opskrbu pitkom vodom na bazi 10 javnih i organiziranih vodoopskrbnih sustava.

Rješenje vodoopskrbe na području Županije, zasniva se na širenju i razvitku postojećih sustava na temelju korištenja raspoloživih izvorišta i uz uvažavanje već izgrađenih vodovodnih građevina, prvenstveno magistralnih cjevovoda.

Dugoročnim razvojem vodoopskrbe predviđa se međusobno povezivanje vodoopskrbnog sustava Županije s vodoopskrbnim sustavima susjednih Županija.

6.2.1.1. Vodoopskrbni sustav "Petrinja - Sisak"

Vodoopskrbni sustav „Petrinja - Sisak“ temelji se na vodi vodozahvata rijeke Kupe te izvorištima Pecki i Hrastovica.

Vodoopskrbni sustav „Petrinja - Sisak“ dijeli se na:

- „Vodoopskrba Kupa“ d.o.o. - vodozahvat rijeka Kupa, proizvodnja i distribucija vode za ljudsku potrošnju
- „Sisački vodovod“ d.o.o. - distributer vode za ljudsku potrošnju proizvođača „Vodoopskrba Kupa“ d.o.o.
- „Privreda“ d.d., Petrinja - proizvodnja i distribucija vode, sa izvorišta Pecki i Hrastovica, vodoopskrbnim sustavima Petrinja i Petrinja-Lekenik.

6.2.1.2. Vodoopskrbni sustav "Hrvatska Kostajnica"

Vodoopskrbni sustav "Hrvatska Kostajnica" temelji se na vodi izvorišta "Pašino Vrelo" koje nadmašuje potrebe za pitkom vodom sustava te se predviđa proširenje na prostor od Hrvatske Kostajnice do Hrvatske Dubice na istoku, zatim do Sunje na sjeveru i do Dvora na Uni na jugu.

Vodoopskrba područja Općine Dvor temelji se na izvorištu "Dvor" koje će povezivanjem na magistralni cjevovod iz pravca Hrvatske Kostajnice postati dio vodoopskrbnog sustava "Hrvatska Kostajnica". U prvoj fazi je predviđena izgradnja:

- magistralnih cjevovoda: Hrvatska Kostajnica - Hrvatska Dubica i Hrvatska Kostajnica - Vedro polje
- vodospremnika "Panjani" i "Dubica"

U drugoj fazi predlaže se izgradnja:

- magistralnih cjevovoda: "Vedro polje" - Hrvatska Dubica i Hrvatska Kostajnica - Struga Banska (općina Dvor).

6.2.1.3. Vodoopskrbni sustav Moslavačke Posavine

Na prostoru Moslavačke Posavine rješenje opskrbe vodom zasniva se na međusobnom povezivanju postojećih vodovoda Novske, Kutine i Ivanić Grada. Regionalni vodoopskrbni sustav Moslavačke Posavine obuhvatio bi prostor sjeverno od rijeke Save, tj. općine Velika Ludina, Popovača, Kutina, Lipovljani i Novska, a moguće je i povezivanje vodoopskrbnog sustava Novske s vodoopskrbnim sustavom općine Jasenovac.

U okviru Regionalnog vodovoda Moslavačke Posavine predviđena su proširenja postojećih izvorišta "Ravnik" i "Drenov Bok", te uključivanje novih izvorišta "Osekovo" i "Mustafina Klada", a prema potrebi i potencijalnog izvorišta "Mužilovčića".

U prvoj fazi predlaže se izgradnja:

- magistralnih cjevovoda: Velika Ludina - Obedišće, Novska - Lipovljani - Banova Jaruga - Kutina i Novska - Borovac
- vodospremnika "Torovi" u Lipovljanima
- precrpne stanice "Lipovljani"
- tlačnog cjevovoda crpna stanica Lipovljani - vodospremnik "Torovi"
- crpilišta "Osekovo" s postrojenjem za kondicioniranje vode

U drugoj fazi predlaže se izgradnja:

- vodospremnika "Kutina II"
- izvorišta Mustafina Klada i spojnog cjevovoda do Vidrenjaka
- magistralnih cjevovoda: Kutina - Rogoža (magistralni pravac prema Garešnici) i Banova Jaruga - Pakračka Poljana (magistralni pravac prema Lipiku, Pakracu i Daruvaru)
- opskrbnih cjevovoda podsustava Kutina i Novska.

6.2.1.4. Vodoopskrbni sustav Općine Jasenovac

Na području općine Jasenovac organizirana je vodoopskrba u Jasenovcu, a ostala naselja nemaju organiziranu vodoopskrbu. Vodoopskrbni sustav Općine Jasenovac se temelji na zahvatu podzemne vode s postrojenjem za kondicioniranje.

Prva faza razvitka vodoopskrbnog sustava općine Jasenovac izgrađena je u 1998. godini:

- sanacija postojeće mreže naselja Jasenovac
- proširenje vodoopskrbne mreže prema Košutarici, izgradnjom transportnog cjevovoda crpilište Jasenovac - Košutarica

U drugoj fazi, koja je u tijeku, predviđeno je proširenje vodoopskrbnog sustava:

- izgradnjom spojnih cjevovoda Jasenovac - Uštica, te Jasenovac - Drenov Bok, i Krapje - Puska
- izgradnjom vodotornja u naselju Puska
- proširenjem prizemnog vodospremnika uz distribucijsku crpnu stanicu

U trećoj fazi predviđena je:

- izgradnja vodoopskrbnih cjevovoda do naselja Trebež, Mlaka i Puska

6.2.1.5. Vodoopskrbni sustav Glina - Gvozd

Na prostoru vodoopskrbne zone "Glina - Gvozd" postoje dva vodoopskrbna sustava:

- vodoopskrbni sustav Glina kojim je obuhvaćeno područje grada Gline
- vodoopskrbni sustav Gvozd - Topusko (općine Gvozd i Topusko)

Kod vodoopskrbnog sustava "Glina" predviđa se korištenje vode iz izvorišta "Prezdan" i "Smerdan" te planiranog izvorišta "Pokupska Slatina", dok se kod vodoopskrbnog sustava "Gvozd - Topusko" korištenje vode predviđa iz izvorišta "Perna" i "Pecka".

U prvoj fazi proširenja vodoopskrbnog sustava Glina, uz sanaciju postojećeg sustava, predviđena je opskrba vodom naselja u dolinama Gline i Maje, te naselja Slatina Pokupska, Zaloj i Gračenica Šišinečka izgradnjom : - prve faze vodospremnika: "Glina", "Novo Selo Glinsko" i "Desni Degoj"

- magistralnih cjevovoda: Glina - Maja - Dragotina, Glina - Šatornja, Donji Viduševac - Dvorišće - Prekopa - Novo Selo Glinsko, Kihalac - Marinbrod, Prekopa - Jukinac, izvorište "Prezdan" - Desni Degoj - Ilovčak, izvorište Pokupska Slatina - Gračenica Šišinečka

U drugoj fazi proširenja vodoopskrbnog sustava Glina predviđena je izgradnja :

- II. faze vodospremnika "Glina"

- I. faze vodospremnika za opskrbu naselja II. zone: "Novo Selo Glinsko", "Desni Degoj", "Prijeka", "Šaševa", "Drenovac Banski", "Bijele Vode", "Donji Klasnić" i "Gornji Klasnić"
- magistralnih cjevovoda: Gornji Viduševac - Donja Bučica, Glina - Majske Poljane - Brnjeuška
- opskrbnih cjevovoda II. i III. vodoopskrbne zone

U prvoj fazi razvitka vodoopskrbnog sustava na prostoru općina Gvozd i Topusko uz neophodnu sanaciju postojećeg sustava distribucije predlaže se izgradnja:

- crpilišta "Pecka"
- proširenje vodoopskrbne mreže
- cjevovoda Pecka - vodoopskrbna mreža, Ponikvari - Gređani
- magistralnog cjevovoda Ponikvari - Vranovina - Hrvatsko Selo - Gređani
- opskrbnih cjevovoda

U drugoj fazi proširenja vodoopskrbnog sustava na prostoru općina Gvozd i Topusko, predviđena je izgradnja:

- opskrbnih cjevovoda

6.2.2. Korištenje voda

6.2.2.1. Vodonosna područja i prostor sanitarne zaštite crpilišta

Prisavska ravnica do Siska predstavlja potvrđeni vodonosni sloj sa značajnim zalihama pozemnih voda. Sličan je sastav i dolina Kupe i Une. U plan su ucrtana i područja na kojima su vršena detaljnija hidrogeološka istraživanja i dobiveni pozitivni rezultati, ali nije istraženo rasprostiranje vodonosnika (Osekovo, Mustafina Klada, Veliko Sviničko, Mužilovčica i Stari Farkašić).

Postojeća izvorišta potrebno je štititi u skladu s donesenim odlukama, a za izvorišta koja nemaju izrađene zone sanitarne zaštite potrebno je predvidjeti zaštitu u skladu s Pravilnikom o zaštitnim mjerama i uvjetima za određivanje zone sanitarne zaštite izvorišta vode za piće.

6.2.2.2. Energetsko korištenje voda

Postoje planovi za iskorištenje hidropotencijala rijeka na području Županije:

- VES Strelečko na Savi uzvodno od Siska (22 MW) planirana je Programom prostornog uređenja Republike Hrvatske i osigurava kontrolu velikih voda, energetsko korištenje i plovidbu u smjeru Zagreba
- HE Pokuplje (Brkiševina) na Kupi, predviđene ukupne snage od cca 16 MW. Zbog mogućih utjecaja na visoko vrijedni krajolik rijeke Kupe biti će potrebno detaljno preispitati opravdanost lokacije HE Pokuplje.

Postoji i niz planova i projekata za korištenje hidropotencijala manjih brdskih vodotoka, te će njihovo korištenje biti regulirano prostornim planovima uređenja gradova i općina. Smjernice za planiranje malih hidroelektrana dane su u točki 6.3.4.7. Korištenje energije vodotoka.

6.2.2.3. Opskrba vodom ribnjaka

Šaranski (toplovodni) ribnjaci su osnova slatkovodnog ribarstva u Hrvatskoj, no u sklopu plana dogradnje postojećih i izgradnje novih ribnjaka potrebno je imati u vidu program cjelovitog uređenja vodnog sustava na pojedinom slivnom području. Na području Županije planirano je:

- ribnjak Lipovljani - rekonstrukcija uz nadzor potrošnje vode, a predviđeno je povećanje površine do ukupno 800 ha (planirana lokacija Međurič);
- ribnjak Letovanić s uzgojem za potrebe poribljavanja na području zajednice športskih i ribolovnih društava Sisak;

- planirani novi ribnjak čija lokacija je predviđena između Pešćenice i Lekenika, s opskrbom vodom iz akumulacije (retencije) Burdelj.

6.2.2.4. Navodnjavanje zemljišta

Navodnjavanje se vrši iz otvorenih vodotoka, izgrađenih brdskih akumulacija i podzemnih izvora.

Planira se izgradnja sustava za navodnjavanje 6.800 hektara zemljišta i to zahvatom vode iz:

- rijeke Save - na području Martinske Vesi	1.750 ha
- na području Topolovca i Šašne Grede	1.350 ha
- manjih vodotoka s izgrađenim akumulacijama	2.500 ha
- podzemnih izvora	1.200 ha

Za potrebe navodnjavanja iz manjih, brdskih, vodotoka planirane su potencijalne lokacije akumulacija, koje su prikazane na kartografskom prikazu 2. Infrastrukturni sustavi 2.4. Korištenje voda i otpad. Akumulacije veće od 25 ha prikazane su pripadajućom oznakom i površinom, dok su akumulacije manje od 25 ha prikazane samo oznakom. Stvarna lokacija i površine akumulacija odrediti će se dodatnim istraživanjima i usvajanjem konkretnog projekta. Ukoliko se prilikom daljnjeg istraživanja i izrade projektne dokumentacije pokaže da je na pojedinoj lokaciji umjesto akumulacije povoljnija izrada retencije moguća je izgradnja iste bez izmjena ovoga Plana.

Prilikom izgradnje planiranih akumulacija izbjeći konflikt s postojećim stambenim prostorima.

6.2.3. Odvodnja

Nijedan grad ili naselje na području Županije nema izgrađen cjelovit kanalizacijski sustav sa pripadajućim uređajima za pročišćavanje otpadnih voda. Postojećim sustavima odvodnje u većim naseljima pokriveni su dijelovi urbanih i radnih zona, dok prigradska područja i manja naselja nemaju izgrađen javni kanalizacijski sustav. Za prihvata otpadnih voda iz domaćinstava u naseljima bez kanalizacijskog sustava služe septičke jame, a recipijenti su vodotoci i melioracijski kanali.

Planom je za sve veće urbane aglomeracije predviđena organizirana javna odvodnja (mješovitog, razdjelnog ili polurazdjelnog sustava ovisno o veličini naselja i gustoći izgrađenosti) koja uključuje uređaje za pročišćavanje odgovarajućeg kapaciteta s mehaničkim i biološkim dijelom.

Dokumentima prostornog uređenja niže razine može biti predviđena izvedba i manjih podsustava odvodnje koji moraju obavezno uključivati sustav za pročišćavanje otpadnih voda.

Industrijski pogoni obvezni su za svoje otpadne vode izgraditi vlastite sustave i uređaje ili ih putem predtretmana dovesti u stanje mogućeg prihvata na sustav javne odvodnje.

Prikupljanje komunalnog mulja (nastalog kao ostatak nakon primarnog pročišćavanja voda) potrebno je organizirati radi njegove obrade i dorade na jednom mjestu.

Za sve planirane prometnice projektirati sustav za odvodnju oborinskih onečišćenih voda.

6.2.4. Uređenje voda - zaštita od poplava

Radi zaštite od štetnog djelovanja voda planirano je održavanje i rekonstrukcija postojećih, te gradnja novih vodnih građevina koje služe za uređenje vodotoka i drugih površinskih voda.

Radi očuvanja i održavanja regulacijskih i zaštitnih te drugih vodnih građevina i sprječavanja pogoršanja vodnog režima, zabranjeno je:

- podizati zgrade, ograde i druge građevine, osim regulacijskih i zaštitnih vodnih građevina, do 6 metara od vanjske nožice nasipa, odnosno od vanjskog ruba regulacijsko-zaštitne vodne građevine koja nije nasip (obala i obaloutvrda)

- podizati zgrade i druge objekte na udaljenosti manjoj od 10 m od ruba vodotoka ili kanala
- bušiti tlo do 20 metara od vanjske nožice nasipa, odnosno od vanjskog ruba regulacijsko-zaštitne vodne građevine koja nije nasip (obala i obaloutvrda).

Podaci iz Studije "Vodno gospodarstvo-podloge za prostorni plan Sisačko-moslavačke županije"(min. kota terena, kota brane, visina brane) navedeni u Obrazloženju, točka **3.6.2.4. Uređenje režima voda-zaštita od poplava**, u tablici-Pregled planiranih vodnogospodarskih objekata navedeni, samo su orijentacijski, stvarni podaci bit će određeni izradom projektne dokumentacije (Idejni, Glavni projekt).

6.2.4.1. Obrana od poplave savskih voda

Obrana od poplava savskih voda na području Sisačko - moslavačke županije uklopljena je u sustav obrane od poplave koji se osniva na učinku smanjenja vršnog protoka vodnog vala pri kontroliranim izljevanju velikih voda u retencijske prostore (Črnec polje, Lonjsko polje, Odransko polje i Ribarsko polje).

Upravljanje vodnim količinama u sustavu Srednjeg Posavlja obavlja se sa tri odteretna kanala (Sava - Odra - Sava, Lonja - Strug i Kupa - Kupa), nizom razdjelnih građevina (preljev Jankomir, te ustave Prevlaka, Strelečko, Palanjek, Trebež I i II, Košutarica, Jasenovac i Brodarci), nizinskim retencijama (Lonjsko polje, Mokro polje i Kupčina), odnosno poplavnim površinama (Opeka, Trstik i Zelenik).

6.2.4.2. Obrana od brdskih voda i uređenje slivova

Sisačko - moslavačka županija nalazi se na području VGO-a za vodno područje sliva Save.

Na području Županije nalaze se slijedeća hidrografska područja: međusliv Save od Krapine do Česme, sliv Ilove, međusliv Save od Česme do Ilove, sliv Ilove s Pakrom, međusliv Save od Ilove do Orljave, sliv Kupe (dio), međusliv Save od Kupe do Une, sliv Une (dio u RH).

Ukoliko se prilikom daljnjeg istraživanja i izrade projektne dokumentacije pokaže da je na pojedinoj lokaciji umjesto akumulacije za obranu od poplava povoljnija izrada retencije moguća je izgradnja iste bez izmjena ovoga Plana. Prilikom izgradnje planiranih akumulacija izbjeći konflikt s postojećim stambenim prostorima.

6.2.5. Uređenje voda - odvodnja melioracijskih površina

Hidrotehničke melioracije obuhvaćaju poslove izgradnje novih te dogradnje i održavanja postojećih melioracijskih sustava koji su u pravilu dio ili podsustav većih vodoprivrednih sustava. Na području Sisačko - moslavačke županije nalaze se slijedeća melioracijska područja :

- melioracijsko područje Lonjskog polja (kazete: 3 - dio, 4, 4a, 5, 6, 7, 8 i 9)
- melioracijsko područje Črnec polja - dio (kazeta 10)
- melioracijsko područje Odranskog polja - dio
- melioracijsko područje Sunje
- melioracijsko područje na slivu Kupe.

Radi zaštite melioracijskih vodnih građevina zabranjeno je:

- podizati zgrade i druge objekte na udaljenosti manjoj od 10 m od ruba vodotoka ili kanala
- orati i kopati zemlju, te obavljati druge radnje kojima se mogu oštetiti melioracijske vodne građevine ili poremetiti njihovo namjensko funkcioniranje:
  - na građevinama za osnovnu melioracijsku odvodnju na udaljenosti od 5 m od ruba tih građevina
  - na građevinama za detaljnu melioracijsku odvodnju na udaljenosti od 3 m od ruba tih građevina.

6.3. Energetski sustav

6.3.1. Naftno gospodarstvo

U naftnom se gospodarstvu predviđa temeljita obnova tehnoloških procesa i unapređenje djelatnosti (povećanje proizvodnje, uz bolju preradu sirovine). Ukoliko je to moguće, potrebno je koristiti postojeće koridore i lokacije, bez zahvaćanja u novi prostor, kako bi se smanjili mogući učinci po okoliš.

Obnovu je potrebno vršiti po najvišim gospodarsko - ekološkim standardima zaštite, uz primjenu važećih zakonskih propisa i konvencija o zaštiti okoliša.

6.3.2. Elektroopskrba

Glavni pravci razvoja u elektroprivredi usmjereni su na obnovu i dogradnju postojećih sustava proizvodnje, prijenosa i distribucije.

6.3.2.1. Građevine od državne važnosti

Elektroopskrbne građevine od državnog značenja su:

- proizvodne:
  - a) TE-TO Sisak - planirana izgradnja još jednog bloka u postojećoj termoelektrani Sisak uključujući i rasklopno postrojenje 400 kV s priključnim DV 2x400 kV Veleševac - TE Sisak
  - b) HE Strelečko na Savi sa priključnim DV 110 kV
  - c) HE Pokuplje na Kupi (nizvodno od Brkiševine) sa priključnim DV 110 kV vodom na TS 110/20(10) kV "Glina"- u skladu sa zahtjevima zaštite okoliša
  - d) TE Mahovo (na prirodni plin) sa dva priključna DV 2x400 kV - do DV 2x400 kV Veleševac - TE Sisak i do DV 2x400 kV Tumbri - (Veleševac) - (Međurić) - Ernestinovo
- prijenosne: dalekovodi :
  - a) DV 2x400 kV Tumbri - Bihać
  - b) DV 2x400 kV Veleševac - (TE Sisak) - Prijedor, Banja Luka
  - c) DV 2x400 kV Veleševac - (TE Sisak) - Bihać
  - d) priključak TS 220/110/35 kV Međurić pomoću DV 2x400 kV na DV 2x400 kV Tumbri - (Veleševac) - Ernestinovo
  - e) dalekovod DV 2x220 kV za priključak Te Sisak na DV 220 kV TS Mraclin - TS Prijedor (R. BiH)
  - f) priključni dalekovod DV 2x220 kV TS Sisak - Industrija (rekonstrukcija TS Željezare) na DV 2x220 kV TE Sisak - Mraclin/Prijedor.

6.3.2.2. Građevine od županijske važnosti

Elektroopskrbne građevine od županijskog značenja u prvoj fazi su :

- transformacijske:
  - a) TS 110/20 kV "Sisak 2" - prelazak sa transformacije 35/10 (20) kV na 110/20 kV sa priključnim DV 2x110 kV do DV 2x110 kV Pračno - Mraclin
  - b) TS 110/20 kV "Hrvatska Kostajnica"
  - c) obnova TS 35/10 kV Kutina
- prijenosne:
  - a) DV 110 kV od TS 110/20 kV "Hrvatska Kostajnica" do buduće TS 110/20 kV "Sunja"
  - b) dodatno napajanje TS 35/10 kV Kutina iz TS 110/10 kV Petrokemija Kutina
  - c) DV 110 kV TS Glina - planirana TS Dvor
  - d) DV 110 kV planirana TS Sunja - planirana TS Novska

Elektroopskrbne građevine od županijskog značenja koje se dugoročno planiraju su :

- transformacijske:
  - a) izgradnja TS 110/20 kV "Pogorelac" i priključnog DV 2x110 kV do DV 2x110 kV Pračno - Mraclin
  - b) izgradnja TS 110/20 kV "Galdovo" sa priključnim DV 2x110 kV do DV 110 kV TE Sisak - Kutina ili do DV 110 kV "Siscia" - TE "Sisak"
  - c) TS 110/20 kV "Sunja"
  - d) TS 110/20 kV "Hrvatska Dubica"
  - e) TS 110/20 kV "Dvor"
  - f) TS 110/20 kV "Gvozd"
  - g) TS 110/20 kV "Topusko" sa priključkom na DV 110 kV Glina - Gvozd,
  - h) izgradnja TS 110/10 (20) kV u naselju Lekenik s priključkom na dalekovod
  - i) nova TS 110/35(20) kV Novska sa priključnim dalekovodom
  - k) TS 110/x Kv Novska planira se na području južno od pruge Zagreb - Novska
  - j) proširenje TS 110/35 (20) kV Ludina
- prijenosne:
  - a) DV 110 kV Glina - Gvozd - Vojnić - jedna od prioriternih veza
  - b) DV 110 kV Pračno - Sunja
  - c) DV 110 kV Sunja - Hrvatska Dubica
  - d) DV 110 kV Kostajnica - Dvor
  - e) DV 110 kV Glina - Vrnograč
  - f) DV 110 (35) kV od TS 110/35(20) kV Ludina do podzemnog skladišta plina PSP Okoli.

6.3.2.3. Smjernice za planiranje elektroopskrbnih građevina

Utvrđuju se sljedeće vrijednosti zaštitnih koridora za visokonaponske objekte (DV):

- postojeći dalekovodi:
  - dalekovod 2x400 Kv – zaštitni koridor 80 metara (40+40 od osi DV-a)
  - dalekovod 400 Kv – zaštitni koridor 70 metara (35+35 od osi DV-a)
  - dalekovod 2x220 Kv – zaštitni koridor 60 metara (30+30 od osi DV-a)
  - dalekovod 220 Kv – zaštitni koridor 50 metara (25+25 od osi DV-a)
  - dalekovod 2x110 Kv – zaštitni koridor 50 metara (25+25 od osi DV-a)
  - dalekovod 110 Kv – zaštitni koridor 40 metara (20+20 od osi DV-a)
  - kabel 2x110 Kv – zaštitni koridor 6 metara
  - kabel 110 Kv – zaštitni koridor 5 metara
- planirani dalekovodi:
  - dalekovod 2x400 Kv – zaštitni koridor 100 metara (50+50 od osi DV-a)
  - dalekovod 400 Kv – zaštitni koridor 80 metara (40+40 od osi DV-a)
  - dalekovod 2x220 Kv – zaštitni koridor 70 metara (35+35 od osi DV-a)
  - dalekovod 220 Kv – zaštitni koridor 60 metara (30+30 od osi DV-a)
  - dalekovod 2x110 Kv – zaštitni koridor 60 metara (30+30 od osi DV-a)
  - dalekovod 110 Kv – zaštitni koridor 50 metara (25+25 od osi DV-a)
  - kabel 2x110 Kv – zaštitni koridor 12 metara
  - kabel 110 Kv – zaštitni koridor 10 metara.

Za izgradnju transformatorskih stanica određuju se sljedeće površine:

- postrojenje 400/220 kV otvorene (AIS) izvedbe: cca 400x400 m
- postrojenje 220/110 kV otvorene (AIS) izvedbe: cca 200x200 m
- postrojenje 110/x kV otvorene (AIS) izvedbe: cca 100x100 m
- postrojenje 110/x kV otvorene (GIS) izvedbe: cca 60x60 m.

Konačna veličina transformatorskih stanica prilagodit će se opsegu izgradnje postrojenja (broju i rasporedu energetske polja na otvorenom i u pogonskim zgradama),

tehnološkim zahtjevima i zatečenim uvjetima u prostoru u okruženju kao i zahtjevima ostalih sudionika u prostoru što će se utvrđivati kroz postupak izdavanja lokacijske ili građevinske dozvole.

Prostor unutar koridora rezerviran je isključivo za potrebe izgradnje, redovnog pogona i održavanja dalekovoda. U koridoru posebnog režima dalekovoda odnosno u prostoru kojeg zauzimaju koridori dalekovoda ne mogu se graditi nadzemni objekti dok se uvjeti korištenja ispod dalekovoda moraju regulirati primjenom pozitivnih važećih tehničkih ili drugih provedbenih propisa. Gradnja nadzemnih objekata može se odvijati u rubnom području koridora ili kada se isti presjeca razizemnim ili podzemnim infrastrukturnim objektima (prometnice, plinovodi, vodovodi, telekomunikacije, odvodnja) samo temeljem pribavljenih posebnih uvjeta građenja kojima se određuje udaljenost pasivnih (konstruktivnih) i aktivnih dijelova (pod naponom) dalekovoda i građevina koji se namjeravaju graditi u njegovoj okolini.

Isto postupanje potrebno je provesti i za prostore koji se nalaze u okruženju transformatorskih stanica.

Zaštitni pojas nadzemnog voda u imovinsko pravnom smislu određuje se preko konstrukcijske širine voda (razmak između najudaljenijih krajeva konzola) i površine zauzeća stupnog mjesta u prostoru uvećanih za 1 metar sa svake strane. Konstrukcijska širina voda i površina koju će zauzimati stupno mjesto u naravi definira se Idejnim projektom u postupku ishoda lokacijske dozvole

Trase i lokacije planiranih visokonaponskih objekata (DV) i postrojenja (TS,RP, EVP) ucrtane u Planu su usmjeravajuće. Točan smještaj u prostoru odrediti će se na osnovu dodatnih istraživanja i izrade odgovarajuće dokumentacije, te se u tom smislu neće smatrati izmjenama ili prekoračenjem odredbi ovog Plana.

Ukoliko postoje tehničke pretpostavke izvedivosti postojeće dalekovode ili kabele napona 10 kV, 20 kV, 35 kV, 110kV, 220 kv moguće je rekonstrukcijom po njihovim postojećim trasama i pripadnim koridorima preoblikovati u dalekovode ili kabele više naponske razine i povećane prijenosne moći a da se pri tome njihove trase, na pojedinim dijelovima ovisno o zatečenoj razvijenosti i stanju prostora mogu kroz postupak prethodnog mišljenja/rješenja o potrebi ili izostanku potrebe ishoda lokacijske ili građevinske dozvole prilagoditi novom stanju prostora i rekonstruirati/ izgraditi sukladno tehničkim propisima koji reguliraju način i uvjete izgradnje elektroenergetskih građevina.

Ovim Planom predviđa se i mogućnost izgradnje malih hidroenergetskih građevina. Prije izgradnje takvih građevina potrebno je provesti odgovarajuće postupke, zadovoljiti uvjete zaštite prostora i okoliša, te ekonomske isplativosti.

6.3.3. Plinoopskrba

Strategijom i Programom prostornog uređenja Republike Hrvatske predviđena je gradnja magistralnog plinovoda na trasi Bosiljevo – Sisak.

Opskrba potrošača na prostoru sjeveroistočno od rijeke Save ostvaruje se magistralnim plinovodom Ivanić-Grad - Kutina - Novska na koji su lokalne mreže spojene preko mjerno redukcijskih stanica u Kutini, Novskoj i Lipovljanima. Planirana je obnova postojeće mreže, te dalje proširenje distribucijske plinske mreže na preostala naselja u području Moslavačkog gorja, te na područje Jasenovca i u naselja istočno od Novske.

Na području Sisačko - moslavačke županije jugozapadno od Save planira se izgradnja plinsko distributivnog sustava koji će se opskrbljivati iz postojećih i planiranih magistralnih plinovoda.

Planirano je slijedeće :

- u prvoj etapi: plinska mreža Siska, Martinske Vesi, Lekenika i Sunje
- u drugoj etapi: distribucija plina na području Petrinje, Gline, Topuskog i Gvozda
- u trećoj etapi: distribucija plina na području Hrvatske Kostajnice i Hrvatske Dubice i Dvora.

U pojasu širokome 30 m lijevo i desno od osi plinovoda, nakon izgradnje plinovoda, zabranjeno je graditi zgrade namijenjene stanovanju ili boravku ljudi, bez obzira na stupanj sigurnosti izgrađenoga plinovoda i bez obzira na razred pojasa cjevovoda.

Iznimno zgrade namijenjene stanovanju ili boravku ljudi mogu se graditi u pojasu užem od 30 m ako je gradnja već bila predviđena prostornim planom prije projektiranja plinovoda i ako se primijene posebne zaštitne mjere, s tim da najmanja udaljenost naseljene zgrade od plinovoda mora biti:

- a) za promjer plinovoda do 125 mm - 10 m
- b) za promjer plinovoda od 125 mm do 300 mm - 15 m
- c) za promjer plinovoda od 300 mm do 500 mm - 20 m
- d) za promjer plinovoda veći od 500 mm - 30 m.

Zaštitu podzemnih instalacija, plinovoda i uređaja, potrebno je planirati i provoditi u skladu s odredbama Pravilnika o tehničkim uvjetima i normativima za siguran transport tekućih i plinovitih ugljikovodika, te naftovodima i plinovodima za međunarodni transport (Sl. list br. 26/85).

6.3.4. Mogućnosti korištenja obnovljivih izvora energije

Na području Sisačko-moslavačke županije moguće je, prema lokalnim prilikama i potrebama: koristiti sljedeće obnovljive izvore energije:

- energiju Sunca
- energiju biomase (korištenje bio mase iz poljoprivrede, šumske biomase i biorazgradivog otpada)
- energiju deponijskog bioplina
- energiju vjetra
- geotermalnu energiju (termomineralna voda u lječilištu Topusko - mogućnost korištenja za grijanje lječilišta, ugostiteljskih građevina i stanova, staklenička proizvodnja hrane i bilja; geotermalni vodonosnici u Petrinji, Sisku i dr.)
- energiju vodotoka.

Studijom „Analiza prostornih mogućnosti Sisačko-moslavačke županije za korištenje obnovljivih izvora energije“ (OIKON d.o.o., Institut za primjenjenu ekologiju, veljača 2016.) predložene su potencijalne lokacije za planiranje sunčanih fotonaponskih elektrana i potencijalne lokacije za smještaj energetske postrojenja na biomasu, na području Sisačko-moslavačke županije (prikazane su na kartografskom prikazu 8. Potencijalne lokacije za planiranje - sunčanih fotonaponskih elektrana - energetske postrojenja na biomasu).

Predložene lokacije su okvirno analizirane na temelju utvrđenih kriterija s obzirom na energetske potencijal, površinu i konfiguraciju terena, korištenje zemljišta, infrastrukturne značajke i mogućnosti (uključujući mogućnost priključka na mrežu i blizinu prometnica), prostorno - planski i okolišni aspekt i dr., te aspekt zaštite prirodnih vrijednosti i graditeljske baštine.

Ove lokacije se ne uvrstavaju u Prostorni plan Sisačko-moslavačke županije kao planirane lokacije za gradnju elektrana, već se navode kao potencijalno pogodne lokacije za koje je daljnjim istraživanjima potrebno utvrditi točnu procjenu energetske iskoristivosti, detaljniju analizu mogućnosti i načina priključka na elektroenergetsku mrežu, detaljnu procjenu utjecaja geomorfologije na tehničku izvedbu, detaljnije sagledavanje očekivanih utjecaja na prirodu i okoliš, itd., te ukoliko se procijeni da je izgradnja na ovim lokacijama moguća i isplativa, moguće je PPUO/G odrediti građevinske zone budućih elektrana, vrstu i namjenu elektrane.

Za sve zahvate elektrana, energana i energetske postrojenja potrebno je napraviti ocjenu prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu.

Povezivanje odnosno priključak planiranih elektrana (obnovljivih izvora) na elektroenergetsku mrežu, sastoji se od: pripadajuće trafostanice smještene u granicama obuhvata planirane elektrane i priključnog dalekovoda/kabela na postojeći ili planirani

dalekovod ili na postojeću ili planiranu trafostanicu. Ako Planom nije drugačije uređeno priključak se može smatrati sastavnim dijelom zahvata izgradnje elektrane (obnovljivih izvora).

Priključak obnovljivog izvora na elektroenergetsku mrežu koja je u nadležnosti operatora prijenosnog sustava definira se kao dio zahvata (faza/etapa) u okviru složene građevine - elektrane.

6.3.4.1. Smjernice za smještaj i gradnju sunčanih elektrana

Područja za sunčane elektrane planirati tako da se u što većoj mjeri izbjegne zauzimanje rijetkih i ugroženih stanišnih tipova kako ne bi došlo do značajnog nepovoljnog utjecaja na te stanišne tipove.

Sunčane elektrane nije moguće planirati:

- na područjima cretova
- na lokacijama osobito vrijednog obradivog zemljišta (označeno kao P1) i vrijednog obradivog zemljišta (označenog kao P2)
- na području zaštitnih šuma i šuma posebne namjene
- na staništima ekološki značajnim za ciljne vrste i ciljnim stanišnim tipovima ekološke mreže
- na području recentnih nalazišta strogo zaštićenih i/ili ugroženih vrsta flore, faune (naročito ptica) i gljiva

Izgradnju solarnih elektrana trebalo bi potencirati u zonama gdje već postoji određena komunalna infrastruktura i infrastruktura transporta energije, odnosno gdje nema zahtjeva ili su minimalni zahtjevi za gradnjom novih objekata.

Prostornim planovima uređenja gradova/općina gradnju samostalne solarne elektrane i fotonaponskih ćelija na stupovima može se planirati samo unutar izdvojenog građevinskog područja izvan naselja, te izuzetno unutar zona proizvodne namjene unutar građevinskog područja naselja.

Određuju se sljedeći uvjeti smještaja i gradnje sunčanih elektrana:

- veličinu i oblik granica elektrane odnosno sklopova fotonaponskih modula, u što većoj mjeri prilagoditi prirodnoj morfologiji terena i ostalim strukturnim elementima u prostoru (postojećoj parcelaciji, šumskom rubu, postojećoj prometnici)
- u slučaju velikih sunčanih elektrana, parcelu sunčane elektrane podijeliti na više polja s panelima tako da se osiguraju koridori za prolaz životinja, tzv. „zeleni mostovi“
- prilikom podjele parcele na polja s panelima zadržati (ili simulirati) sadašnju strukturu parcelacije (dimenzije, oblik, mreža putova)
- koeficijent izgrađenosti (kig) građevne čestice, odnosno pokrovnosti panelima može iznositi najviše 0,7
- koristiti fotonaponske module sa što nižim stupnjem odbjeska
- osigurati zaštitni pojas (min 10 m širine) od pristupne ceste.
- kao zaštitne pojaseve oko elektrane koristiti elemente karakteristične za okolni prostor (npr. autohtonu vegetaciju, živice i sl.),
- osigurati razmak između redova panela (višeg dijela prethodnog i nižeg dijela idućeg panela) od 220% ukupne duljine panela (gdje je ukupna duljina panela duljina jednog panela pomnožena sa brojem „katova“) koji će onemogućiti trajno zasjenjene površina ispod panela
- niži dio panela postaviti na visinu višu od 80 cm
- ukoliko je ograđivanje parcele nužno treba ograditi svako polje s panelima zasebno, a ne cjelokupnu parcelu sunčane elektrane. Najveća dopuštena visina ograde iznosi 150 cm, s time da žičana ispuna ne smije biti niža od 50 cm od tla kako bi se omogućio nesmetan prolaz malim životinjama (sisavcima, vodozemcima, gmazovima i sl.).

6.3.4.2. Smjernice za izgradnju malih fotonaponskih i i sunčanih toplinskih sustava u građevinskim područjima naselja, te za iskorištavanje obnovljivih izvora energije u zgradarstvu

Dozvoljava se postava solarnih kolektora i/ili fotonaponskih ćelija na krovove i pročelja zgrada unutar građevinskog područja, te na krovove i pročelja zgrada u izdvojenim građevinskim područjima svih namjena.

Za postavljanje fotonaponskih panela na građevine koje se nalaze unutar zaštićenih povijesnih cjelina potrebno je zatražiti odobrenje od strane nadležnog Konzervatorskog odjela. Postavljanje nije moguće na pojedinačno zaštićenim i iznimno vrijednim građevinama unutar cjelina, niti na arheološkim nalazištima koji su upisani u registar kulturnih dobara RH.

Prostornim planovima uređenja gradova/općina potrebno je definirati uvjete i način gradnje za postavu solarnih kolektora i/ili fotonaponskih ćelija na teren okućnice građevne čestice, koje se grade kao pomoćne građevine na građevnoj čestici postojeće zgrade za potrebe te zgrade.

Potrebno je voditi računa o optimalnoj orijentaciji građevina koja se može ostvariti formiranjem građevinskih zona kod kojih je moguće maksimalno razvijanje južnog pročelja bez zasjenjivanja od drugih objekata ili vegetacije.

6.3.4.3. Smjernice za smještaj energetske postrojenja na biomasu

Energetska postrojenja na biomasu za proizvodnju električne i toplinske energije mogu se graditi kao prateće građevine:

- unutar mješovitih zona sa pretežito poljoprivrednom namjenom
- u sklopu postojećih farmi, tovilišta
- u sklopu gospodarskih zona,

pod uvjetom da su zadovoljeni svi važeći propisi i standardi (zaštita okoliša, zaštita voda, energetske odobrenje i dr.).

Smještaj energetske postrojenja na biomasu na građevnoj parceli uz farmu ili u sklopu gospodarske zone mora biti na propisanim udaljenostima od ostalih građevinskih parcela ili dijelova naselja, da se ne bi pojavili štetni utjecaji buke, onečišćenja zraka, vode, tla i sl.

Postrojenja za sagorijevanje biomase moraju imati sustave za filtriranje plinovitih i krutih tvari koje nastaju prilikom sagorijevanja te njihovo sigurno zbrinjavanje.

Pri odabiru lokacije za izgradnju energetske postrojenja na biomasu potrebno se pridržavati sljedećih smjernica:

- lokacija se treba nalaziti na prikladnoj udaljenosti od naselja kako bi se izbjegle neugodnosti, smetnje i time konflikti vezani za neugodne mirise i povećanu razinu prometa prema i od postrojenja
- potrebno je uzeti u obzir smjer prevladavajućih vjetrova kako bi se izbjeglo širenje neugodnih mirisa do naseljenih područja
- potrebno je voditi računa o mogućnosti pristupa infrastrukturi kao što je elektroenergetska mreža, plinska mreža te transportne ceste
- lokacija ne smije biti smještena na potencijalno poplavnom području
- lokacija bioplinskog postrojenja treba biti blizu mjesta proizvodnje poljoprivredne sirovine (stajski gnoj, gnojnica, energetske usjevi)
- lokacija postrojenja za sagorijevanje biomase treba biti u blizini sirovine (veliki šumski kompleksi i velike šumske površine)
- postrojenje treba smjestiti što je moguće bliže potencijalnim potrošačima proizvedene toplinske energije
- potrebno je osigurati odgovarajuću veličinu parcele uključujući i površine za privremeno skladištenje dobavljene količine biomase.
- osigurati zaštitni pojas (min 10 m širine) od pristupne ceste.

6.3.4.4. Korištenje energije deponijskog bioplina

Energetska postojenja za korištenje deponijskog bioplina je moguće planirati u sklopu postojećih odlagališta otpada ili u neposrednoj blizini postojećeg odlagališta pod uvjetom da su zadovoljeni svi važeći propisi i standardi (zaštita okoliša, zaštita voda, energetske odobrenje i dr.).

Smještaj bioplinskog postrojenja na građevnoj parceli uz odlagalište otpada ili u njegovom sklopu mora biti na propisanim udaljenostima od ostalih građevinskih parcela ili dijelova naselja, da se ne bi pojavili štetni utjecaji buke, onečišćenja zraka, vode, tla i sl.

6.3.4.5. Korištenje energije vjetra

• Uvjeti smještaja i gradnje vjetroelektrana

Planiranje i građenje građevina za iskorištavanje snage vjetra za električnu energiju nije dopušteno:

- na područjima zaštićenih prirodnih i kulturnih vrijednosti (prema Zakonu o zaštiti prirode i Zakonu o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara)
- u I. i II. zaštitnoj zoni vodocrpilišta
- na područjima naselja, gospodarskih, turističkih i sportsko rekreacijskih zona

Lokacije građevina za iskorištavanje snage vjetra za električnu energiju potrebno je u najvećoj mogućoj mjeri planirati izvan:

- poljoprivrednog zemljišta I. i II. bonitetne klase
- područja visokokvalitetnih šuma i visoke vegetacije
- područja ekološke mreže
- područja recentnih nalazišta strogo zaštićenih i/ili ugroženih vrsta flore i gljiva
- zona dnevnog kretanja šišmiša i područja utjecaja na aktivna gnijezda ptica grabljivica
- područja za zaštitu predloženih prirodnih i kulturnih vrijednosti (prema Zakonu o zaštiti prirode i Zakonu o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara).

Minimalne zračne udaljenosti od krajnjeg dometa elise vjetroagregata do pojedinih prostornih elemenata:

- granica naselja i turističkih zona - 700 m (odnosno toliko da razina buke uzrokovane radom vjetroelektrane za najbliže objekte za boravak i rad ljudi ne prelazi 40 dB(A))
- autocesta i brzih cesta - 500 m
- državnih cesta - 400 m
- ostalih prometnica - 200 m
- eksploatacijskih polja mineralnih sirovina - 500 m.

Provedbom istražnih radova (npr. mjerenje vjetropotencijala, broj vjetroagregata, analiza prihvatnog kapaciteta mreže i drugo) potrebno je utvrditi energetske iskoristivost i prihvatni kapacitet lokacije

Pri smještaju vjetroelektrana potrebno je voditi računa o položaju najbližih telekomunikacijskih uređaja (radio i TV - odašiljači, navigacijski uređaji) radi izbjegavanja elektromagnetskih smetnji.

Raspored programskih sadržaja vjetroelektrane treba maksimalno prilagoditi postojećim strukturnim elementima na prostoru lokacije zahvata (postojeća parcelacija, šumski rub, mreža putova i sl.) i prirodnoj morfologiji terena.

Prilikom projektiranja vjetroelektrane voditi računa o proporcijama krajobrazu te zadržavanju i poštivanju postojećeg mjerila i ritma na prostoru lokacije zahvata.

Pri određivanju veličine i smještaja vjetroagregata voditi računa o vizualnoj izloženosti i mogućoj vizualnoj degradaciji prostora (osobito vrijednog krajobrazu). Obavezno izraditi analizu teorijske vidljivosti vjetroelektrane i kompjutorsku vizualizaciju vjetroelektrane koja uključuje pristupne i servisne prometnice sa svih važnih vizurnih točaka radi ocjene utjecaja na fizionomiju krajobrazu.

Preporuča se upotreba vjetroturbina s tri lopatice, a boja stupova i rotora vjetroagregata treba biti takva da se najmanje ističe u okolnom prostoru (najčešće mat bijela boja koja nema blješteći efekt).

Prostor vjetroelektrane ili njezinog pojedinog segmenta ograničen je na 8 km², a međusobni razmak između susjednih vjetroelektrana ili pojedinih segmenata vjetroelektrane iznosi najmanje 2 km.

Pristupne i servisne prometnice projektirati sa širinom maksimalno 5 m, osim na dijelovima, gdje je zbog tehničkih zahtjeva transportnih vozila potrebna veća širina. Dijelove prometnice šire od 5 m nakon izgradnje sanirati prema projektu sanacije s ciljem vraćanja stanju prije izgradnje.

Prometnice projektirati tako da se što bolje prilagode postojećem terenu, uz izbjegavanje dubokih zasjeka i visokih nasipa. Neizbježne pokose projektirati s nagibom 1:3 kako bi se omogućila njihova sanacija.

Za internu elektroenergetsku mrežu vjetroelektrane koristiti podzemne kabele koji prolaze postojećim i/ili planiranim trasama prometnica.

Za potrebe spajanja mreže vjetroelektrana u elektroenergetski sustav potrebno je u što većoj mjeri koristiti podzemne kabele koji prolaze postojećim trasama (npr. prometnica), a samo na mjestima gdje je to fizičkim stanjem na terenu nemoguće koristiti zračni sustav (zračni dalekovodi).

Površine vjetroelektrana ne smiju se ograđivati, a prostor između vjetroagregata se može koristiti u skladu s namjenom prostora.

Na makrolokacijama za planiranje i građenje građevina za iskorištavanje snage vjetra za električnu energiju moguće je smjestiti i fotonaponske elektrane poštujući uvjete za izgradnju samostojećih fotonaponskih elektrana

Za sve zahvate potrebno je napraviti prethodna istraživanja faune ptica i šišmiša zbog ocjene prihvatljivost lokacije s tog aspekta. Istraživanja treba provesti u skladu sa Smjernicama za izradu studija utjecaja na okoliš za zahvate vjetroelektrana. Opseg istraživanja treba prilagoditi veličini zahvata odnosno veličini područja obuhvata zahvata, razini rizika od značajnih utjecaja, tipu i distribuciji staništa na lokaciji zahvata, broju očekivanih vrsta, prisutnosti osjetljivih vrsta i dr.

6.3.4.6. Korištenje geotermalne energije

Sisačko-moslavačka županija ima značajan potencijal geotermalne energije koja se može koristiti osim za zdravstveno-rekreacijske svrhe i za sustave grijanja zdravstveno-turističkih kompleksa, za grijanje dijela naselja, a također i za zagrijavanje staklenika posebice u područjima u kojima je već razvijena intenzivna poljoprivredna proizvodnja za proizvodnju ekohrane.

Na području Sisačko-moslavačke županije nalaze se tri prostora s utvrđenim ležištima energetske sirovine geotermalne vode: Topusko, područje grada Siska i njegove bliže okolice, te okolica grada Petrinje. Istraživanje geotermalnih voda se provodi na području Grada Gline.

Lokacije utvrđenih ležišta geotermalne vode su prikazane na kartografskom prikazu 1. Korištenje i namjena prostora.

Istraživanje geotermalne vode na području Sisačko-moslavačke županije može se planirati na svim prostorima na kojima za to u prostornim planovima ne postoje zapreke.

U slučaju da se tijekom zemljanih radova naiđe na materijalne tragove kulturnog sloja, navedeni radovi se moraju prekinuti i o nalazu obavijestiti nadležni Konzervatorski odjel Ministarstva kulture RH.

6.3.4.7. Korištenje energije vodotoka

Hidroelektrane se ne mogu planirati na vodotocima unutar zona sanitarne zaštite izvorišta, te na manjim vodotocima uzvodno od same zone sanitarne zaštite i na vodotocima čije je ekološko stanje, a time i hidromorfološko, određeno kao vrlo dobro.

Moguća je izgradnja malih hidroelektrana u sklopu gospodarskih i turističkih i sportsko-rekreativnih zona, te u sklopu mješovitih zona manjih naselja i izdvojenih seoskih domaćinstava, pod uvjetom da su zadovoljeni svi važeći propisi i standardi (zaštita okoliša, zaštita voda, energetska odobrenja i dr.).

Za sve zahvate malih hidroelektrana potrebno je napraviti ocjenu prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu.

Na vodotocima na kojima je moguće planiranje hidroelektrana potrebno je osigurati kontinuitet vodotoka u smislu gradnje ribljih staza i sličnog, naročito u područjima ekološke mreže u kojima su ribe ciljne vrste.

Prilikom izgradnje hidroelektrana potrebno je izvoditi radove u riječnom koritu na način da imaju najmanje utjecaja na vodni režim, a ujedno i na zamućenje vode nizvodno. Prvenstveno treba izbjegavati privremene potpune pregradnje vodotoka.

Gradnju malih hidroelektrana treba planirati u razdoblju malih voda te visinu pregrade planirati/izvesti sukladno Vodopravnim uvjetima kako bi se očuvalo stanje vodnog tijela i cjelovitost toka sukladno Okvirnoj direktivi o vodama EU (2000/60/EZ) i Zakonu o vodama.

U fazi izrade projektne dokumentacije potrebno je napraviti i projekt krajobraznog uređenja s kojim bi se postigla bolja vizualna uklopljenost hidroelektrane u okolni prostor (sadnja zelenog pojasa kao vizualne barijere ili očuvanje postojeće šumske vegetacije u tu svrhu). Za uređenje i sanaciju područja zahvata koristiti isključivo autohtonu vegetaciju.

Uvjet za izgradnju male hidroelektrane je pristupni put minimalne širine 3,0 metara.

Potrebno je osigurati zaštitni zeleni pojas (min 10 m širine) od pristupne ceste.

Građevine (strojarnica) se moraju svojim oblikovnim karakteristikama i upotrebom građevnih materijala prilagoditi lokalnoj graditeljskoj tradiciji izbjegavajući pritom kontrastne boje svih nadzemnih i vidljivih elemenata zahvata (gdje to nije propisano sigurnosno-tehničkim uvjetima).

Nizvodnu kosinu brane kad god je to moguće potrebno je humusirati.

6.4. Posebni uvjeti za gradnju infrastrukturnih sustava

Trase i lokacije planiranih infrastrukturnih sustava ucrtane u Planu su usmjeravajuće, te je za njihovo konačno utvrđivanje potrebna dodatna istraživanja i izrada odgovarajuće dokumentacije.

Detaljni uvjeti za gradnju i obnovu pojedinih infrastrukturnih sustava (npr. osiguranje koridora, objedinjavanje više korisnika u istom koridoru, elementi zaštite okoliša i sl.) odrediti će se prostornim planovima uređenja gradova i općina, te u skladu s važećim zakonima i propisima.

Prostor u kojem se planira izgradnja infrastrukturnih sustava, ne može se razmatrati na temelju pojedinačnih sastavnica pojedinog sustava, već kao prostorno-ekološka, gospodarska, kulturna i prirodna cjelina. Potrebno je osigurati uravnoteženost i skladnost između svih korisnika prostora, s težištem na zaštiti prirode i okoliša.

7. MJERE OČUVANJA KRAJOBRAZNIH VRIJEDNOSTI

7.1. Položaj Županije u krajobraznoj podjeli Države

Prostor Sisačko - moslavačke županije nalazi se u geografskoj makroregiji Središnje Hrvatske.

Na razini Programa prostornog uređenja Republike Hrvatske usvojena je osnovna podjela cjelokupnog prostora Države na 16 krajobraznih predjela. Područje Sisačko - moslavačke županije po krajobraznim značajkama nalazi se na zapadnom dijelu Panonske Hrvatske, te ulazi u sklop prirodnih cjelina :

- nizinskog područja sjeverne Hrvatske (sjeverni i istočni dio Županije) i
- Panonskog gorja (južni i jugozapadni dio Županije)

Unutar navedenih cjelina prepoznata su područja i lokaliteti osobite ljepote, vrijednosti i osjetljivosti krajolika.

Pod pojmom kulturnog krajobraza podrazumijevaju se zemljopisno određena područja u kojima je prepoznatljiv kvalitetan suživot prirodnih struktura i graditeljske baštine.

• **Kulturni krajobraz od međunarodnog značenja na području Županije je:**

- Park prirode Lonjsko polje

• **Kulturni krajobrazi od nacionalnog značenja na području Županije su :**

- kulturni krajolik:
  - a) Zrinska gora
- povijesni kulturni krajolik:
  - a) područje Hrastovice s arheološkim ostacima kaštela, župne crkve i samostana
  - b) povijesne jezgre gradskih obilježja: Sisak i Hrvatska Kostajnica
- povijesna naselja i dijelovi seoskih naselja:
  - a) Bok Palanječki, Krapje, Čigoč, Komora, Buinja, Buinjski Riječani
- krajolik oko povijesnih građevina i sklopova :
  - a) Stari grad Sisak
  - b) Stari grad Kostajnica, Franjevački samostan i crkva sv. Ante Padovanskog u Hrvatskoj Kostajnici
  - c) Župna crkva sv. Magdalene u Selima
  - d) Župna crkva Uznesenja Blažene Djevice Marije u Gori
  - e) Župna crkva sv. Marije u Kutini
  - f) kompleks dvorca, perivoja i gospodarskih građevina dvorca Erdody u Popovači
- okruženje arheoloških lokaliteta :
  - a) antički grad Siscia
  - b) stari grad Zrin i kapela sv. Margarete u Zrinu
  - c) kaštel Gvozdansko
  - d) ostaci cistercitske opatije u Topuskom
- područje vezano uz povijesne događaje i osobe:
  - a) spomen područje koncentracionog logora Jasenovac.

Ovim prostorima i lokalitetima potrebno je posvetiti osobitu pozornost pri izradi prostornih planova uređenja općina i gradova.

7.2. Krajobrazna podjela Županije

Na razini Županije razlikujemo slijedeća područja zajedničkih obilježja :

- u nizinskom području sjeverne Hrvatske :
  - a) dio Posavine i Lonjskog polja
  - b) Pokuplje i dio Turopolja
  - c) Moslavina i dio Slavonije
- u sklopu Panonskog gorja :
  - a) Banovina
  - b) Zrinska gora
  - c) Pounje
- pretežito izgrađeni krajolik (prostori u blizini većih gradova Siska, Petrinje, Gline, Kostajnice, Kutine, Novske ili između njih)
- **Kulturni krajobrazi od županijskog značenja su :**
  - povijesne jezgre gradskih obilježja :
    - a) Glina
    - b) Petrinja
  - povijesne jezgre malogradskih obilježja :
    - a) Dvor
    - b) Hrvatska Dubica
  - krajolik oko povijesnih građevina i sklopova :
    - a) Franjevački samostan i crkva sv. Ante Padovanskog u Čuntiću

- b) Župna crkva sv. Martina u Martinskoj Vesi,
  - c) Župna crkva sv. Ane i župni dvor u Osekovu,
  - d) Kapela sv. Duha u Gojlu
  - e) Kapela sv. Martina u Starom Brodu
  - f) Kapela u Letovaniću
  - g) kompleks dvorca Keglević u Topolovcu
  - h) dvorac Erdody u Kutini
  - i) lječilište u Topuskom sa slijedom parkova (Opatovina, Engleski park, Nikolino brdo)
- okruženje arheoloških lokaliteta :
- a) utvrda i pavlinski samostan u Velikom Petrovcu,
  - b) franjevački samostan sa crkvom Blažene Djevice Marije, kaštelom Košut grad i podgrađem u Ruškovici
  - c) kaštel Brubno i župna crkva sv. Nikole.

8. MJERE ZAŠTITE PRIRODNIH VRIJEDNOSTI I POSEBNOSTI I KULTURNO - POVIJESNIH CJELINA

8.1. Zaštita prirodne baštine

Zaštićena područja, kao i područja čiju je zaštitu potrebno prioritarno zakonski sprovesti, prikazani su u kartografskom prikazu broj 3. Uvjeti korištenja, uređenja i zaštite prostora 3.1. Područja posebnih uvjeta korištenja

8.1.1. Pregled zaštićenih dijelova prirode

Tablica 5: Zaštićeni dijelovi prirode

Red. broj	Kategorija zaštite	Reg. broj	Naziv	Površina (ha)	Grad/općina
1.	Posebni rezervat - ornitološki	120	Krapje dol	25,00	Jasenovac
2.	Posebni rezervat - botanički (floristički)	156	Cret «Don močvar»	20,00	Gvozd
3.	Posebni rezervat - ornitološki	791	Rakita	430,00	Sisak
4.	Posebni rezervat - ornitološki	792	Đol Dražiblato – Vražje blato	77,50	Sunja
5.	Park prirode	821	Lonjsko polje*	47.578,00***	Sisak, Kutina, Novska Vel. Ludina, Popovača Lipovljani, Jasenovac
6.	Regionalni park	P006	Moslavačka gora	8.457,30***	Kutina, Popovača, Velika Ludina
7.	Značajni krajobraz	937	Odransko polje*	9.401,90	Sisak, Lekenik, Martinska Ves
8.	Značajni krajobraz	702	Kotar – Stari gaj	5.218,00	Sisak, Petrinja
9.	Park - šuma	902	Brdo Djed	27,77	Hrvatska Kostajnica
10.	Spomenik parkovne arhitekture	578	Strossmayerovo šetaliste	1,50	Petrinja
11.	Značajni krajobraz	598	Petrova gora - Biljeg		Gvozd, Topusko
12.	Značajni krajobraz		Sunjsko polje	20.472	Sunja

* Područja od međunarodne važnosti

*** Površina u Sisačko - moslavačkoj županiji

Na području Sisačko-moslavačke županije nalaze se sljedeća evidentirana područja odnosno područja predviđena za zaštitu temeljem Zakona o zaštiti prirode:

**Tablica 6a: Dijelovi prirode - prijedlog za zaštitu
(međunarodnog i nacionalnog značaja)**

Red broj	Kategorija zaštite	Naziv	Površina ha	Grad/općina
1.	Regionalni park	Dolina rijeke Une*	3.884,37	Dvor, Jasenovac, Hrvatska Kostajnica, Hrvatska Dubica
2.	Posebni rezervat - ornitološki	Ribnjaci Lipovljani*	1.940	Lipovljani
3.	Značajni krajobraz	Dolina rijeke Kupe	9.813	Gvozd, Lekenik, Glina, Petrinja, Sisak
4.	Značajni krajobraz	Zrinska gora	34.236	Dvor, Petrinja, Glina, Donji Kukuruzari, Hrvatska Kostajnica
5.	Posebni rezervat Šumske vegetacije	Čorkovača	858	Dvor
6.	Posebni rezervat Šumske vegetacije	Vučjak	293	Petrinja
7.	Posebni rezervat Šumske vegetacije	Petrinjšica	175	Petrinja
8.	Posebni rezervat Šumske vegetacije	Šamarica	352	Donji Kukuruzari, Dvor
9.	Spomenik prirode	Izvori u Topuskom - livadna vrela	-	Topusko
10.	Spomenik prirode	Špilja Gradusa	-	Sunja
11.	Spomenik prirode	Špilja u Šušnjaru	-	Petrinja
12.	Posebni rezervat - botanički**	Plavnice	84,46	Glina, Topusko
13.	Posebni rezervat - botanički**	Šaševa	21,11	Glina

* Područja od međunarodne važnosti

**Navedene lokalitete potrebno je floristički i vegetacijski detaljnije istražiti

Tablica 6b: Dijelovi prirode - prijedlog za zaštitu (lokalnog značaja)

Red broj	Kategorija zaštite	Naziv	Površina ha	Grad/općina
1.	Značajni krajobraz	Stari grad Sisak	3	Sisak
2.	Značajni krajobraz	Lebrenica	15	Dvor
3.	Park - šuma	Viktorovac	7	Sisak
4.	Park - šuma	Šanac - Ciglenica	117	Kutina
5.	Park - šuma	Nikolino brdo	10	Topusko
6.	Spomenik parkovne Arhitekture	Park u središtu grada	-	Glina
7.	Spomenik parkovne Arhitekture	Trg kralja Tomislava	-	Kutina
8.	Spomenik parkovne Arhitekture	Park uz dvorac obitelji Erdody	-	Popovača
9.	Spomenik parkovne Arhitekture	Park Opatovina	-	Topusko

Proglašenje zaštite i zaštita prirode provodi se sukladno Zakonu o zaštiti prirode, pripadajućim pravilnicima, pravilnicima o unutarnjem redu zaštićenog područja ili prostornom planu područja posebnih obilježja.

Do proglašenja zaštite zaštita će se provoditi temeljem odrednica ovog Plana, a građenje, korištenje i uređenje prostora temeljem prostornih planova uređenja gradova i općina. Na razini prostornih planova niže razine moguće je predložiti za zaštitu dodatna vrijedna područja lokalnog značenja.

Budući da neke prirodne cjeline predložene za zaštitu kao veći prostori (regionalni park, značajni krajobraz) sadrže i neke osobito vrijedne manje dijelove (posebni rezervati, spomenici prirode) biti će potrebno provesti detaljnije određenje prostora uz eventualno izdvajanje užih područja pod strožom kategorijom zaštite.

8.1.1.a Područje ekološke mreže

Zakonom o zaštiti prirode („Narodne novine“ broj: 80/13 je propisana, a Uredbom Vlade Republike Hrvatske („Narodne novine“ broj 124/13. i 105/15.) je proglašena ekološka mreža Republike Hrvatske koja je ujedno i područje Nature 2000, tj. ekološka mreža Europske unije. Natura 2000 se temelji na EU direktivama (Direktiva o pticama – Directive 2009/147/EC i Direktiva o staništima – Council Directive 92/43/EEC).

Ekološku mrežu čine područja očuvanja značajna za ptice - POP (područja značajna za očuvanje i ostvarivanje povoljnog stanja divljih vrsta ptica od interesa za Europsku uniju, kao i njihovih staništa, te područja značajna za očuvanje migratornih vrsta ptica, a osobito močvarna područja od međunarodne važnosti) i područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove - POVS (područja značajna za očuvanje i ostvarivanje povoljnog stanja drugih divljih vrsta i njihovih staništa, kao i prirodnih stanišnih tipova od interesa za Europsku uniju).

Tablica 6c – područja ekološke mreže Sisačko-moslavačke županije:

RED. BROJ		NAZIV PODRUČJA	OZNAKA	POVRŠINA (ha)
1.	Područja očuvanja značajna Za ptice – POP (Područja posebne zaštite-SPA)	Turopolje	HR 1000003	20.058,30
2.		Donja Posavina	HR 1000004	121.177,60
3.		Poľovlje s ribnjacima	HR 1000010	13.514,50
4.	Područja očuvanja značajna za Vrste i stanišne tipove – POVS (Predložena područja od značaja za Zajednicu – pSCI)	Odransko polje	HR 2000415	13.683,50
5.		Lonjsko polje	HR 2000416	51.151,40
6.		Sunjsko polje	HR 2000420	19.581,80
7.		Petrinjića	HR 2000459	842,20
8.		Dolina Une	HR 2000463	4.297,80
9.		Žutica	HR 2000465	4.698,30
10.		Kupa	HR 2000642	5.176,60
11.		Creť Blatuša	HR 2001001	42,00
12. *		Špilja kod Šušnjara	HR 2001193	-
13.		Ilova	HR 2001216	805,10
14.		Sava nizvodno od Hruščice	HR 2001311	12.971,20
15.		Šaševa creť	HR 2001331	21,10
16.		Područje oko špilje Gradusa	HR 2001342	1.802,40
17.		Zrnska gora	HR 2001356	30.771,70
18.		Područje oko Hrvatske Kostajnice	HR 2001370	2.910,80
19.		Područje uz Maju i Brućinu	HR 2001387	969,10

* točkasti lokalitet

- **Mjere zaštite:**

Osnovne mjere za očuvanje ciljnih vrsta ptica (i način provedbe mjera) u Područjima očuvanja značajnim za ptice (POP) propisane su Pravilnikom o ciljevima očuvanja i osnovnim mjerama za očuvanje ptica u području ekološke mreže (Narodne novine br. 15/14.).

Svi planovi, programi i zahvati koji mogu imati značajan negativan utjecaj na ciljne vrste i stanišne tipove područja ekološke mreže podliježu ocjeni prihvatljivosti za ekološku mrežu, sukladno Zakonu o zaštiti prirode i Pravilniku o ocjeni prihvatljivosti za ekološku mrežu. Od zahvata koji mogu imati negativan utjecaj na područja ekološke mreže posebice treba izdvojiti eventualno planirane radove regulacije vodotoka, hidroelektrane, vjetroelektrane, solarne elektrane, bioplinska postrojenja, centre za gospodarenje otpadom, intenzivno širenje i/ili formiranje novih građevinskih područja, obuhvatne infrastrukturne

projekte/koridore, produktovode, željezničke pruge, eksploatacijska polja, hidrotehničke i melioracijske zahvate, pristaništa, luke, golf igrališta i razvoj turističkih zona.

8.1.2. Preporuke za zaštitu, uređenje i korištenje prirodne baštine

8.1.2.1. Proglašeni Park prirode "Lonjsko polje" prirodna je baština od međunarodnog značaja (uvršten je u međunarodnu listu močvarnih staništa - Ramsarska konvencija), za koju je obavezna izrada Prostornog plana područja posebnih obilježja.

Prostorni plan Parka prirode Lonjsko polje određuje organizaciju i razgraničenje po namjeni, razmještaj funkcija od važnosti za upravljanje područjem, sustav javne i druge infrastrukture, mjere korištenja, uređenja i zaštite, mjere za unapređenje i zaštitu prirode, krajobraznih vrijednosti i okoliša, kulturnih dobara.

Prostornim planom Parka prirode "Lonjsko polje" potrebno je točno odrediti prostor obuhvata, zaštitu, korištenje i uređenje prostora u nekoliko prostornih cjelina sa stupnjevanim načinima zaštite:

- izdvojena uža područja pod strožom zaštitom (posebni orintološki rezervati i ostala),
- prijelazna područja u kojima su dopustive djelatnosti u cilju unapređenja i zaštite,
- područja u kojima su dozvoljene i poželjne djelatnosti u cilju razvoja i stvaranja materijalnih preduvjeta za još kvalitetniju zaštitu najvrednijih područja.

Programne gospodarenja šumama, te Programne razvoja vodoprivrede je potrebno uskladiti s mjerama zaštite prirode i okoliša i mjerama zaštite ruralne kulturne baštine.

8.1.2.2. Za područje Sisačko-moslavačke županije utvrđuju se sljedeći uvjeti i mjere zaštite prirode:

- zaštita prirode provodi se kroz očuvanje biološke i krajobrazne raznolikosti, te zaštitu prirodnih vrijednosti, a to su zaštićene područja, zaštićene svojte, te zaštićeni minerali i fosili
- u cilju očuvanja prirodne biološke raznolikosti treba očuvati postojeće šumske površine, šumske rubove, živice koje se nalaze između obradivih površina, te zabraniti njihovo uklanjanje; treba izbjegavati velike poljoprivredne površine zasijane jednom kulturom; osobito treba štiti područja prirodnih vodotoka i vlažnih livada
- očuvati raznolikost staništa na vodotocima (neutvrđene obale, sprudovi, brzaci, slapovi) i povoljnu dinamiku voda (meandriranje, prenošenje i odlaganje nanosa, povremeno prirodno plavljenje rukavaca i dr.)
- prilikom zahvata na uređenju i regulaciji vodotoka sa ciljem sprečavanja štetnog djelovanja voda (nastanak bujica, poplava i erozije) treba prethodno snimiti postojeće stanje te planirati zahvat na način da se zadrži doprirodno stanje vodotoka
- u cilju očuvanja krajobraznih vrijednosti mora se izvršiti analiza krajobraza, istaknuti posebnosti krajobraza, utvrditi problematika područja i trendove koji ugrožavaju krajobrazne vrijednosti te u skladu s tim planirati izgradnju koja neće narušiti izgled krajobraza, a osobito treba od izgradnje štiti panoramski vrijedne točke, te vrhove uzvisina
- za područja predviđena za zaštitu treba propisati obvezu izrade stručnog obrazloženja ili stručne podloge, kako bi se pokrenuo postupak zaštite, a do donošenja odluke o valjanosti prijedloga za zaštitu i donošenja rješenja o preventivnoj zaštiti ta se područja trebaju štiti odredbama za provođenje prostornog plana
- treba zabraniti sve radnje kojima se na prirodnim vrijednostima predloženim za zaštitu umanjuje prirodna vrijednost, odnosno narušavaju svojstva zbog kojih se predlaže zaštita

- prije bilo kakovih zahvata na zaštićenim prirodnim vrijednostima i prirodnim vrijednostima predviđenim za zaštitu potrebno je izvršiti potpunu inventarizaciju i valorizaciju i posebno izdvojiti i zaštititi vrste i staništa
- za zaštićena područja sukladno Zakonu o zaštiti prirode treba donijeti plan upravljanja i godišnji program zaštite, održavanja, očuvanja, promicanja i korištenja zaštićenog područja i mjere zaštite
- način upravljanja i ponašanja u zaštićenom području Park prirode Lonjsko polje, posebnom ornitološkom rezervatu Krapje Đol i posebnom rezervatu Rakita propisani su Planom upravljanja i Pravilnikom o unutarnjem redu parka prirode te PPPPO parka prirode Lonjsko polje
- pri oblikovanju građevina (posebice onih koje se mogu graditi izvan naselja) treba koristiti materijale i boje prilagođene prirodnim obilježjima okolnog prostora i tradicionalnoj arhitekturi
- u naseljima koja se nalaze unutar parka prirode Lonjsko polje za gradnju gospodarskih građevina za potrebe uobičajenog uzgoja i tova životinja treba koristiti elemente tradicionalne arhitekture, odnosno građevine trebaju biti izgrađene od drveta ili sa drvenom oplatom na svim pročeljima odnosno na zabatima
- pri planiranju gospodarskih djelatnosti, treba osigurati racionalno korištenje neobnovljivih prirodnih dobara, te održivo korištenje obnovljivih prirodnih izvora
- korištenje prirodnih dobara treba sukladno Zakonu o zaštiti prirode provoditi temeljem planova gospodarenja prirodnim dobrima koji moraju sadržavati uvjete zaštite prirode nadležnog tijela državne uprave
- pri izvođenju građevinskih i drugih zemljanih radova obvezna je prijava nalaza minerala ili fosila koji bi mogli predstavljati zaštićenu prirodnu vrijednost u smislu zakona o zaštiti prirode te poduzeti mjere zaštite od uništenja, oštećenja ili krađe
- na području zaštićenih dijelova prirode u postupku izdavanja lokacijske dozvole potrebno je sukladno Zakonu o zaštiti prirode, ishoditi uvjete zaštite prirode tijela državne uprave nadležnog za poslove zaštite prirode. Za sve zahvate i radnje u zaštićenim dijelovima prirode potrebno je, sukladno Zakonu o zaštiti prirode, ishoditi dopuštenje tijela državne uprave nadležnog za poslove zaštite prirode
- za planirani zahvat u područje ekološke mreže, koji sam ili sa drugim zahvatom može imati značajan utjecaj na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže treba ocijeniti prihvatljivost zahvata za ekološku mrežu
- ekološki vrijedna područja koja se nalaze na području Županije treba sačuvati i vrednovati u skladu sa Zakonom o zaštiti prirode i Pravilnikom o vrstama stanišnih tipova, karti staništa, ugroženim i rijetkim stanišnim tipovima te mjerama za očuvanje stanišnih tipova
- na području Sisačko - moslavačke županije utvrđena su ugrožena i rijetka staništa (neobrasle i slabo obrasle tekućice/stalne stajaćice, neobrasle i slabo obrasle obale tekućica/povremeni vodotoci, vlažne i mezofilne livade srednje Europe, vlažni nitrofilni travnjaci i pašnjaci, vrbici na sprudovima, poplavne šume vrba, poplavne šume topola, poplavne šume crne johe i poljskog jasena, poplavne šume hrasta lužnjaka, mješovite hrastovo-grabove šume, srednjoeuropske acidofilne šume hrasta kitnjaka, te obične breze, srednjoeuropske neutrofilne do slabo acidofilne bukove šume, srednjoeuropske acidofilne bukove šume i mezofilne i neutrofilne čiste bukove šume) za koje treba provoditi sljedeće mjere očuvanja:
- livadama i travnjacima potrebno je gospodariti putem ispaše i režimom košnje, treba spriječiti njihovo zarastanje, treba očuvati režim podzemnih voda o kojima ovise te ih se ne smije pretvarati u obradive površine ili građevinsko zemljište
- treba očuvati biološke vrste značajne za stanišni tip te zaštićene i strogo zaštićene divlje svojite što podrazumjeva neunošenje stranih (alohtonih) vrsta i genetski modificiranih organizama i osiguranje prikladne brige za njihovo očuvanje te sustavno praćenje stanja (monitoring)
- u gospodarenju šumama treba očuvati šumske čistine (livade, pašnjake i dr.) i šumske rubove, produljiti ophodnju gdje je to moguće, prilikom dovršenog sijeka

ostavljati manje neposječene površine, ostavljati zrela, stara i suha stabla, izbjegavati uporabu kemijskih sredstava za zaštitu, pošumljavanje ukoliko je potrebno vršiti autohtonim vrstama

- prema Uredbi o proglašenju ekološke mreže područje Sisačko - moslavačke županije nalazi se u Nacionalnoj ekološkoj mreži RH i to kao područja važna za divlje svojte i staništa te međunarodno važna područja za ptice.

Za područje ekološke mreže primjenjuju se sljedeće smjernice:

Smjernice za mjere zaštite za područja ekološke mreže
Osigurati poticaje šaranskim ribnjacima za očuvanje ornitološke vrijednosti
U pravilu zadržati razinu vode potrebnu za biološki minimum i očuvati stanište
Provoditi mjere očuvanja biološke raznolikosti u šumama
Revitalizirati vlažna staništa uz rijeke
Regulirati lov i sprječavati krivolov
Ograničiti širenje područja pod intenzivnim poljodjelstvom
Osigurati poticaje za tradicionalno poljodjelstvo i stočarstva
Osigurati pročišćavanje otpadnih voda
Prilagoditi provođenje turističko-rekreativnih aktivnosti.
Restaurirati vlažne travnjake
Održavati pašnjake
Očuvati seoske mozaične krajobraze
Moguće je provoditi šumske zahvate uključujući i sanitarnu sječū uz posebno dopuštenje Ministarstva zaduženog za zaštitu prirode
Sprječavati zaraštavanje travnjaka
Osigurati poticaje za načine košnje koje ne ugrožavaju kosce (<i>Crex crex</i>)
Zaštiti područje temeljem Zakona o zaštiti prirode
Sprječavati nasipavanje i betonizaciju obala
Svrshodna i opravdana prenamjena zemljišta
Prilagoditi planiranje izgradnje visokih objekata (osobito dalekovoda)
Prilagoditi ribolov i sprječavati prelov ribe
Određiti kapacitet posjećivanja područja
Osigurati poticaje za očuvanje biološke raznolikosti
Zaštiti područje u kategoriji posebnog rezervata
Smjernice za mjere zaštite stanišnih tipova utvrđenih Pravilnikom o popisu stanišnih tipova, karti staništa te ugroženim i rijetkim stanišnim tipovima („Narodne novine“ br. 88/14.)
A. Površinske kopnene vode i močvarna staništa
Očuvati vodena i močvarna staništa u što prirodnijem stanju, a prema potrebi izvršiti revitalizaciju
Osigurati povoljnu količinu vode u vodenim i močvarnim staništima koja je nužna za opstanak staništa i njihovih značajnih bioloških vrsta
Očuvati povoljna fizikalno-kemijska svojstva vode ili ih poboljšati ukoliko su nepovoljna za opstanak staništa i njihovih značajnih bioloških vrsta
Održavati povoljni režim voda za očuvanje močvarnih staništa
Očuvati povoljni sustav mineralnih i hranjivih tvari u vodi i tlu močvarnih staništa
Očuvati raznolikost staništa na vodotocima (neutvrđene obale, sprudovi, brzaci, slapovi i dr.) i povoljnu dinamiku voda (meandriranje, prenošenje i odlaganje nanosa, povremeno prirodno poplavljivanje rukavaca i dr.)
Očuvati povezanost vodnoga toka
Očuvati biološke vrste značajne za stanišni tip; ne unositi strane (alohtone) vrste i genetski modificirane organizme
Sprječavati zaraštavanje preostalih malih močvarnih staništa u priobalju
Izbjegavati regulaciju vodotoka i promjene vodnog režima vodenih i močvarnih staništa ukoliko to nije neophodno za zaštitu života ljudi i naselja
U zaštiti od štetnog djelovanja voda dati prednost korištenju prirodnih retencija i vodotoka kao prostora za zadržavanje poplavnih voda, odnosno njihovu odvodnju

Vađenje šljunka provoditi na povišenim terasama ili u neaktivnom poplavnom području, a izbjegavati vađenje šljunka u aktivnim riječnim koritima i poplavnim ravninama
Ne iskorištavati sedimente iz riječnih sprudova
B. Neobrasle i slabo obrasle kopnene površine
Očuvati povoljnu strukturu i konfiguraciju, te dopustiti prirodne procese, uključujući eroziju
Očuvati biološke vrste značajne za stanišni tip; ne unositi strane (alohtone) vrste i genetski modificirane organizme
C-D. Travnjaci, cretovi, visoke zeleni i šikare
Gospodariti travnjacima putem ispaše i režimom košnje prilagođenom stanišnom tipu uz prihvatljivo korištenje sredstava za zaštitu bilja i mineralnih gnojiva
Očuvati biološke vrste značajne za stanišni tip; ne unositi strane (alohtone) vrste i genetski modificirane organizme
Očuvati povoljni omjer između travnjaka i šikare, uključujući i sprječavanje procesa sukcesije (sprječavanje zaraštavanja travnjaka i cretova i dr.)
Očuvati povoljnu nisku razinu vrijednosti mineralnih tvari u tlima suhih i vlažnih travnjaka
Očuvati povoljni vodni režim uključujući visoku razinu podzemne vode na područjima cretova, vlažnih travnjaka i zajednica visokih zeleni
Poticati ožiljavanje ekstenzivnog stočarstva u brdskim travnjačkim područjima
E. Šume
Gospodarenja šumama provoditi sukladno načelima certifikacije šuma
Prilikom dovršenog sijeka većih šumskih površina, gdje god je to moguće i prikladno, ostavljati manje neposječene površine
U gospodarenju šumama očuvati u najvećoj mjeri šumske čistine (livade, pašnjaci i dr.) i šumske rubove
U gospodarenju šumama osigurati produljenje sječive zrelosti zavičajnih vrsta drveća s obzirom na fiziološki vijek pojedine vrste i zdravstveno stanje šumske zajednice
U gospodarenju šumama izbjegavati uporabu kemijskih sredstava za zaštitu bilja i bioloških kontrolnih sredstava (control agents); ne koristiti genetski modificirane organizme
Očuvati biološke vrste značajne za stanišni tip; ne unositi strane (alohtone) vrste i genetski modificirane organizme
U svim šumama osigurati stalan postotak zrelih, starih i suhih (stojećih i oborenih) stabala, osobito stabala s dupljama
U gospodarenju šumama osigurati prikladnu brigu za očuvanje ugroženih i rijetkih divljih svojti, te sustavno praćenje njihova stanja (monitoring)
Pošumljavanje, gdje to dopuštaju uvjeti staništa, obavljati autohtonim vrstama drveća u sastavu koji odražava prirodni sastav, koristeći prirodni metode; pošumljavanje nešumskih površina obavljati samo gdje je opravdano, uz uvjet da se ne ugrožavaju ugroženi i rijetki nešumski stanišni tipovi
H. Podzemlje
Očuvati biološke vrste značajne za stanišni tip; ne unositi strane (alohtone) vrste i genetski modificirane organizme
Očuvati sigovine, živi svijet speleoloških objekata, fosilne, arheološke i druge nalaze
Ne mijenjati stanišne uvjete u speleološkim objektima, njihovom nadzemlju i neposrednoj blizini
Sanirati izvore onečišćenja koji ugrožavaju nadzemne i podzemne krške vode
Sanirati odlagališta otpada na slivnim područjima speleoloških objekata
Očuvati povoljne uvjete (tama, vlažnost, prozračnost) i mir (bez posjeta i drugih ljudskih utjecaja) u speleološkim objektima
Očuvati povoljne fizikalne i kemijske uvjete, količinu vode i vodni režim ili ih poboljšati ako su nepovoljni
I. Kultivirane nešumske površine i staništa s korovnom i ruderalnom vegetacijom
- očuvati vegetaciju pukotina starih zidova, spriječiti uklanjanje vegetacije i zapunjavanje pukotina građevinskim materijalom
- uz vodotoke i vlažne šume očuvati otvorene površine s vlažnim tlom bogatim dušikom
- uklanjati invazivne vrste
- osigurati plavljenje staništa i povoljan vodni režim

<ul style="list-style-type: none"> - očuvati korovne zajednice čije su karakteristične biljne vrste ugrožene na nacionalnoj razini - spriječiti vegetacijsku sukcesiju i uklanjati šumske vrste
J. Izgrađena i industrijska staništa
<ul style="list-style-type: none"> - spriječiti vegetacijsku sukcesiju i očuvati endemične vrste; - uklanjati invazivne vrste

Posebne mjere zaštite prirode za šaranske ribnjake u cilju održivosti ekosustava ribnjaka:

- Održavati ekstenzivnu/poluintenzivnu proizvodnju ribe na šaranskim ribnjacima u sustavu potpora za održivost ekosustava ribnjaka, i to od 600 do 1000 kg po hektaru proizvodne površine (donja granica od 600 kg/ha je potrebna jer je produkcija riba u prirodnim močvarama do oko 500 kg po hektaru, što znači da, ukoliko bi ribnjaci proizvodili manje od 600 kg/ha zapravo uopće ne bi poticali produktivnost, odnosno ne bi raznim mjerama doveli do povećanja bogatstva i raznolikosti ptičjeg svijeta karakterističnog za ribnjake).
- Ribu izvan mladičnjaka ne hraniti peletama nego prirodnom hranom (žitarice).
- Potrebno je maksimalno zadržati ribnjačarske površine pod tršćacima, prije svega postojeće velike tršćake
- Prilikom nužnog uklanjanja vegetacije na ribnjačarskim tablama, vegetaciju tršćaka je potrebno uklanjati košnjom, a ne paljenjem i to izvan razdoblja gniježđenja ptica (gniježđenje: travanj – kolovoz).
- Ograničiti na nužni minimum kretanje ljudi i radove u blizini ptičjih kolonija tijekom gniježđenja.
- Potrebno je osigurati da na što većoj vodenoj površini ukupnih ribnjačarskih tabli uvijek bude zastupljena plivajuća vegetacija (lopoč, lokvanj, plavun, vodeni orašac i dr.) važna za gniježđenje čigri i drugih vrsta ptica.
- U ribnjačarskim tablama koji nisu u funkciji potrebno je što više vode kako bi se usporila sukcesija.
- Ribnjačarske table na kojima gnijezde kolonije čaplji/žličarki najbolje je prazniti u razdoblju od listopada do veljače, a nikako prije kolovoza.
- Ispražnjene ribnjačarske table na kojima gnijezde kolonije čaplji/žličarke treba napuniti do veljače (najkasnije ožujka).
- Prilikom radova na izmuljivanju, unutar ribnjačarskih tabli gdje je moguće i prikladno, a u dogovoru s ornitolozima, oblikovati otoke od prikupljenog mulja, kao bitne formacije za zadržavanje i gniježđenje ptica.
- U slučaju da se planira izgradnja promatračnice za ptice potrebno je konzultirati ornitologe i Hrvatsku agenciju za okoliš i prirodu za izbor najpogodnije lokacije koja bi istovremeno omogućila promatranje ptica, a ujedno ne bi ometala njihovo gniježđenje i aktivnosti.
- Za planirane veće radove na rekonstrukciji ribnjaka (izmuljenje proizvodnih tabli, jačanje nasipa i dr.) ribnjačarstva trebaju provesti postupak ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu, sukladno posebnom propisu.

Ne planirati širenje građevinskog područja na račun ugroženih močvarnih i obalnih staništa. Zaustaviti daljnju degradaciju preostalih močvarnih i obalnih staništa, te prema mogućnostima izvesti njihovu revitalizaciju. Prilikom planiranja prometnih koridora birati varijantu najmanje pogubnu za ugrožena staništa i područja važna za ugrožene vrste.

Onemogućiti fragmentaciju staništa i narušavanje povoljnih stanišnih uvjeta. Na lokacijama (i u neposrednoj blizini) ugroženih tipova staništa kao i na detaljno utvrđenim lokacijama (i u neposrednoj blizini) nalazišta ugroženih vrsta flore i vrsta koje su ciljane vrste područja ekološke mreže RH, nije prihvatljivo planirati građevinska područja, produktovode, prometne koridore, eksploatacijska polja, definirati namjenu površina za proizvodne, poslovne i turističke djelatnosti koje podrazumijevaju gradnju objekata i prateće

infrastrukture, planirati elektrane (uključujući i one na obnovljive izvore energije), melioracije zemljišta, antenske stupove, te prometnu i komunalnu infrastrukturu.

8.2. Zaštita prostora kulturno-povijesnog naslijeđa

Cjelovit pristup graditeljskom naslijeđu polazi od načela aktivne zaštite. To znači da taj postupak obuhvaća ne samo konzervatorske postavke, obradu i nužne zahvate, već cjeloviti društveni proces vrednovanja i obnavljanja kulturno - povijesnog naslijeđa.

Sveobuhvatna je integralna zaštita prirodnih i kulturno-povijesnih vrijednosti prostora temeljena na međunarodnim konvencijama čiji je potpisnik Republika Hrvatska, a osnovne odredbe za provođenja mjera zaštite i očuvanja kulturnih dobara upisanih u registar kulturnih dobara proizlaze iz pozitivnih zakonskih propisa, kao što su:

- Zakon o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara
- Zakon o prostornom uređenju
- Zakon o gradnji
- Zakon o zaštiti okoliša
- Zakon o zaštiti prirode.

Odredbe za provođenje mjera zaštite kulturnih dobara temelje se i na resornim uredbama, propisima i stručnim uputama.

Sukladno Zakonu o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara sustav mjera zaštite utvrđuje se za sve radnje koje mogu prouzročiti promjene na kulturnom dobru, odnosno koje bi mogle narušiti njegovu cjelovitost. Propisanim mjerama utvrđuju se obvezatni upravni postupci, te način i oblici graditeljskih i drugih zahvata na nepokretnom kulturnom dobru: pojedinačnoj građevini ili sklopu građevina, arheološkim lokalitetima, parcelama na kojima se nalazi kulturno dobro, na području, odnosno u pojedinim zonama zaštićenih povijesnih cjelina, u kulturnom krajoliku ili drugim vrijednim predjelima koja su upisana u Registar kulturnih dobara ili za koje se predmnijeva da imaju svojstvo kulturnoga dobra odnosno preventivno zaštićenim kulturnim vrijednostima.

Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske javna je knjiga kulturnih dobara koju vodi Ministarstvo kulture. Sastoji se od tri liste: Liste zaštićenih kulturnih dobara, Liste kulturnih dobara nacionalnog značenja i Liste preventivno zaštićenih dobara.

Upravni postupak je također obavezan u slučajevima poduzimanja radnji na područjima i elementima prostora zaštićenih prostornim planom (evidentirane kulturno-povijesne vrijednosti).

Posebnom konzervatorskom postupku osobito podliježu sljedeći zahvati:

- popravak i održavanje postojećih građevina
- nadogradnja, prigradnja, preoblikovanje, građevne prilagodbe i funkcionalne prenamjene, rušenja dijelova ili uklanjanje građevine
- novogradnja na zaštićenim parcelama ili unutar zaštićenog predjela
- izvođenje radova na arheološkim lokalitetima.

Za sve nabrojene zahvate na kulturnim dobrima za koje je prostornim planom utvrđena zaštita, potrebno je kod nadležnog tijela za zaštitu kulturne baštine ishoditi zakonom propisane suglasnosti:

- prethodno odobrenje (Zakon o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara). Prethodno odobrenje je nužno i za radnje koje bi mogle prouzročiti promjene na kulturnom dobru, a za koje prema Zakonu o prostornom uređenju i gradnji nije potrebna građevinska dozvola.
- posebne uvjete zaštite kulturnih dobara. Posebne uvjete zaštite kulturnog dobra izdaje nadležni konzervatorski odjel za poduzimanje svih radnji za koje je prema posebnom propisu obvezna lokacijska dozvola, odnosno lokacijski uvjeti.

U svim fazama radova nadležni Konzervatorski odjel provodi nadzor.

Kulturno - povijesno naslijeđe od nacionalnog i županijskog značenja prikazano je na kartografskom prikazu broj 3. Uvjeti korištenja, uređenja i zaštite prostora 3.1. Područja

posebnih uvjeta korištenja. Očuvanje, oživljavanje i potvrđivanje značenja kulturno-povijesnog naslijeđa, te uvjeti korištenja i zaštite kulturno - povijesnog naslijeđa biti će određeni izradom prostornih planova niže razine.

8.2.1. Pregled kulturne baštine

Nepokretnu kulturnu baštinu s utvrđenim svojstvom kulturnog dobra čine pojedinačne građevine i /ili kompleksi građevina, kulturno-povijesne cjeline te krajolici.

Kulturno-povijesne cjeline jedinstvene su skupine gradskih ili seoskih građevina koje imaju izrazitu povijesnu, arheološku, umjetničku, znanstvenu, društvenu ili tehničku važnost, a međusobno su dovoljno povezane da nose prostorno prepoznatljiva obilježja.

Pojedinačna nepokretna kulturna dobra su građevine ili kompleksi građevina koje imaju izrazit povijesni, umjetnički, znanstveni, društveni ili tehnički značaj. To su:

- javne građevine i kompleksi: stambene građevine, građevine javne namjene, zanatske i industrijske, inženjerske, komunalne građevine i komunalni sustavi, poslovne i građevine poljoprivrednog gospodarstva
- obrambene građevine i kompleksi: fortifikacijski kompleksi, utvrde, baterije, uporišta, vojne nastambe, spremišta oružja, stražarnice, zapovjedna mjesta
- sakralne građevine i kompleksi: građevine za vjerske potrebe (crkve, hramovi, sinagoge), redovnički kompleksi (samostani i manastiri), kalvarije, poklonci, pilovi
- memorijalne građevine i kompleksi: građevine povezane s povijesnim ili kulturno-povijesnim događajima i ličnostima, grobne i pogrebne građevine, spomen-ploče
- urbana oprema: arhitektonsko-skulpturalne građevine, javna plastika

Kulturno - povijesno naslijeđe na području Županije obuhvaća slijedeće građevine i cjeline:

IZVOD IZ REGISTRA KULTURNIH DOBARA REPUBLIKE HRVATSKE				
ZAŠTIĆENA NEPOKRETNNA KULTURNA DOBRA				
KULTURNO-POVIJESNA CJELINA				
Br.	Oznaka dobra	Mjesto	Naziv	Vrsta kulturnog dobra
1	Z-5700	Bok Palanječki	Povijesna seoska cjelina naselja Bok Palanječki	kulturno – povijesna cjelina
2	Z-3843	Čigoč	Povijesna seoska cjelina naselja Čigoč	kulturno – povijesna cjelina
3	Z-4134	Drenov Bok	Povijesno seosko naselje Drenov Bok	kulturno – povijesna cjelina
4	Z-2919	Glina	Kulturno-povijesna cjelina grada Gline	kulturno – povijesna cjelina
5	Z-5330	Hrvatska Kostajnica	Kulturno-povijesna cjelina grada Hrvatska Kostajnica	kulturno – povijesna cjelina
6	Z-4749	Krapje	Povijesna seoska cjelina naselja Krapje	kulturno – povijesna cjelina
7	Z-4135	Kratečko	Povijesna seoska cjelina naselja Kratečko	kulturno – povijesna cjelina
8	Z-3386	Letovanić	Sedam tradicijskih okućnica	kulturno – povijesna cjelina

9	Z-3769	Mužilovčica	Povijesna seoska cjelina Mužilovčica	kulturno – povijesna cjelina
10	Z-2122	Petrinja	Kulturno-povijesna cjelina grada Petrinje	kulturno – povijesna cjelina
11	Z-3410	Sisak	Kulturno - povijesna cjelina grada Siska	kulturno – povijesna cjelina
12	Z-6738	Sisak	Tvornički kompleks Segestica	kulturno – povijesna cjelina
13	Z-5728	Stara Subocka	Povijesna seoska cjelina naselja Stara Subocka	kulturno – povijesna cjelina
14	Z-5575	Suvoj	Kulturno-povijesna cjelina naselja Suvoj	kulturno – povijesna cjelina
15	Z-4136	Topusko	Kulturno - povijesna cjelina grada Topusko	kulturno – povijesna cjelina

SAKRALNA GRADITELJSKA BAŠTINA

Br.	Oznaka dobra	Mjesto	Naziv	Vrsta kulturnog dobra
1	Z-1447	Blinja	Crkva sv. Ilije	pojedinačno
2	Z-3488	Bok Palanječki	Kapela sv. Petra i Pavla i barokni pil	pojedinačno
3	Z-3203	Brkiševina	Kapela sv. Marije na groblju	pojedinačno
4	Z-4394	Buzeta	Memorijalno mjesto pravoslavne parohijske crkve sv. Ilije	pojedinačno
5	Z-816	Cerje Letovaničko	Kapela sv. Josipa	pojedinačno
6	Z-4396	Divuša	Crkva sv. Katarine	pojedinačno
7	Z-1921	Donja Gračenica	Kapela sv. Fabijana i Sebastijana	pojedinačno
8	Z-3655	Dvor	Crkva Velikomučenika Georgija	pojedinačno
9	Z-4400	Glina	Memorijalno mjesto crkve sv. Ivana Nepomuka	pojedinačno
10	Z-1924	Gojlo	Crkva sv. Duha	pojedinačno
11	Z-1445	Gora	Crkva sv. Ivana i Pavla	pojedinačno
12	Z-1416	Gora	Crkva Uznesenja Blažene Djevice Marije	pojedinačno
13	Z-1591	Gornja Bučica	Crkva sv. Antuna Padovanskog	pojedinačno
14	Z-1922	Gornja Jelenska	Crkva sv. Ivana Krstitelja	pojedinačno
15	Z-3767	Gornje Komarevo	Crkva sv. Katarine	pojedinačno
16	Z-3385	Gornji Javoranj	Crkva sv. Petke Paraskeve	pojedinačno
17	Z-4398	Gornji Viduševac	Crkva sv. Franje Ksaverskog	pojedinačno
18	Z-3633	Hrvatska Kostajnica	Ostaci kapele sv. Ane s grobljem i lokalitet srednjovjekovnog samostana	pojedinačno

19	Z-2984	Hrvatska Kostajnica	Ruševine crkve sv. Nikole i župnog dvora i arheološko nalazište kapele sv. Rok s grobljem	pojedinačno
20	Z-2838	Ilova	Crkva prečistog Srca Marijina	pojedinačno
21	Z-2445	Jasenovac	Crkva sv. Nikole	pojedinačno
22	RZG-0444- 1969.	Javnica	Crkva sv. Ilije	pojedinačno
23	Z-1595	Jošavica	Crkva sv. Georgija	pojedinačno
24	Z-1925	Kutina	Crkva sv. Marije Snježne	pojedinačno
25	Z-2118	Letovanić	Kapela sv. Fabijana i Sebastijana	pojedinačno
26	Z-3204	Lipovljani	Crkva Bezgrešnog Začeca	pojedinačno
27	Z-1923	Lipovljani	Crkva sv. Josipa	pojedinačno
28	ROS-0514- 1975.	Lovska	Crkva sv. Teodora Tirona	pojedinačno
29	RZG-0442- 1969.	Ljeskovac	Kapela sv. Spasa	pojedinačno
30	Z-1592	Maja	Crkva sv. Ilije Proroka	pojedinačno
31	Z-4397	Majske Poljane	Crkva Hristovog Vaskrsenja	pojedinačno
32	Z-1451	Mala Gorica	Crkva Majke Božje Snježne	pojedinačno
33	Z-1449	Mala Gorica	Crkva sv. Jurja	pojedinačno
34	Z-5590	Martinska Ves	Crkva sv. Martina	pojedinačno
35	Z-1446	Mošćenica	Crkva sv. Jakova	pojedinačno
36	Z-3071	Novska	Crkva sv. Luke Evanđeliste	pojedinačno
37	Z-1920	Osekovo	Crkva sv. Ane	pojedinačno
38	Z-1448	Pecki	Kapela Glavosjeka sv. Ivana	pojedinačno
39	Z-3035	Peščenica	Crkva Uznesenja Blažene Djevice Marije	pojedinačno
40	RZG-0434- 1969.	Petrinja	Crkva sv. Lovre	pojedinačno
41	Z-1597	Petrinja	Crkva sv. Nikole	pojedinačno
42	Z-2117	Poljana Lekenička	Kapela sv. Duha i sv. Florijana	pojedinačno
43	Z-2918	Popovača	Crkva sv. Alojzija Gonzage	pojedinačno
44	ROS-0245- 1972.	Rajić	Crkva sv. Tome Apostola	pojedinačno
45	Z-6047	Rujevac	Pravoslavni parohijalni hram Preobraženja Hristovog u Rujevcu	pojedinačno
46	Z-817	Sisak	Crkva sv. Križa	pojedinačno
47	Z-6032	Slatina Pokupska	Kapela Presvetog Trojstva	pojedinačno
48	Z-1919	Stara Subocka	Crkva Pohođenja Blažene Djevice Marije	pojedinačno
49	Z-2119	Stari Brod	Kapela sv. Martina	pojedinačno
50	Z-2256	Stupovača	Crkva sv. Dimitrija Velikomučenika	pojedinačno
51	Z-3338	Sunja	Crkva sv. Marije Magdalene	pojedinačno

52	Z-818	Šišinec	Crkva sv. Marte Djevice	pojedinačno
53	Z-1415	Taborište	Crkva sv. Petra	pojedinačno
54	Z-2120	Topolovac	Kapela Mučeništva sv. Ivana Krstitelja	pojedinačno
55	Z-2258	Velika Ludina	Crkva sv. Mihaela	pojedinačno
56	Z-2837	Voloder	Crkva sv. Antuna Padovanskog	pojedinačno
57	Z-2835	Vurot	Crkva sv. Fabijana i Sebastijana	pojedinačno
58	Z-4415	Zrin	Ruševine crkve sv. Marije Magdalene	pojedinačno
59	Z-5674	Žažina	Crkva sv. Nikole i sv. Vida u Žažini	pojedinačno

SAKRALNO-PROFANA GRADITELJSKA BAŠTINA

Br.	Oznaka dobra	Mjesto	Naziv	Vrsta kulturnog dobra
1	Z-3384	Greda Sunjska	Stari župni dvor	pojedinačno
2	Z-4401	Gušće	Župni dvor	pojedinačno
3	Z-2790	Hrvatska Kostajnica	Crkva i samostan sv. Antuna Padovanskog	pojedinačno
4	Z-1593	Hrvatski Čuntić	Crkva sv. Ante Padovanskog s franjevačkim samostanom	pojedinačno
5	Z-2575	Krapje	Crkva sv. Antuna Padovanskog i župni dvor	pojedinačno
6	Z-1443	Mala Gorica	Kurija na starom kaptolskom imanju	pojedinačno
7	Z-1450	Mala Gorica	Kurija župnog dvora	pojedinačno
8	Z-5276	Prelošćica	Kompleks župne crkve sv. Mihaela Arkanđela i župnog dvora	pojedinačno
9	Z-4395	Sela	Kompleks crkve sv. Marije Magdalene i župnog dvora	pojedinačno
10	Z-4404	Šišinec	Kompleks crkve sv. Marte i župnog dvora	pojedinačno
11	Z-3260	Topusko	Pavlini samostan sv. Petra na Petrovoj gori	pojedinačno

PROFANA GRADITELJSKA BAŠTINA

Br.	Oznaka dobra	Mjesto	Naziv	Vrsta kulturnog dobra
1	Z-4408	Babina Rijeka	Ostaci starog grada Prevršac	pojedinačno
2	Z-1444	Blinjski Kut	Tradicijska kuća	pojedinačno
3	Z-5579	Bobovac	Tradicijska okućnica u Bobovcu kbr. 7	pojedinačno
4	Z-4748	Bobovac	Tradicijsko gospodarstvo, Bobovac 280	pojedinačno
5	Z-6067	Brest Pokupski	Tradicijska kuća Jurinac	pojedinačno
6	Z-4340	Desni Dubrovčak	Tradicijska kuća, Desni Dubrovčak 18	pojedinačno

7	Z-6358	Desni Dubrovčak	Tradijska okućnica u Desnom Dubrovčaku 33	pojedinačno
8	Z-5538	Donje Selište	Tradicijska kuća u Donjem Selištu kbr. 19	pojedinačno
9	Z-4399	Glina	Hotel Casina, Antuna i Stjepana Radića 17 i 19	pojedinačno
10	Z-2917	Glina	Zgrada, Trg bana Josipa Jelačića 21	pojedinačno
11	Z-5229	Gora	Kuća Đureković	pojedinačno
12	Z-5731	Gornja Letina	Tradicijska kuća u Gornjoj Letini br. 13	pojedinačno
13	Z-5729	Gornja Meminska	Tradicijska okućnica u Gornjoj Meminskoj kbr. 2	pojedinačno
14	Z-6331	Greda Sunjska	Tradicijska okućnica u Gredi Sunjskoj 189	pojedinačno
15	Z-4402	Gvozdansko	Kaštel Gvozdansko	pojedinačno
16	Z-6285	Hrastelnica	Tradicijska kuća u naselju Hrastelnica, k.br. 59	pojedinačno
17	Z-4414	Hrvatska Kostajnica	Stari grad Kostajnica	pojedinačno
18	Z-3337	Hrvatska Kostajnica	Zgrada, Ulica D. Trstenjaka 66	pojedinačno
19	Z-3336	Hrvatska Kostajnica	Zgrada, Ulica Vladimira Nazora 14	pojedinačno
20	Z-4403	Hrvatski Čuntić	Kula Čuntić	pojedinačno
21	Z-6765	Ilova	Tradicijska drvena kuća, k.br. 85	pojedinačno
22	Z-3632	Katoličko Selišće	Burg Jelengrad	pojedinačno
23	Z-2257	Kratečko	Tradicijska okućnica, Kratečko 143	pojedinačno
24	Z-2758	Kutina	Dvorac Erdödy, Trg kralja Tomislava 13	pojedinačno
25	Z-4405	Kutina	Kompleks tradicijskih kuća, Crkvena ulica	pojedinačno
26	Z-2121	Kutina	Palača kotarske oblasti, Ulica Stjepana Radića 3	pojedinačno
27	Z-6672	Kutina	Vila Sofija	pojedinačno
28	Z-6276	Letovanić	Tradicijska kuća, Letovanić 83	pojedinačno
29	Z-4821	Lijeva Luka	Tradicijsko gospodarstvo, Lijeva luka 12	pojedinačno
30	Z-4819	Lijevo Željezo	Tradicijsko gospodarstvo, Lijevo Željezo broj 8	pojedinačno
31	Z-3768	Lipovljani	Tradicijska okućnica, Kolodvorska ulica 32	pojedinačno
32	Z-1916	Lonja	Tradicijska kuća, Lonja 29	pojedinačno

33	Z-5539	Mahovo	Tradicijska okućnica u Mahovu kbr. 19	pojedinačno
34	Z-5858	Mahovo	Tradicijska okućnica, Mahovo 11	pojedinačno
35	Z-5701	Mahovo	Tradicijska okućnica, Mahovo 29	pojedinačno
36	Z-3387	Majske Poljane	Tradicijska kuća	pojedinačno
37	Z-5561	Mala Gorica	Tradicijska kuća u Maloj Gorici, k.br. 22	pojedinačno
38	Z-5562	Martinska Ves	Tradicijska kuća u Desnoj Martinskoj Vesi kbr. 3	pojedinačno
39	Z-4820	Mošćenica	Tradicijska kuća, Ulica A. Starčevića 77	pojedinačno
40	Z-4123	Novska	Zgrada Drapczinski, Zagrebačka 26	pojedinačno
41	Z-4069	Novska	Zgrada hotela Knopp	pojedinačno
42	Z-2912	Novska	Zgrada pošte, Trg L.I. Oriovčanina 9	pojedinačno
43	Z-4413	Osekovo	Tradicijska kuća, Osekovo 190	pojedinačno
44	Z-5734	Perna	Tradicijska okućnica u Perni kbr. 21	pojedinačno
45	Z-1598	Petrinja	Gradska munjara, Kapetana Knežića	pojedinačno
46	Z-796	Petrinja	Gradska vijećnica, Gundulićeva 02	pojedinačno
47	Z-1594	Petrinja	Stara klaonica "Gavrilović"	pojedinačno
48	Z-814	Petrinja	Stari magistrat, Strossmayerov trg 20	pojedinačno
49	Z-1917	Petrinja	Zgrada stare škole, Gundulićeva 3	pojedinačno
50	Z-1918	Petrinja	Zgrada stare škole, Gundulićeva 5	pojedinačno
51	Z-657	Petrinja	Zgrada Vinogradsko - voćarske škole	pojedinačno
52	Z-1596	Petrinja	Zgrada željezničkog kolodvora	pojedinačno
53	Z-1601	Petrinja	Zgrada, Gajeva 8	pojedinačno
54	Z-1599	Petrinja	Zgrada, Gundulićeva 1	pojedinačno
55	Z-797	Petrinja	Zgrada, Matije Gupca 23	pojedinačno
56	Z-803	Petrinja	Zgrada, Nazorova 10	pojedinačno
57	Z-804	Petrinja	Zgrada, Nazorova 13	pojedinačno
58	Z-798	Petrinja	Zgrada, Nazorova 3	pojedinačno
59	Z-799	Petrinja	Zgrada, Nazorova 5	pojedinačno
60	Z-800	Petrinja	Zgrada, Nazorova 7	pojedinačno
61	Z-801	Petrinja	Zgrada, Nazorova 8	pojedinačno
62	Z-802	Petrinja	Zgrada, Nazorova 9	pojedinačno
63	Z-810	Petrinja	Zgrada, Strossmayerov trg 10	pojedinačno
64	Z-811	Petrinja	Zgrada, Strossmayerov trg 11	pojedinačno
65	Z-812	Petrinja	Zgrada, Strossmayerov trg 18	pojedinačno
66	Z-813	Petrinja	Zgrada, Strossmayerov trg 19	pojedinačno

67	Z-805	Petrinja	Zgrada, Strossmayerov trg 2	pojedinačno
68	Z-806	Petrinja	Zgrada, Strossmayerov trg 3	pojedinačno
69	Z-807	Petrinja	Zgrada, Strossmayerov trg 6	pojedinačno
70	Z-808	Petrinja	Zgrada, Strossmayerov trg 7	pojedinačno
71	Z-809	Petrinja	Zgrada, Strossmayerov trg 8	pojedinačno
72	Z-1600	Petrinja	Zgrada, Trg Franje Tuđmana 9	pojedinačno
73	Z-815	Petrinja	Zgrada, Turkulinova 36	pojedinačno
74	Z-5745	Piljenice	Tradicijska okućnica s mlinom u Piljenicama 72	pojedinačno
75	Z-3160	Popovača	Cjelina koju čine stari grad Moslavina (u arheološkom sloju) i tri dvorca Erdödy	pojedinačno
76	Z-2836	Popovača	Tradicijska okućnica, Zagrebačka 7	pojedinačno
77	Z-6303	Prelošćica	Tradicijska kuća u Prelošćici kbr. 101	pojedinačno
78	Z-6284	Rujevac	Kompleks zgrada s visokom peći u Bešlincu – Rujevac	pojedinačno
79	Z-4406	Ruškovića	Stari grad Košutgrad	pojedinačno
80	Z-3474	Selišće Sunjsko	Tradicijska kuća, Selišće Sunjsko 66	pojedinačno
81	Z-3340	Sisak	Gradska munjara, Mihanovićeve obala 10.	pojedinačno
82	Z-4124	Sisak	Holandska kuća, Rimska 10	pojedinačno
83	Z-6764	Sisak	Kompleks Jodnog lječilišta	pojedinačno
84	Z-3487	Sisak	Stari grad	pojedinačno
85	Z-4133	Sisak	Zgrada Bitroff, Ulica J.J. Strossmayera 76	pojedinačno
86	Z-3339	Sisak	Zgrada gimnazije, Trg hrvatskih branitelja 1	pojedinačno
87	Z-5337	Sisak	Zgrada Kina Sloboda Trg bana J. Jelačića	pojedinačno
88	Z-4128	Sisak	Zgrada Kotur, Rimska ulica 6	pojedinačno
89	Z-4127	Sisak	Zgrada Kovačević, Ulica S.S. Kranjčevića br. 10	pojedinačno
90	Z-4129	Sisak	Zgrada Liebermann, Rimska ulica br. 1	pojedinačno
91	Z-4130	Sisak	Zgrada Lovrić, Rimska ulica br. 7	pojedinačno
92	Z-4126	Sisak	Zgrada Malog kaptola, Rimska bb	pojedinačno
93	Z-4132	Sisak	Zgrada Miler - Weiss, Rimska ulica 11	pojedinačno
94	Z-4125	Sisak	Zgrada Pavlica, Rimska ulica br. 9	pojedinačno
95	Z-4131	Sisak	Zgrada Šipuš, Rimska ulica 15	pojedinačno
96	Z-4407	Sisak	Zgrada Velikog Kaptola	pojedinačno

97	Z-5209	Stari Brod	Tradicijska drvena kuća, Stari Brod 45	pojedinačno
98	Z-5493	Stari Brod	Tradicijska kuća, Stari Brod 16	pojedinačno
99	Z-4409	Stružec	Tradicijska kuća, k. br. 217 (23)	pojedinačno
100	Z-5821	Sunja	Tradicijska okućnica, ulica Vladimira Nazora 26	pojedinačno
101	Z-1915	Suvoj	Tradicijska kuća, Suvoj 17	pojedinačno
102	Z-5248	Tišina Erdedska	Tradicijska kuća i gospodarska zgrada u Tišini Erdetskoj 107	pojedinačno
103	Z-4410	Topolovac	Kompleks obitelji Keglević	pojedinačno
104	Z-6260	Topolovac	Kurija Matovina, Goričica 160	pojedinačno
105	Z-2915	Topolovac	Tradicijski objekt, Goričica 172	pojedinačno
106	Z-2914	Topolovac	Tradicijski objekt, Goričica 174	pojedinačno
107	Z-2913	Topolovac	Tradicijski objekt, Goričica 188	pojedinačno
108	Z-2916	Topolovac	Tradicijski objekt, Ostrovo 14	pojedinačno
109	Z-4411	Topusko	Kompleks ruševina cistercitske opatije	pojedinačno
110	Z-5853	Utolica	Tradicijska okućnica, Utolica 114	pojedinačno
111	Z-4416	Zrin	Stari grad Zrin	pojedinačno
112	Z-5730	Zrin	Tradicijska okućnica u Zrinu bb	pojedinačno

ARHEOLOŠKA BAŠTINA

Br.	Oznaka dobra	Mjesto	Naziv	Vrsta kulturnog dobra
1	Z-5788	Gora	Arheološko nalazište Gorski grad	pojedinačno
2	Z-6148	Gorička	Arheološko nalazište Osječnica	pojedinačno
3	Z-6753	Kirin	Arheološko nalazište Kirin	pojedinačno
4	Z-4557	Klinac	Arheološko nalazište Klinac	pojedinačno
5	Z-3278	Kutina	Arheološko nalazište Kutinska Lipa	pojedinačno
6	Z-4465	Kutina	Gradište Plovdinograd	pojedinačno
7	Z-3341	Lipovljani	Arheološko nalazište Kraljeva Velika	pojedinačno
8	Z-3590	Mikleuška	Arheološko nalazište Gradina Marić	pojedinačno
9	Z-3656	Osekovo	Arheološko nalazište Ciglenice	pojedinačno
10	Z-5785	Osekovo	Arheološko nalazište Srednje Selo	pojedinačno
11	Z-6279	Perna	Ostatci staroga grada Pernika	pojedinačno
12	Z-2767	Sisak	Arheološka zona	pojedinačno
13	Z-6065	Velika Vranovina	Arheološko nalazište Turska Kosa	pojedinačno
14	Z-6571	Zrin	Arheološki ostatci crkve Našašća sv. Križa	pojedinačno

MEMORIJALNA BAŠTINA

Br.	Oznaka dobra	Mjesto	Naziv	Vrsta kulturnog dobra
	Z-3411	Jasenovac	Spomen područje	pojedinačno

	Z-4464	Jasenovac	Žitnica – Logor „Kožara“	pojedinačno
	Z-6192	Sisak	Memorijalno mjesto dječjega groblja u Sisku	pojedinačno
BAŠTINA VRTNE ARHITEKTURE				
Br.	Oznaka dobra	Mjesto	Naziv	Vrsta kulturnog dobra
1	Z-5733	Sisak	Park skulptura nastalih u sklopu Kolonije likovnih umjetnika Željezara Sisak postavljenih u javnom prostoru naselja Caprag	kulturno – povijesna cjelina
IZVOD IZ REGISTRA KULTURNIH DOBARA REPUBLIKE HRVATSKE				
PREVENTIVNO ZAŠTIĆENA NEPOKRETNNA KULTURNA DOBRA				
KULTURNO-POVIJESNA CJELINA				
Br.	Oznaka dobra	Mjesto	Naziv	Vrsta kulturnog dobra
1	P-4999	Greda Sunjska	Povijesna seoska cjelina Greda Sunjska	kulturno – povijesna cjelina
2	P-4990	Gušće	Povijesna seoska cjelina Gušće	kulturno – povijesna cjelina
3	P-4988	Kutina	Urbana cjelina grada Kutina	kulturno – povijesna cjelina
4	P-4991	Lonja	Povijesna seoska cjelina Lonja	kulturno – povijesna cjelina
5	P-5278	Sisak	Kompleks "Pristanište Sisak"	kulturno – povijesna cjelina
PROFANA GRADITELJSKA BAŠTINA				
Br.	Oznaka dobra	Mjesto	Naziv	Vrsta kulturnog dobra
1	P-5277	Glina	Zgrada "Kapelnikov stan"	pojedinačno
2	P-5365	Gornja Letina	Tradicijska drvena kuća u naselju Gornja Letina k.br. 15	pojedinačno
3	P-4749	Greda Sunjska	Tradicijska kuća u Gredi Sunjskoj k. br.159	pojedinačno
4	P-4985	Greda Sunjska	Tradicijsko gospodarstvo, Greda Sunjska k.br. 148	pojedinačno
5	P-5360	Repušnica	Tradicijska drvena kuća	pojedinačno
6	P-5361	Strmen	Tradicijska drvena kuća	pojedinačno
7	P-4994	Strmen	Tradicijska drvena kuća	pojedinačno
8	P-4542	Sunja	Mlin vodenica Hajduković na rijeci Sunji	pojedinačno
9	P-4998	Sunja	Tradicijska drvena kuća	pojedinačno
10	P-4997	Sunja	Tradicijska kuća	pojedinačno
11	P-4996	Sunja	Tradicijska kuća	pojedinačno
12	P-4995	Sunja	Tradicijska kuća	pojedinačno
13	P-5353	Svinica	Tradicijska drvena kuća u naselju Svinica k.br. 94	pojedinačno
14	P-5082	Veliko Svinjičko	Tradicijska kuća u naselju Veliko Svinjičko	pojedinačno

ARHEOLOŠKA BAŠTINA				
Br.	Oznaka dobra	Mjesto	Naziv	Vrsta kulturnog dobra
1	P-3921	Banova Jaruga	Arheološko nalazište Banova Jaruga - Dijelovi	pojedinačno
2	P-3922	Banova Jaruga	Arheološko nalazište Banova Jaruga - Konačine	pojedinačno
3	P-3879	Bojna	Arheološko nalazište Brekinjova Kosa u Bojni	pojedinačno
4	P-4926	Dužica	Arheološko nalazište Dužica - Čep	pojedinačno
5	P-4278	Kostriči	Arheološko nalazište Unka u Kostričima	pojedinačno
6	P-3930	Kutina	Arheološko nalazište Kutina – Krč	pojedinačno
7	P-3923	Kutina	Arheološko nalazište Kutina – Sečevine – Okoli	pojedinačno
8	P-3928	Međurić	Arheološko nalazište Međurić - Podbrdalje	pojedinačno
9	P-3926	Međurić	Arheološko nalazište Međurić – Ribnjačke Njive	pojedinačno
10	P-3929	Međurić	Arheološko nalazište Međurić – Ribnjački Lug	pojedinačno
11	P-4175	Mikleuška	Ostaci pavlinskog samostana Blažene Djevice Marije	pojedinačno
12	P-3925	Piljenice	Arheološko nalazište Piljenice – Crnave	pojedinačno
13	P-3924	Piljenice	Arheološko nalazište Piljenice – Grede I	pojedinačno
14	P-3927	Piljenice	Arheološko nalazište Piljenice – Vodoplava	pojedinačno
15	P-3931	Piljenice	Arheološko nalazište Piljenice – Grede II	pojedinačno
16	P-4268	Pješčanica	Arheološko nalazište Jeresimići glavica - Pješčanica	pojedinačno
17	P-4277	Podgorje	Arheološko nalazište Humka Podgorje	pojedinačno
MEMORIJALNA BAŠTINA				
Br.	Oznaka dobra	Mjesto	Naziv	Vrsta kulturnog dobra
1	P-4776	Sisak	Spomenik "Zastava" na groblju Viktorovac	pojedinačno

Kulturna baština od međunarodnog značaja i izvanregionalnog, nacionalnog značenja na području Sisačko-moslavačke županije:

Kulturni krajolik međunarodnog značaja:

- Park prirode Lonjsko polje – živi krajolik i nizinski poplavni ekosustav srednje Posavine. Lokalitet je od strane Ministarstva kulture predložen za upis na Listu svjetske baštine u kategoriji mješovitog dobra (mix site – prirodna i kulturna baština od univerzalnog svjetskog značaja).

Kulturna baština 1. kategorije od izvanregionalnog, nacionalnog značenja:

Kulturni krajolik:

- Sisačka (Srednja) Posavina
- Zrinska gora i Pounje,

Povijesni kulturni krajolik:

- područje Hrastovice s arheološkim ostacima kaštela, župne crkve i samostana

Povijesne jezgre gradskih obilježja:

- Sisak
- Kostajnica

Povijesna naselja i dijelovi seoskih naselja:

- Bok Palanječki, Čigoč, Krapje, Buinjski Riječani, Komora i Buinja

Povijesne građevine i sklopovi:

- Stari grad Kostajnica,
- Stari grad Sisak,
- Franjevački samostan i crkva sv. Ante Padovanskog u Kostajnici,
- Župna crkva sv. Magdalene u Selima,
- Župna crkva Uznesenja B.D. Marije u Gori,
- Župna crkva sv. Marije u Kutini,
- Kompleks dvorca, perivoja i gospodarskog sklopa dvorca Erdody u Popovači

Arheološki lokaliteti:

- antički grad Siscia
- stari grad Zrin i kapela sv. Margarete u Zrinu
- kaštel Gvozdansko
- ostaci cistercijske opatije u Topuskom
- kompleks dva kaštela, župne crkve i franjevačkog samostana u Hrastovici

Područje, mjesto spomenik ili obilježje vezano uz povijesne događaje i osobe:

- spomen područje koncentracionog logora Jasenovac

Kulturna baština 2. kategorije regionalnog značenja:

Povijesne jezgre gradskih obilježja:

- Glina
- Petrinja

Povijesne jezgre malogradskih obilježja:

- Dvor
- Hrvatska Dubica

Povijesne jezgre seoskih obilježja:

- Lijevo Željezno, Selišće Sunjsko, Mužilovčica, Suvoj, Žreme, Kratečko, Lonja, Nebojan, Setuš, Okoli, Lijeva Luka, Preloščica, Gornja Letina, Donja Letina, Gušće, Velika Svinjička, Bistrač, Crkveni Bok, Ivanjski Bok, Letovanić, Žažina, Dužica, Lekenik, Poljana Lekenička, Stari Brod, Donja Jelenska, Osekovo, Greda Sunjska, Kladari, Majski Trtnik, Brestik, Mali Gradac, Trtnik Glinski, Letovanci, Donje Taborište (Rakasi), Begovići, Donja Bačuga, Borojevići, Donja Stupnica, Donji Javoranj, Gorička, Donja Oraovica, Lotine, Ljeskovac, Zrin, Donji Žirovac

Povijesne građevine i sklopovi:

- Franjevački samostan i crkva sv. Ante Padovanskog u Čuntiću
- Župna crkva sv. Martina u Martinskoj Vesi,
- Župna crkva sv. Ane i župni dvor u Osekovu,
- kapela sv. Duha u Gojlu,

- kapela sv. Martina u Starom Brodu,
- kapela u Letovaniću,
- kompleks dvorca Keglević u Topolovcu,
- dvorac Erdody u Kutini,

Arheološki lokaliteti:

- kompleks utvrde i pavlinskog samostana u Velikom Petrovcu,
- kompleks franjevačkog samostana sa crkvom Blažene Djevice Marije, kaštelom Košut grad i podgrađem u Ruškovici
- kompleks kaštela Brubno i župne crkve sv. Nikole

8.2.2. Preporuke za zaštitu, uređenje i korištenje kulturne baštine

Opće mjere zaštite i očuvanja povijesnih građevina proizlaze iz njihove spomeničke vrijednosti, kao i iz osnovnog načela zaštite koje se temelji na cjelovitom sagledavanju spomenika i njegove neposredne okoline.

Na osnovu pejzažnih, prirodnih, kulturno povijesnih, arhitektonsko urbanističkih i ostalih vrijednosti provedeno je zoniranje cjelokupnog prostora Županije, kojim su određene vrijednosne kategorije iz kojih proizlaze potrebni i mogući zahvati u prostoru.

Kulturni krajolik međunarodnog značaja - radi zaštite kulturno-povijesnih i prirodnih vrijednosti ovog krajolika potrebno se pridržavati sljedećih mjera i smjernica:

- očuvanje i zaštitu prirodnoga i kultiviranoga krajolika kao temeljne vrijednosti prostora
- poticanje i unapređivanje održavanja i obnove zapuštenih poljodjelskih zemljišta, zadržavajući njihov tradicijski i prirodni ustroj
- zadržavanje povijesnih trasa putova (starih cesta, pješačkih staza, putova obilježenih raspelima i pokloncima, poljskih putova i šumskih prosjeka)
- očuvanje povijesnih naseobinskih cjelina (gradsko-seoskih i seoskih naselja i izdvojenih sklopova) u njihovu izvornom okruženju, s povijesnim graditeljskim ustrojem i naslijeđenom parcelacijom
- oživljavanje demografski osiromašenih i napuštenih povijesnih naselja i njihovih dijelova kao i pojedinačnih okućnica etnološke, arhitektonske i ambijentalne vrijednosti
- očuvanje i obnovu tradicijskoga graditeljstva (osobito tradicijskih drvenih kuća s okućnicama), te svih drugih povijesnih građevina spomeničkih svojstava, i onih ambijentalnog značaja (označenih kao kulturna baština) kao nositelja prepoznatljivosti prostora
- očuvanje povijesne slike, volumena (gabarita) i obrisa naselja, naslijeđenih vrijednosti krajolika i slikovitih pogleda (vizura)
- rekonstrukcija izgubljenih i uništenih elemenata kulturnog krajolika, uporabe površina, dijelova naselja i karakterističnih djelatnosti i građevina vezanih uz njih
- očuvanje i njegovanje izvornih i tradicijskih sadržaja, tradicijskih djelatnosti, tradicionalnih poljodjelskih kultura i tradicionalnog načina obrade zemlje
- zadržavanje i očuvanje prepoznatljivih toponima, naziva sela, dijelova zemljišta-predjela, vodotoka, šuma, livadnih površina itd. od kojih neki imaju simbolična i povijesna značenja
- očuvanje prirodnih značajki dodirnih predjela kontaktnih zona uz zaštićene naseobinske i graditeljske cjeline kao i svih ostalih predjela koji nisu posebno zaštićeni, kao što su obale i rukavci vodotoka, prirodne šume, bare, kultivirani krajolik, budući da pripadaju ukupnoj prirodnoj i stvorenoj baštini.
- očuvati tradicionalnu tipologiju cestovnih, nizinskih naselja
- spriječiti povezivanje povijesnih građevinskih zona pojedinih naselja u kontinuirane izgrađene poteze uz prometnice, u kojima se gubi povijesni prostorni identitet i oblik naseljenosti

- čuvati neizgrađene površine tzv. poloje uz rijeku Savu ili mrtve rukavce tzv. Savu Tišinu, neizgrađene površine uz glavne prometnice i očuvati pogled na kultivirani krajolik
- očuvati neometane poglede na konture naselja, na građevine-nositelje prostornog identiteta kao što su tornjevi crkava, istaknuti povijesni sklopovi i građevine, istaknute tradicijske građevine na krajnjim točkama ili na istaknutim položajima u naselju, skulpture i sl.
- treba poticati i unapređivati sanaciju i obnovu povijesnih građevina, poglavito tradicijske arhitekture u drvu i uključivati ih u suvremene organizacijske sustave
- treba poticati i unapređivati održavanje zapuštenih poljodjelskih površina, zadržavajući njihovu tradicijsku i prirodnu strukturu.

Krajolik 1. kategorije - prostorne cjeline vrednovane najvišim kategorijama koje treba održavati u okvirima i načinu tradicionalnog korištenja prostora, bez uvođenja tehničko-tehnoloških i infrastrukturnih zahvata, te znatnijeg proširenja građevinskih područja. Predviđaju se sljedeće mjere zaštite i unapređenja:

- Zadržavanje postojeće mreže naselja, prometnih komunikacija, šumskih i poljodjelskih površina koje okružuju naselja, prirodnih vodotokova i ostalih vrijednosti u prostoru.
- U naseljima bi trebalo očuvati, održavati i prilagoditi suvremenim potrebama tradicijsku drvenu arhitekturu, a novu gradnju oblikovati na načelu očuvanja prepoznatljive slike prostora.
- Eventualna područja širenja seoskih naselja planirati na način uspostave jedinstvenog prostornog koncepta naselja, vrednovane matrice linijskog sela jednostrane izgradnje u Posavini, odnosno zbijenog sela sa zaselcima na Zrinskoj gori.
- Za područja Zrinske gore izraditi program obnove i razvoja. Naglasiti razvoj ekološkog i seoskog turizma, uz uvođenje kulturnih i društvenih sadržaja, vezanih na tradicionalne običaje tog kraja, proizvodnja zdrave hrane i sl.

Krajolik 2. kategorije - u tim su prostorima poželjni zahvati kojima će se uspostaviti urbanistički i arhitektonski kvalitetnije stanje. Predviđaju se sljedeće mjere zaštite i unapređenja:

- Visoku kvalitetu prirodnih predjela treba čuvati i poštivati u najvećoj mjeri. Građevinska područja širiti u manje kvalitetne predjele. Osobito se to odnosi na gospodarske sadržaje, oko kojih treba planirati hortikulturno uređene prostore. Oblikovanje područja gradnje za gospodarsku namjenu mora uključiti i min 30% površina s hortikulturnom obradom.
- Novu stambenu izgradnju projektirati u skladu s obilježjima lokalne arhitekture.
- Na mjestima s kojih se pružaju vizure na vrijedne prostorne cjeline nije moguća gradnja, izuzev građevina koje imaju funkciju vidikovaca, ili slične namjene.
- Nije moguće otvaranje kamenoloma, šljunčara i sličnih sadržaja kojima bi se umanjile ili devastirale prostorne i pejzažne vrijednosti.
- Na udaljenosti manjoj od 50 (100)m od obale rijeke (Kupe, Une) nije moguće novo širenje građevinskih zona, izuzev sanacije i obnove postojećih.
- Planiranje novih cesta i željezničkih pruga treba uvažiti prostorne i morfološke značajke terena, što znači da se koriste njegove prirodne značajke, a da se zahvati u terenu, kojima se mijenja izgled krajolika, kao što su nadvožnjaci, usjeci i zasjeci izbjegnu, ili svedu na najmanju mjeru.
- Dalekovodi i ostali infrastrukturni koridori ne smiju se voditi trasama kojima bi došlo do većih prosjeka šuma.

Krajolik 3. kategorije - urbanističkim i planskim mjerama nastojati poboljšati stanje u prostoru, uz očuvanje prirodnih i pejzažnih vrijednosti.

Izgrađeni krajolik - prirodni krajolik je u velikoj mjeri izmjenjen, stoga bi novim mjerama trebalo nastojati vratiti bar dio njegovih vrijednosti. Područja izgrađena u neprekinutim potezima uz prometnice, prekinuti uvođenjem zelenih površina, u vidu parkova, igrališta i sl. Gospodarske zone (naročito industrija) okružiti zelenim površinama.

Povijesne građevine i sklopovi – Potrebno je provoditi sustavnu zaštitu i održavanje najvrednijih građevina, na temelju provedenih konzervatorsko restauratorskih istražnih radova i odgovarajuće dokumentacije. Predviđaju se sljedeće mjere zaštite i unapređenja:

- povijesne građevine treba održavati u okviru njihovog autentičnog okruženja, bez nove gradnje u njihovoj neposrednoj blizini
- u okviru izrade prostornih planova uređenja općine odnosno grada potrebno je na kartografskom prikazu građevinskih područja naselja ucrtati zone zaštite povijesnih građevina i sklopova
- od općih mjera zaštite predviđa se prije svega redovito građevinsko održavanje, sanacija i konzervacija najkvalitetnije i najcjelovitije sačuvane stilske faze, uz obavezne konzervatorske istražne radove na pročeljima i interijeru
- građevine oštećene, razorene ili srušene u tijeku Domovinskog rata visoke spomeničke vrijednosti obnavljati konzervatorsko restauratorskim metodama, uz što veće zadržavanje preostalog građevnog supstrata (župna crkva B.D.Marije u Gori, Hrastovici, Glini) ili metodom faksimila u slučajevima kad više nema očuvanog građevnog supstrata (Petrinja, Glina, Kostajnica)
- u slučajevima gdje zbog objektivnih okolnosti (nedostatak podataka i dokumentacije i nove potrebe lokalne zajednice) nije moguća obnova metodama restitucije i faksimila, isključivi uvjet za odabir suvremenog rješenja mora biti arhitektonska kvaliteta i kreativnost predoženog zahvata
- sve građevinske zahvate (uključivo i redovno održavanje) obavezno provoditi uz suglasnost i konzervatorski nadzor uprave za zaštitu kulturne baštine
- za građevine vrednovane najvišim kategorijama treba dopuniti postojeću konzervatorsku dokumentaciju, provesti arhitektonsko snimanje i dokumentiranje, istraživanja povijesne građe i na terenu, te odrediti konzervatorske uvjete za održavanje i sanaciju.

Mjere zaštite arheoloških lokaliteta i nalazišta

Brojnost potencijalnih arheoloških lokaliteta upućuje na potrebu za rekognosciranjem i istraživanjem u svrhu očuvanja vrijednosti prostora čak i kada nema ostataka koje je moguće prezentirati "in situ". U prostornom planiranju potrebno je uklopiti i davati naglasak arheološkim lokalitetima te štititi okolnu zonu.

U slučaju građevinskog zahvata u užoj zoni arheoloških lokaliteta potrebno je izvršiti prethodna zaštitna istraživanja te odlučiti o tretmanu lokaliteta ili mogućoj promjeni projekta građevinskog zahvata.

Posebnu pažnju treba obratiti na mrežu antičkih prometnica te ih do maksimuma štiti od devastacije.

Zaštitu arheoloških lokaliteta provoditi u skladu i s načelima arheološke struke i konzervatorske djelatnosti, sanacijom, konzervacijom i prezentacijom vidljivih ostataka građevina, važnih za povijesni i kulturni identitet prostora, odnosno odgovarajućom obradom, dokumentiranjem i pohranom u muzejske ustanove predmeta s onih lokaliteta, koje se s obzirom na njihov karakter ne može prezentirati.

S obzirom na neistraženost tematskog područja potrebno je u budućnosti provesti istraživanja koja prethode arheološkim, te sama arheološka istraživanja:

- aviosnimanje i rekognosciranje radi upotpunjavanja arheološke slike zone
- geofizikalna snimanja zbog prostornog definiranja lokaliteta (određivanja granica)
- probna arheološka istraživanja zbog tematske i kronološke identifikacije lokaliteta
- prije građevinskih zahvata (ceste, infrastruktura, arhitektura) potrebno je izvršiti prethodna istraživanja zadane zone.

- nakon provedenog arheološkog nadzora ili zaštitnog istraživanja odredit će se sustav mjera zaštite lokaliteta ili propisati eventualna promjena građevinskog projekta ili prezentacija nalaza in situ“
- ukoliko se otkrije arheološki lokalitet unutar građevinske trase ili zadane građevinske zone, nakon provedenog istraživanja zaštititi ga ponovnim zatrpavanjem uz nužnu prilagodbu i promjenu projekta na način da ne oštećuje lokalitet (premještanje trase infrastrukture ili ceste, izostanak podruma)
- razmotriti mogućnost konzervacije i prezentacije lokaliteta „in situ“.

Na području arheoloških lokaliteta/zone obvezna je primjena sljedećih mjera zaštite:

- zone i lokaliteti zaštićeni kroz prostorni plan podliježu režimu koji zahtjeva da u postupku ishoda lokacijske dozvole treba obaviti arheološki nadzor/istraživanja predmetne zone pod uvjetima koje izdaje Uprava za zaštitu kulturne baštine Konzervatorski odjel u Sisku
- ukoliko se naiđe na arheološke nalaze ili predmete prilikom zemljanih radova (poljodjelskih i sl.) potrebno je obavijestiti Uprava za zaštitu kulturne baštine Konzervatorski odjel u Sisku ili najbliži nadležni muzej
- na arheološkim lokalitetima ne dozvoljava se nova izgradnja, a za sve zahvate, iskope, provođenje infrastrukture treba osigurati arheološki nadzor. Prije radova obvezno je arheološko istraživanje lokaliteta.
- prilikom izvođenja građevnih radova u blizini arheoloških lokaliteta koji su evidentirani na temelju pojedinačnih nalaza, potrebno je upozoriti izvoditelje radova na mogućnost nalaza i pojačani oprez. U slučaju da se kod izvođenja građevnih radova pojave nalazi, izvoditelj je dužan odmah privremeno obustaviti radove i obavijestiti nadležni Konzervatorski odjel u Sisku.
- na području arheoloških lokaliteta i zona koji do sada nisu istraživani ili su istraživanja provedena tek djelimično, te nisu utvrđene sigurne granice rasprostiranja mogućih arheoloških nalaza propisuje se provođenje arheološkog rekognosciranja radi utvrđivanja užih zona lokaliteta, propisivanja mjera zaštite te time i upisa u Registar kulturnih dobara RH
- u slučaju zemljanih iskopa bilo koje vrste na arheološkim lokalitetima i u području arheoloških zona (instalacijski rovovi, kanali, gradnja građevina i sl.) potrebno je ishoditi potrebne uvjete, odnosno prethodno odobrenje te osigurati arheološki nadzor pri radovima. U slučaju arheoloških materijalnih nalaza potrebno je obustaviti radove do osiguranja zaštitnog arheološkog istraživanja.
- zaštitu arheoloških lokaliteta potrebno je provoditi u skladu s načelima struke i konzervatorske djelatnosti, sanacijom, konzervacijom i prezentacijom vidljivih ostataka građevina, odnosno odgovarajućom obradom, dokumentiranjem i pohranom u muzejske ustanove predmeta s onih lokaliteta koji se s obzirom na njihov karakter ne može prezentirati.

Mjere zaštite povijesnih cjelina gradskih, malogradskih i seoskih obilježja

Za naseobinsku baštinu, povijesne cjeline i dijelove povijesnih cjelina gradskog, malogradskog i seoskog obilježja treba provesti postupak vrednovanja ili uspostavu zona zaštite:

A zonu najstrože zaštite, koja uključuje zaštitu i očuvanje svih vrijednosti u prostoru, prostornu organizaciju i potpunu zaštitu građevne strukture

B zonu stroge zaštite, koja podrazumijeva zaštitu prostorne organizacije, svih oblika povijesne matrice i zaštitu povijesne građevne strukture

Kontaktne zone, odnosno tampon zone, koje su u fizičkoj vezi sa strogim zonama i povijesnim središtem, imaju ulogu uspostave prostornih odnosa kojima se ne bi narušila njihova povezanost.

Zone vizualne izloženosti naselja (povijesnog središta) imaju velik utjecaj na stvaranje slike prostora i uspostavu vizura na temeljne vrijednosti. Važne su radi održavanja vizualnih dominantni u prostoru.

Za svaku je zonu potrebno odrediti uvjete mogućih i potrebnih zahvata, po mogućnosti u okviru polaznih studija za prostorne planove.

Za sve lokalitete i povijesne cjeline gradskih, malogradskih i seoskih obilježja, kao i za pojedinačne građevine i arheološke lokalitete, obrađene u "Studiji, zaštite kulturna baštine Sisačko-moslavačke županije" (Ministarstvo kulture, uprava za zaštitu kulturne baštine, Konzervatorski odjel u Zagrebu, veljača 1999. god.), u poglavlju 2.0. Inventarizacija i označene na Preglednoj karti kulturne baštine, potrebno je u postupku ishoda posebnih uvjeta za lokacijsku dozvolu, kao i izdavanja građevne dozvole, ishoditi zakonom propisane posebne uvjete, odnosno prethodnu dozvolu Ministarstva kulture, Uprave za zaštitu kulturne baštine.

Područja i zone zaštite navedenih povijesnih cjelina i pojedinačnih građevina i arheoloških lokaliteta, moraju se ucrtati na kartama građevinskih područja planova nižeg reda, te odrediti smjernice, uvjete i mjere očuvanja i zaštite.

Obveza izrade konzervatorske dokumentacije za Prostorne planove

U okviru izrade niže razine prostornih planova, potrebno je izraditi konzervatorsku dokumentaciju za slijedeće prostore i cjeline:

- Konzervatorska studija za Prostorni plan Parka prirode Lonjsko polje, odnosno kulturni krajolik Sisačka Posavina i Lonjsko polje
- Studija vrednovanja kulturnog krajolika Zrinske gore i Pounja
- Konzervatorska studija za Prostorne planove uređenja gradova: Glina, Hrvatska Kostajnica, Kutina, Novska, Petrinja i Sisak;
- Konzervatorska studija za Prostorni plan uređenja općina: Dvor, Gvozd, Hrvatska Dubica, Jasenovac, Lipovljani, Lekenik, Martinska Ves, Sunja i Topusko
- Provjera konzervatorske studije za Generalni urbanistički plan grada: Sisak, Petrinja, Kutina
- Konzervatorska studija za Urbanistički plan uređenja grada: Glina, Hrvatska Kostajnica, Novska, Dvor, Hrvatska Dubica
- Provjera postojeće konzervatorsko urbanističke dokumentacije za Urbanistički plan, povijesnih jezgra gradova: Dvora, Hrvatske Dubice, Gline, Hrvatske Kostajnice, Kutine, Novske, Petrinje, Siska.

Obvezatna konzervatorska dokumentacija mora biti izrađena na način i prema usvojenoj stručnoj metodologiji Uprave za zaštitu kulturne baštine, a uključena u odredbe prostornog plana. Svaki od navedenih planova mora u postupku donošenja, dobiti suglasnost Uprave za zaštitu kulturne baštine.

Razvoj Županije bi u gospodarskom pogledu trebalo temeljiti osim ostalih resursa, i na sačuvanoj graditeljskoj, kulturno povijesnoj i prostornoj baštini. Prostorna i krajobrazna raznolikost, prepoznatljive i očuvane cjeline – krajolici Posavine s očuvanom drvenom arhitekturom, doline Une i Kupe, Zrinska gora s utverdama i grupacijama očuvanih starih sela; bogatstvo graditeljske baštine iz svih povijesnih razdoblja, trebali bi naći mjesto u planiranju razvoja, prvenstveno turističke djelatnosti.

U skladu s mogućnostima, potrebno je sustavno uvoditi i provoditi poticajne mjere za zaštitu kulturne baštine u Županiji.

8.3. Zaštita drvene tradicijske arhitekture

8.3.1. Na području Sisačko - moslavačke županije posebnu kulturnu, arhitektonsku i ambijentalnu vrijednost ima sačuvana tradicijska arhitektura građena u drvu (hrastovina) koja ubrzano nestaje. U cilju očuvanja drvene tradicijske arhitekture zabranjuje se rušenje drvenih stambenih kuća bez dozvole nadležnog tijela za zaštitu kulturnih dobara.

8.3.2. Temeljem Studije zaštite kulturne baštine određena su naselja nacionalnog i regionalnog značaja za koja se određuje mjera izrade popisa drvenih kuća. O provođenju mjere će brinuti nadležno državno tijelo za zaštitu kulturnih dobara.

U drugoj fazi planiranja i provođenja mjera zaštite obvezna je za navedena naselja izrada konzervatorskih studija.

Naselja nacionalnog značaja su: Bok Palanječki, Čigoč, Krapje, Buinjski Riječani, Komora i Buinja.

Naselja regionalnog značaja su: Lijevo Željezno, Selišće Sunjsko, Mužilovčica, Suvoj, Žreme, Kratečko, Lonja, Nebojan, Setuš, Okoli, Lijeva Luka, Preloščica, Gornja Letina, Donja Letina, Gušće, Velika Svinjička, Bistrač, Crkveni Bok, Ivanjski Bok, Letovanić, Žažina, Dužica, Lekenik, Poljana Lekenička, Stari Brod, Donja Jelenska, Osekovo, Greda Sunjska, Kladari, Majski Trtnik, Brestik, Mali Gradac, Trtnik Glinski, Letovanci, Donje Taborište (Rakasi), Begovići, Donja Bačuga, Borojevići, Donja Stupnica, Donji Javoranj, Gorička, Donja Oraovica, Lotine, Ljeskovac, Zrin, Donji Žirovac.

8.4. Zaštita kulturne baštine Lonjskog polja

8.4.1. Prostor od izuzetno velike kulturne i prirodne vrijednosti u Sisačko - moslavačkoj županiji je Park prirode Lonjsko polje. On u svojim današnjim granicama najvećim dijelom pripada Sisačko - moslavačkoj županiji. Osnovna kulturna vrijednost ovog područja je ruralni prostor sa cjelokupnim kulturnim identitetom kojeg čine prostorna organizacija naselja, arhitektura u drvetu, tradicijski način gospodarenja, tradicijsko rukotvorstvo, umijeće i obrti. Ruralno područje se sastoji od niza seoskih naselja koja čine prepoznatljivu prostornu organizaciju i dobro sačuvanu tradicijsku arhitekturu.

Naselja koja se nalaze u Parku prirode Lonjsko polje su: Čigoč, Kratečko, Mužilovčica, Suvoj, Lonja, Jasenovac, Drenov Bok, Krapje, Puska, Trebež, Košutarica, Mlaka, Stružec i Osekovo.

8.4.2. Područje Parka prirode Lonjsko polje i širi prostor uz Savu nizvodno od Siska do Nove Gradiške ima značajke kulturnog krajolika, koji zbog sačuvanosti ima vrijednost izvan županijskih i nacionalnih okvira (prijedlog za upis u Svjetsku listu kulturnih i prirodnih vrijednosti je u pripremi).

Naselja s desne obale Save koja sa selima Lonjskog polja čine jedinstveno etno područje su: Gradusa Posavska, Greda Sunjska, Žreme, Krivaj Sunjski, Gornja Letina, Donja Letina, Selište Sunjsko, Bistrač, Bobovac, Strmen, Crkveni Bok, Ivanjski Bok i Sunja

8.4.3. Zbog očuvanja naselja Lonjskog polja koja se nalaze u Sisačko - moslavačkoj županiji, do donošenja Prostornog plana Parka prirode Lonjsko polje, donose se slijedeće odredbe:

- Građevinska područja ograničavaju se na današnji tradicijski građevinski obuhvat naselja, jasno čitljiv u prostoru. Zabranjuje se izgradnja na položima i uzdužno uz cestu izvan građevinske zone.
- Sačuvati tradicionalnu parcelaciju, tj. širinu parcela prema cesti koja prosječno iznosi 15 - 20 metara. Ne dozvoljava se spajanje parcela po širini.
- Što više težiti očuvanju i obnovi drvene arhitekture. Građevinske zahvate izvoditi u skladu s tradicijskim značajkama.
- Iznimno je moguće preseljenje drvenih kuća unutar samog naselja ili u drugo naselje u Lonjskom polju.
- U slučaju zahtjeva za igradnjom nove kuće na parceli, na kojoj već postoji tradicijska drvena kuća koja se ne dozvoljava ukloniti, iznimno je moguća izgradnja druge stambene građevine na toj parceli, koja bi trebala biti građena u stilu drvene tradicijske arhitekture.
- Sve nove građevine treba planirati u skladu s tradicijskim zakonitostima organizacije prostora, osigurati kolni prolaz s ceste prema dubini parcele.

- Preporuča se zabatna orijentacija kuće (pogotovo na užim parcelama).
- Moguća je i uzdužna orijentacija u skladu s prostornim i ambijentalnim značajkama mikrolokacije.
- U cilju poboljšanja životnih uvjeta na tradicijskim drvenim kućama dozvoljava se sanacija, prepravka (izvedba sanitarija), produženje kuće u dubinu parcele zbog potrebe povećanja stambenog prostora. Drvene kuće se mogu presložiti, podignuti na zidani podzid i izvesti niz drugih odgovarajućih zahvata koji osiguravaju očuvanje drvene kuće u skladu s tradicijskim značajkama, a ujedno i suvremeno i zdravo stanovanje.

8.4.4. Oblikovanje :

- Nove kuće oblikovati u skladu s tradicijskim veličinama: širina 4 - 5 metara, dužina 10 - 13 metara (dužina se može mijenjati), izduženi tlocrtni oblik, prihvatljiva je i mogućnost "L" tlocrta.
- Propisana visina kuća: prizemnica, prizemnica s povišenim potkrovljem ili katnica bez nadozida (krovište na stropnoj konstrukciji).
- Krovište: dvostrešno, nagiba 35 - 40 °; moguća izvedba trostrešnog krovišta sa skošenjem krova na dvorišnoj strani kuće, uporaba zabatnog skošenja krovišta (lastavica, "poculica").
- Stubište: moguća uporaba vanjskog stubišta, proširenje stubišta u obliku kapića i ganjak uzduž dužeg pročelja i na začelju kuće.
- Materijal: drvo, opeka, pokrov biber crijep. U vanjskoj obradi koristiti horizontalno slagane planjke i žbuku (opečni zidovi se žbukaju).
- Materijali koji se ne odobravaju u vanjskoj obradi: plastika, bitumenska šindra, salonit, brodski pod, beton i betonske blokete.
- Građevinski elementi koji se ne dozvoljavaju: lukovi, balkoni na zabatu, tj. na užim pročeljima i slični elementi strani tradiciji posavske izgradnje.
- Prema ulici i uličnom dijelu okućnice izvesti ograde od drvenih letvica (plot), ili žičano pletivo u kombinaciji sa živom zelenom ogradom od autohtonih vrsta, nikako sadnja živih zelenih ograda od thuja, čempresa i sl., ili izgradnja ograda od metalnih ili betonskih materijala.
- Uređenje dvorišta: površinu obraditi kao travnjak, a za staze djelomično rabiti šljunak, djelomično opeku.

8.4.5. Infrastruktura: u selima se određuje uporaba drvenih stupova električne mreže i izvedba podzemnih hidranata.

Kućni priključci: ormarići za električnu struju i plin trebaju biti na pogledu zaklonjenijim mjestima, a nikako na glavnom pročelju.

9. POSTUPANJE S OTPADOM

Sustav gospodarenja otpadom određen je u kartografskom prikazu broj 2. 4. Korištenje voda i otpad. Pri postupanju s otpadom potrebno se pridržavati slijedećih ciljeva:

- izbjegavati nastanak otpada, što obuhvaća niz mjera i zahvata u proizvodnji i potrošnji dobara na izvorima nastanka otpada sa svrhom smanjenja količine i štetnosti otpada
- vrednovati neizbježni otpad, što znači upotrebom niza postupaka i tehnologija iskoristiti materijalnu i energetska vrijednost otpada uz istovremeno smanjenje štetnosti i količine
- odlagati ostatni otpad nakon cjelovitog iskorištenja materijala i energije na način najpovoljniji po okoliš
- odvozom i sakupljanjem otpada obuhvatiti sve gospodarske objekte i što veći broj domaćinstava

- za potrebu razvrstavanja i ponovnog korištenja otpada izgraditi lokalna sabirališta u većim središtima jedinica lokalne samouprave, te središnji uređaj za razvrstavanje iskoristivog otpada u Sisku i Kutini
- sanirati i dodatno opremiti, odnosno (ukoliko je to nemoguće ili neisplativo) zatvoriti postojeće deponije i urediti nove
- sanirati "divlja" odlagališta
- proizvođači neopasnog proizvodnog otpada moraju donijeti svoje programe postupanja s otpadom u kojima će utvrditi slijedeće:
  - mjere izbjegavanja i smanjenja količina proizvodnog otpada
  - mjere iskorištenja otpada
  - mjere postupanja
  - mjere sanacije postojećih skladište odnosno privremenih odlagališta
  - mjere nadzora.

9.1. Postupanje s opasnim otpadom

Zakonom o održivom gospodarenju otpadom postupanje s opasnim otpadom propisano je na razini Države. Privremeno sabiralište opasnog otpada planira se na lokaciji regionalnog centra za gospodarenje otpadom.

Do uspostave regionalnog centra za gospodarenje otpadom privremeno skladištenje opasnog otpada planira se na mjestima nastanka (industrija, bolnice...) uz strogo poštivanje zakona i tehničkih propisa za skladištenje i čuvanje takvog vrsta otpada.

Programom prostornog uređenja RH na području Sisačko - moslavačke županije predviđene su sljedeće građevine za postupanje / zbrinjavanje opasnog otpada:

- građevine za obrađivanje i skladištenje opasnog otpada u Sisku (Spalionica otpada i građevina za privremeno skladištenje otpada Herbos d.o.o., fluidna peć u INA Rafineriji nafte Sisak, te rotacijska peć u INA Rafineriji nafte u Sisku).

Planiranje mikrolokacija građevina od važnosti za Državu će se provoditi temeljem detaljnih studijskih i projektnih istraživanja.

9.2. Postupanje s neopasnim proizvodnim otpadom

Sukladno vrsti i svojstvima postojećeg neopasnog proizvodnog otpada, najveći dio zahtijeva odlaganje na odlagalište (deponiju) neopasnog proizvodnog otpada.

Budući najveći dio ovog otpada nastaje u tvornici Petrokemije u Kutini, razmatrat će se sanacija i dodatno opremanje postojeće deponije, kao i nove lokacije u blizini tvornice, kako se otpad ne bi prevozio na veće udaljenosti, što bi znatno poskupjelo odlaganje istoga, kao i povećalo mogućnost akcidenta pri prijevozu. Posebno treba obratiti pozornost na blizinu parka prirode Lonjsko polje i zaštitu podzemnih voda na Moslavačkoj gori.

Zbrinjavanje neopasnog proizvodnog otpada koji neće biti zbrinut na drugačiji način riješit će se u sklopu regionalnog centra za gospodarenje otpadom.

Na području južne industrijske zone u Sisku planira se odlagalište neopasnog proizvodnog otpada i lokacija za gospodarenje građevinskim otpadom.

9.3. Postupanje s komunalnim otpadom

Sustav gospodarenja otpadom u Sisačko-moslavačkoj županiji zasniva se na uspostavi regionalnog centra za gospodarenje otpadom (CGO) u cilju prihvata sortiranog i nesortiranog komunalnog otpada, sortiranja i razdvajanja, mehaničke i biološke obrade, recikliranja, kompostiranja i odlaganja ostatnog dijela, obrade tekućih i plinovitih ostataka, monitoringa, obrade glomaznog otpada, te odlaganja neopasnog i sabiranja opasnog otpada do konačnog zbrinjavanja od strane Države.

Nacrtom Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske su, radi ekonomičnosti, planirane moguće lokacije regionalnih centara za gospodarenje otpadom u susjednim županijama, na kojima bi se zbrinjavao otpad i sa područja Sisačko-moslavačke županije:

- Babina Gora u Karlovačkoj županiji

- Tarno u Zagrebačkoj županiji.
- Šagulje u Brodsko-Posavskoj županiji.

Sustav gospodarenja komunalnim otpadom na nivou Županije predviđa:

- uspostavu zelenih otoka i reciklažnih dvorišta u gradovima, općinskim središtima i većim naseljima
- uspostavu pretovarnih stanica na lokacijama postojećih odlagališta
- gradovi i općine će odrediti lokacije na svojim područjima za reciklažna dvorišta za prihvat građevnog otpada
- preporuča se gradovima i općinama koje imaju na svom području razvijeno stočarstvo da predvide lokacije za sabirališta i privremeno skladištenje nusproizvoda životinjskog porijekla.

Sva aktivna odlagališta otpada koristiti će se do zakonom predviđenog roka.

Ovim Planom planiraju se moguće lokacije pretovarnih stanica na lokacijama postojećih odlagališta: Kurjakana, Goričica, Blatuša, Čore i Gmajna.

Moguće lokacije za izgradnju kazete za zbrinjavanje azbesta su na postojećim odlagalištima: Čore, Blatuša, Goričica i Gmajna.

Konačni odabir lokacije za pretovarne stanice i kazete za zbrinjavanje azbesta se treba donijeti po izradi daljnjih Studija izvedivosti za sustav gospodarenja otpadom na državnoj i županijskoj razini.

10. MJERE SPRJEČAVANJA NEPOVOLJNOG UTJECAJA NA OKOLIŠ

10.1. Zaštita zraka

Mjere za sprječavanje i smanjivanje onečišćavanja zraka provode se:

- cjelovitim planiranjem, odnosno usklađivanjem dokumenata prostornog uređenja s programima zaštite okoliša, posebno zaštite zraka,
- propisivanjem zaštitnih mjera i graničnih vrijednosti onečišćenja zraka,
- primjenom propisane ili utvrđene procjene utjecaja na okoliš i primjenom mjera zaštite i poboljšanja kakvoće zraka pri gradnji i rekonstrukciji stacionarnih (tehnološki procesi, industrijski pogoni, uređaji i objekti iz kojih se onečišćujuće tvari ispuštaju u zrak) i difuznih (uređaji, površine i druga mjesta odakle se onečišćujuće tvari slobodno šire zrakom bez određena ispusta ili dimnjaka) izvora onečišćavanja zraka,
- poticanjem upotrebe izvorno čistih tehnologija,
- primjenom sanacijskih programa za pojedine izvore ili područja.

10.1.1. Mjere za sprečavanje onečišćivanja zraka

Pri izradi prostornih planova gradova i općina moraju se uzeti u obzir područja posebnih prirodnih i kulturnih obilježja, postojeća i planirana kategorija kakvoće zraka na nekom području te odabrati najpovoljnije lokacije za moguće izvore onečišćavanja zraka, kao i potrebne zaštitne udaljenosti između takvih objekata i stambenih zona u skladu s odredbama Zakona o zaštiti zraka.

Za pojedina područja mogu se propisati strože granične vrijednosti emisija i strože zaštitne mjere, ovisno o osjetljivosti ekosustava, daljinskom prijenosu onečišćavanja i kakvoći zraka.

10.1.2. Mjere za smanjenje onečišćivanja zraka

Potrebno je poduzeti slijedeće mjere:

- u cilju smanjenja negativnih utjecaja emisija iz rafinerijskih pogona na stanovnike grada Siska kao i iz pogona Petrokemije Kutina na stanovnike grada Kutine treba zahtijevati optimalno vođenje procesa i održavanje pogona i opreme,
- za područje oko Rafinerije u Sisku treba donijeti sanacijski program mjera za smanjenje emisija onečišćenja, posebno iz difuznih izvora rafinerijskih pogona
- u Rafineriji učinkovitost rada postrojenja odsumporavanja kontrolirati stalnim mjerenjem emisije dimnih plinova
- u Termoelektrani Sisak smanjiti onečišćenje primjenom kvalitetnijeg goriva, poboljšanjem izgaranja i povećanjem učinkovitosti
- promicanje upotrebe plina u svim gradovima i većim naseljima
- kotlovnice na kruta goriva preraditi na tekuće ili plinovito gorivo
- u svim kotlovnicama koja koriste loživo ulje propisati upotrebu niskosumpornog loživog ulja, odnosno upotrebu plina
- propisati nadzor ispušnih plinova za vozila javnog gradskog prometa, teretna i dostavna vozila određene nosivosti
- stroga središta gradova u Županiji (Sisak, Kutina, Hrvatska Kostajnica, Petrinja, Novska, Popovača, Glina i ostali) osloboditi prometa i urediti pješačke zone
- održavanje javnih gradskih površina redovnim čišćenjem prašine s ulica (usisivači).
- zabraniti korištenje ugljena u kućnim kotlovnicama i prodaju ugljena na malo sa sadržajem sumpora većim od 0,55 g/MJ

10.1.3. Mjere za nove zahvate u prostoru

Gradovi na području Županije dužni su, sukladno zakonskim propisima, voditi katastar emisija u okoliš, s obzirom na utvrđene djelatnosti koje onečišćuju zrak u zonama stanovanja i industrijskim područjima.

Izvođenjem nekog zahvata na bilo kojem mjestu u Županiji ne smije se izazvati povećanje opterećenja niti smije doći do prelaska kakvoće zraka u višu kategoriju u bilo kojoj točki okoline izvora.

U zonama mješovite namjene moguće je locirati samo manje gospodarske pogone koji neće negativno utjecati na kvalitetu okoliša, dok je smještaj novih gospodarskih pogona srednje ili manje veličine predviđen u sklopu prostora za razvoj malog i srednjeg poduzetništva, koje će biti definirane dokumentima prostornog uređenja niže razine. Dugoročno, onečišćenje zraka zbog prometa bit će glavni problem za Županiju. Ovom treba posvetiti posebnu pažnju i pojačati infrastrukturu koja će omogućiti iznalaženje pravovremenih i djelotvornih zaštitnih mjera. Pored propisanih mjera za smanjenje onečišćenja zraka u točki 10.1.2., potrebno je poduzeti, sukladno mogućnostima, slijedeće mjere:

- proširivati pješačke zone u gradovima, uz istovremenu izgradnju javnih garaža
- unapređenje javnog prijevoza, naročito u okruženju urbanih cjelina (primjena plina u vozilima javnog prijevoza i dostavnim vozilima)
- osigurati veću protočnost prometnica.

10.2. Zaštita od buke i vibracija

Zaštita od buke obrađuje se dokumentima prostornog uređenja niže razine (GUP, UPU). Prostornim planovima uređenja općina i gradova mogu se propisati posebne mjere zaštite od buke za građevinska područja, kao i za građevine izvan građevinskog područja i građevine javnih sadržaja.

Za građevinska područja, Zakonom o zaštiti od buke i Pravilnikom o najvišim dopuštenim razinama buke u sredini u kojoj ljudi rade i borave, propisane su najviše dopuštene razine buke u otvorenom prostoru:

Tablica 7: Najviše dopuštene ocjenske razine buke emisije u otvorenom prostoru

Zona buke	Namjena prostora	Najviše dopuštene ocjenske razine buke emisije LRAeq u dB (A)
-----------	------------------	---

		za dan	za noć
1.	Zona namijenjena odmoru, oporavku i liječenju	50	40
2.	Zona namijenjena samo stanovanju i boravku	55	40
3.	Zona mješovite, pretežito stambene namjene	55	45
4.	Zona mješovite, pretežito poslovne namjene sa stanovanjem	65	50
5.	Zona gospodarske namjene (proizvodnja, industrija, skladišta, servisi)	-na granici građevne čestice unutar zone buka ne smije prelaziti 80 dB (A) -na granici ove zone buka ne smije prelaziti dopuštene razine zone s kojom graniči	

Građevine i postrojenja koja mogu biti izvor prekomjerne buke potrebno je locirati na odgovarajuću udaljenost od naselja, stambenih i rekreacijskih zona.

10.3. Zaštita voda

Mjerama zaštite treba sačuvati one vode koje su još čiste, zaustaviti postupke i zahvate u prostoru na pogoršanju kakvoće voda, saniranjem ili uklanjanjem izvora onečišćenja, osigurati poboljšanje ekoloških svojstava vode, tamo gdje su one narušene, te osigurati svrhovito korištenje voda, a time skladan i postojan razvoj.

10.3.1. Zaštita izvorišta vode za piće

Za očuvanje i poboljšanje kakvoće, te zaštitu količine vode postojećih i mogućih izvorišta pitke vode nužno je: određivanje područja zona zaštite izvorišta i načina ponašanja u ovim zonama. Oni se moraju temeljiti na hidrogeološkim i sanitarno ekološkim mjerama.

Kategorizaciju izvorišta potrebno je izvršiti na osnovi regionalnih vodoopskrbnih planova.

Odluka o zaštiti izvorišta je osnovni pravni akt kojim se određuje zaštita izvorišta vode za piće. Zaštita izvorišta provodi se u skladu s odlukama koje donosi, ovisno o području prostiranja zone zaštite, županijska skupština, gradsko ili općinsko vijeće.

Na osnovi dosadašnjih istražnih radova moraju se donijeti odluke o zonama zaštite za izvore koji će biti uključeni u javne vodoopskrbne sustave, a za koje odluka o zaštiti izvorišta još nije donešena (u vodoopskrbnom sustavu Moslavačka Posavina to su izvorišta: Mustafina Klada, Mužilovčica (Kutina), Osekovo i Jasenovac; u vodoopskrbnom sustavu "Petrinja-Sisak" izvorišta: Novo Selište, Pečki, Peščenica, Kopa, Križ, Igralište i Hrastovica; u vodoopskrbnom sustavu Hrvatska Kostajnica izvorište Dubica; te u vodoopskrbnom sustavu "Glina-Gvozd" izvorišta: Smerdan, Pokupska Slatina i Pecka).

Zone sanitarne zaštite za izvore koji će biti uključeni u javne vodoopskrbne sustave potrebno je uvrstiti u prostorne planove uređenja gradova i općina.

10.3.2. Mjere zaštite podzemnih voda

Za slučaj izvanrednih zagađenja provode se mjere temeljem Državnog i Županijskog plana za zaštitu voda. Potrebno je izraditi operativne planove interventnih mjera za slučaj izvanrednih zagađenja i osposobiti se i opremiti za hitno provođenje sanacijskih mjera.

Posebnu pozornost u tom smislu treba dati mogućim izvorima zagađenja većih razmjera kao što su: INA - Rafinerija, Petrokemija d.d., Jadranski naftovod, autocesta i željeznička pruga, velike toplane u naseljima, deponije i veći industrijski pogoni.

10.3.3. Zaštita površinskih voda

Zaštita površinskih voda zastupljena je u okviru zaštite podzemnih voda i izvorišta iz kojih se stvaraju površinski tokovi Save, Kupe i njihovih pritoka.

Kakvoću ovih vodotoka treba očuvati i unaprijediti nadziranom ispuštanjem i pročišćavanjem otpadnih voda. Odvodnja otpadnih voda pripadajućih područja ovih vodotoka je strateški riješena, a vremenski tijek izgradnje treba odrediti Županijskim planom za zaštitu voda od onečišćenja.

10.4. Zaštita tla

Vrednovanjem zemljišta, uz uvažavanje osobitosti sistemskih jedinica tla, zemljišta su razgraničena na I. do IV. kategoriju zaštite, gdje:

- zemljišta I. kategorije zaštite obuhvaćaju najvrednija tla i treba ih zaštititi i namijeniti primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji
- zemljišta II. kategorije odgovarajućim mjerama zaštite treba zaštititi planiranjem manje gustoće naseljenosti u kojima će poljoprivredno zemljište biti odgovarajuće uklopljeno, zaštićeno i privedeno svojoj svrsi u okviru manjih gospodarstva i okućnica
- zemljišta III. i IV. kategorije čine zemljišta koja su uglavnom prekrivena šumama, te zemljišta na strmim padinama za koje je potrebno planirati mjere zaštite od erozije
- na zemljištima III. i IV. kategorije planiranje građenja se može odvijati bez ograničenja.

Zemljište I. kategorije zaštite u kartografskom prikazu broj 1. Korištenje i namjena prostora kartirano je kao "poljoprivredno tlo isključivo osnovne namjene, vrijedno obradivo tlo". Zemljište II. kategorije je kartirano kao "poljoprivredno tlo isključivo osnovne namjene - ostala obradiva tla", a zemljišta III. i IV. kategorije zajedno kao "ostalo poljoprivredno tlo i šumsko zemljište".

Prenamjena vrijednog obradivog tla I. kategorije u nepoljoprivredne, posebice građevinske svrhe, u pravilu nije dopuštena. Dapače, postojeće zapuštene poljoprivredne površine potrebno je privesti poljoprivrednoj namjeni ili ih pošumiti.

Obzirom na činjenicu da zaštita tla ima mnogostruki učinak na ostale dijelove okoliša, da predstavlja važan životni i gospodarski prostor, da se obnavljanje i stvaranje tla odvija vrlo sporo, pri izradi planova niže razine (prostornih planova uređenja gradova i općina) potrebno je:

- predvidjeti dugoročno i kvalitetno korištenje tla, te dati prednost zaštiti ispred ostalih korisničkih interesa.
- predvidjeti za površine koje se više ne koriste ponovno obrađivanje (rekultivaciju)
- predvidjeti u svrhu zaštite od erozije i štetnog djelovanja zbijanja tla odgovarajuće poljoprivredne i šumarske postupke
- predvidjeti obnovu tala oštećenih erozijom i klizanjem
- poticati pošumljavanje i pomlađivanje šuma autohtonih šumskih zajednica
- močvarnim tlima gospodariti na način održivog razvoja.

Predviđena je sanacija zagađenog tla na području Županije (bivša odlagališta otpada i sl.).

Smjernice propisane Planom za iskorištavanje mineralnih sirovina danih u točki 1.3.6. sukladno se primjenjuju i u pogledu premještanja tla (iskorištavanje kvalitetne zemlje za druge namjene na drugim lokacijama.) Detaljnije smjernice će se odrediti kroz prostorne planove uređenja gradova odnosno općina.

10.5. Mjere posebne zaštite

10.5.1. Temeljne smjernice za provedbu mjera zaštite u planiranju prostora

Osnovne smjernice i osnovna planska rješenja i prijedlozi za provedbu mjera zaštite ljudi, prirodnih i materijalnih vrijednosti na području Županije temelje se na geopolitičkom položaju, geografskim i demografskim značajkama, stupnju razvoja gospodarstva, infrastrukture i svih društvenih djelatnosti, kao i na procjeni ugroženosti cijelog područja Županije prirodnim nepogodama, tehničko - tehnološkim i ekološkim nesrećama i mogućim ratnim razaranjima.

Posebne smjernice i zahtjevi zaštite i spašavanja u planiranju prostora poradi omogućavanja što boljih uvjeta za preživljavanje ljudi, koje bi u najvećoj mjeri omogućile smanjenje ljudskih žrtava, općenito obuhvaćaju:

1. mjere kojima se osigurava što bolja zaklonjenost stambenih, poslovnih i drugih građevina, smanjuje njihova izloženost i povredljivost od razaranja (manja visina građevina, manja gustoća izgrađenosti, više zelenih površina, veća udaljenost između građevina i slično),
2. mjere koje omogućavaju što učinkovitiju evakuaciju, izmještanje, spašavanje, zbrinjavanje, sklanjanje i druge mjere zaštite i spašavanja ljudi,
3. mjere koje omogućavaju elastičan prijelaz iz optimalnih u izvanredne uvjete prometa i kretanja,
4. mjere koje omogućavaju lokalizaciju i ograničavanje dometa posljedica pojedinih prirodnih nepogoda i drugih incidentnih ili izvanrednih događaja,
5. mjere koje omogućavaju funkcioniranje i obnavljanje građevina u slučaju oštećenja (protivpotresno i protivpožarno projektiranje i slično).

10.5.2. Smjernice za zaštitu od požara i eksplozije

Na području Sisačko - moslavačke županije Prostornim planom predviđene su slijedeće mjere zaštite od požara i eksplozije :

- prilikom izrade planova obavezno koristiti odredbe važećih propisa kojima se regulira projektiranje i izgradnja vatrogasnih pristupa i hidrantske mreže za gašenje požara
- u svrhu sprječavanja širenja vatre i dima unutar građevina, sprječavanja širenja požara na susjedne građevine, omogućavanja sigurne evakuacije osoba iz građevina te zaštite spašavatelja, građevine je potrebno projektirati prema odredbama važećih propisa kojima se regulira otpornost na požar i drugim zahtjevima koje građevine moraju zadovoljiti u slučaju požara
- tehničke uvjete i normative za siguran transport tekućih i plinovitih ugljikovodika magistralnim plinovodima, te plinovodima za međunarodni transport, kao i tehničke uvjete i normative za mjere zaštite ljudi i imovine i zaštite plinovoda, te postrojenja i uređaja koji su njihovim sastavnim dijelom projektirati prema odredbama važećih propisa kojima se regulira problematika sigurnog transporta tekućih i plinovitih ugljikovodika magistralnim naftovodima i plinovodima, te naftovodima i plinovodima za međunarodni transport
- prostori i građevine za skladištenje, držanje i promet zapaljivih tekućina i plinova moraju se projektirati sukladno važećim propisima, tehničkim normativima i normama, a iznimno, kao i u slučajevima nedostatka hrvatskih propisa mogu se primijeniti strani propisi, tehnička pravila ili primjenjene znanstvene spoznaje, uz prethodno odobrenje Ministarstva unutarnjih poslova
- plinske kotlovnice projektirati i izvoditi sukladno odredbama važećih propisa kojima se regulira projektiranje i izgradnja plinskih kotlovnica
- prilikom određivanja mjesta gdje će se proizvoditi, skladištiti ili koristiti eksplozivne tvari na odgovarajući način, glede sigurnosnih udaljenosti primijeniti odredbe važećih propisa kojima se regulira problematika eksplozivnih tvari
- u slučaju određivanja mjesta za poslovne prostore za proizvodnju oružja, promet oružja i streljiva, te popravljavanje i prepravljavanje oružja, na odgovarajući način primijeniti odredbe važećih propisa kojima se reguliraju mjere zaštite od požara

poslovnih prostorija za proizvodnju oružja, promet oružja i streljiva, te popravljanje i prepravljanje oružja

- ugostiteljske prostore projektirati i izvoditi prema odredbama važećih propisa kojima se regulira zaštita od požara ugostiteljskih objekata
- sustave za dojavu požara projektirati i izvesti prema važećim propisima kojima se regulira projektiranje i izvedba istih
- stabilne sustave za gašenje požara projektirati i izvesti prema važećim propisima i uputama proizvođača
- skladišta je potrebno projektirati i izvesti prema odredbama važećih propisa kojima se regulira zaštita skladišta od požara i eksplozije
- prilikom projektiranja i izvedbe elektroenergetskih postrojenja primjeniti odredbe važećih propisa kojima se regulira zaštita od požara i eksplozija istih
- prilikom projektiranja i izvedbe zahvata u prostoru gdje se predviđa korištenje zapaljivih tekućina i plinova, te gdje postoje prostori ugroženi eksplozivnom atmosferom primjeniti odredbe važećih propisa kojima se regulira problematika prostora ugroženih eksplozivnom atmosferom
- za izgradnju, dogradnju i rekonstrukciju građevina određenih posebnim propisom iz područja zaštite od požara potrebno je izraditi elaborat zaštite od požara kao podlogu za projektiranje mjera zaštite od požara u glavnom projektu predmetnog zahvata u prostoru
- za zahvate u prostoru koji su određeni posebnim propisom o gradnji i propisima iz područja zaštite od požara potrebno je od Policijske uprave Sisačko-moslavačke ishoditi potvrdu da su u glavnom projektu primjenjene propisane mjere zaštite od požara
- prilikom projektiranja pojedinog zahvata u prostoru primjeniti propise vezane za zaštitu od požara koji su važeći u trenutku izrade projektne dokumentacije.

10.5.3. Mjere za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća

Osnovne smjernice i osnovna planska rješenja i prijedlozi za provedbu mjera zaštite ljudi, prirodnih i materijalnih vrijednosti na području Županije temelje se na geopolitičkom položaju, geografskim i demografskim značajkama, stupnju razvoja gospodarstva, infrastrukture i svih društvenih djelatnosti, kao i na procjeni ugroženosti cijelog područja Županije prirodnim nepogodama, tehničko - tehnološkim i ekološkim nesrećama.

Navedeni Zahtjevi zaštite i spašavanja odnose se na ugroze po stanovništvo i materijalna dobra na području Sisačko-moslavačke županije, a razrađeni su prema mogućim opasnostima i prijetnjama koje mogu izazvati nastanak katastrofe i velike nesreće.

10.5.3.1. Zaštita od rušenja i spašavanje iz ruševina

Ceste i ostale prometnice treba zaštititi posebnim mjerama od rušenja zgrada i ostalog zaprečivanja radi što brže i jednostavnije evakuacije ljudi i dobara. Urbanističkim planovima uređenja koje će se izraditi za građevinska područja naselja i površine za izdvojene namjene izvan naselja potrebno je definirati i dimenzionirati sustav ulazno-izlaznih prometnica.

Prometnice unutar neizgrađenih dijelova naselja moraju se projektirati na taj način da razmak građevina od prometnice omogućuje da eventualne ruševine građevina ne zaprečavaju prometnicu radi omogućavanja evakuacije ljudi i pristupa interventnim vozilima.

U područjima nizvodno od planiranih energetskih hidroakumulacija, odnosno brana, u kojima je na zemljištu označen doseg i zona plavljenja uslijed iznenadnog rušenja ili prelijevanja brana, izgradnja se određuje prostornim planovima koji obuhvaćaju ta područja.

Kod projektiranja većih raskrižja i čvorišta s prometnicama projektiranim u dvije ili više razina, mora se osigurati cijeli lokalitet čvorišta na način da se isti režim prometa može, unaprijed projektiranim načinom, odvijati na jednoj (prizemnoj) razini. Kod projektiranja građevina mora se koristiti tzv. projektna seizmičnost sukladno utvrđenom stupnju eventualnih potresa po MSC ljestvici njihove jačine prema mikroseizmičkoj rajonizaciji

Sisačko-moslavačke županije, odnosno seizmološkoj karti Hrvatske za povratni period za 500 godina.

Prostornim planom Županije, te prostornim planovima koji proizlaze iz prostornog plana županije, potrebno je definirati područja koja nisu ugrožena urušavanjem kao zone (kartografski) za evakuaciju ljudi (zelenilo, trgovi, slobodne površine i slično), a u svrhu olakšavanja pristupa i evakuacije prilikom akcidentne situacije.

10.5.3.2. Zaštita od potresa

U svrhu efikasne zaštite od potresa potrebno je konstrukcije svih građevina planiranih za izgradnju na području Županije uskladiti sa zakonskim i pod zakonskim propisima za predmetnu seizmičku zonu. Za područja u kojima se planira izgradnja većih stambenih i poslovnih građevina, potrebno je izvršiti geomehaničko i drugo ispitivanje terena kako bi se postigla maksimalna sigurnost konstrukcija na predviđene potrese.

Teritorij Županije je seizmički aktivan, ali je na njegovim pojedinim dijelovima različit stupanj seizmičkog rizika. Važeće karte, iz kojih se može očitati stupanj seizmičnosti pojedine lokacije su mjerila 1:1.000.000 i stoga nedovoljne preciznosti. U tu svrhu potrebno je izraditi seizmotektonsko zoniranje Županije u mjerilu 1:100.000, koje mora biti usklađeno sa seizmičkim zoniranjem Republike Hrvatske. Do izrade nove seizmičke karte Županije protupotresno projektiranje i građenje treba provoditi u skladu s postojećim seizmičkim kartama, zakonima i propisima.

Protupotresno projektiranje građevina kao i građenje potrebno je provoditi sukladno Zakonu o gradnji i postojećim tehničkim propisima.

Lociranje građevinskih područja naselja i infrastrukturnih građevina u dokumentima prostornog uređenja niže razine treba provoditi u skladu sa seizmotektonskim zoniranjem Županije i geotehničkim zoniranjem općina i gradova odnosno geotehničkim mikrozoniranjem urbanih cjelina.

Kod rekonstrukcije starijih građevina koje nisu projektirane u skladu s propisima za protupotresno projektiranje i građenje izdavanje dozvole za građenje treba uvjetovati ojačavanjem konstruktivnih elemenata na djelovanje potresa.

10.5.3.3. Zaštita od industrijskih nesreća

Sukladno Zakonu i potvrđivanju Konvencije o prekograničnim učincima industrijskih nesreća (Narodne novine br. 7/99) i obvezama koje iz toga proizlaze potrebno je pri odlučivanju o lokacijama smještaja tzv. opasnih djelatnosti uzeti u obzir slijedeće:

- rezultate analize i ocjene rizika, uključujući ocjenu fizičkih značajki prostora
- procjenu rizika po okoliš, uključujući posljedice prekograničnog učinka
- procjena novih opasnih djelatnosti koje bi mogle biti izvor rizika
- razmatranje lokacije za nove i značajne izmjene na postojećim opasnim djelatnostima na sigurnoj udaljenosti od postojećih središta naseljenosti, te uspostavljanje sigurnosnih područja oko opasnih djelatnosti
- sudjelovanje javnosti.

Pri izradi planova intervencija u zaštiti okoliša potrebno je:

- utvrditi količinu i svojstva opasnih tvari na licu mjesta
- prirediti scenarij tipičnog uzorka industrijske nesreće
- predvidjeti količinu ispuštanja opasnih tvari u okoliš
- predvidjeti raspon i težinu nastalih posljedica za ljude i okoliš
- predvidjeti vremenski rok od početka događaja do kulminacije industrijske nesreće
- poduzeti mjere za smanjenje vjerojatnosti proširenja štetnog djelovanja
- uzeti u obzir broj, rasprostranjenost i koncentraciju ljudi u zoni opasnosti
- procijeniti mogućnosti evakuacije.

10.5.3.4. Poplave i bujice

Na temelju iskustvenih podataka može se tvrditi da većina obrambenih nasipa može braniti ugrožena područja od voda 100-godišnjeg povratnog perioda, ali u različitim vremenskim periodima. U svrhu preventivnog djelovanja kojim se pospješuje obrana od poplava treba provoditi slijedeće aktivnosti:

- regulirane vodotoke i retencije, obrambene nasipe, zemljane brane i ispusne uređaje na njima održavati u primjerenom stanju kako ne bi nastajale neprilike za vrijeme velikih voda
- preostale vodotoke ili njihove dijelove, koji još nisu regulirani (pretvoreni u kanale) zadržati u prirodnom obliku, osiguravajući samo nužnu protočnost za velike vode
- u slivovima bujičnih potoka provoditi zaštitu reljefa i šumarskim metodama sanirati degradirana tla.

Građevinske mjere zaštite od poplava uključuju građenje regulacijskih i zaštitnih vodnih građevina, kao i obavljanje svih potrebnih radova gospodarskog i tehničkog održavanja vodotoka, vodnog dobra i vodnih građevina te sustavnog obavljanja tehničkog promatranja ključnih vodnih građevina (nasipa, brana itd.).

Negrađevinske mjere zaštite od poplava sastoje se od provedbi mjera operativne obrane od poplave, upravljanja i koordinacije pogona višenamjenskih akumulacija i distribucijskih vodnih građevina tijekom velikih voda, unapređivanja sustava automatskih meteoroloških i vodomjernih postaja te omogućavanja dostupnosti izmjerenih podataka nadležnim službama u realnom vremenu. Osim toga, u svrhu produljenja raspoloživih vremena za odgovarajuće reakcije na poplavne događaje, a time i povećanja efikasnosti operativne obrane od poplava, potrebno je stalno unapređivati i modernizirati postojeće sustave za praćenje i prognoziranje hidrometeoroloških pojava te postojeće komunikacijske sustave, kao i interne sustave za uzbuñivanje na hidroakumulacijama, koji moraju biti u ispravnom stanju te zvučnom snagom pokrivati područje moguće ugroze.

Urbanističke mjere koje treba ugraditi u prostorne planove:

- zabrana gradnje u mjestima koja su u zoni plavljenja
- prostornim planovima definirati glavne prometnice koje nisu ugrožene plavljenjem te pravce evakuacije izvan zona plavljenja
- razraditi mjere zaštite kritične infrastrukture koja je ugrožena poplavom
- prostorni planovi moraju sadržavati i popis ugroženih značajnih gospodarskih objekata, popis ugroženih imaoća opasnih stvari koje bi uslijed poplavlivanja mogla ugroziti ljude i okoliš, te popis ugroženih spomenika kulture
- u područjima gdje nisu regulirani vodotoci (velike bujice), a izgradnja nije suprotna prostornom planu objekti se moraju graditi od čvrstog materijala na način da dio objekta ostane nepoplavljen i za najveće vode. Pod ovim se smatra da gradnja podrumskih i prizemnih etaža mora biti projektirana na pojačanu otpornost prema utjecaju bujičnih tokova i vode pri poplavlivanju. Nije dopuštena gradnja i opremanje podzemnih skloništa i osnovne i dopunske zaštite u objektima gdje je opasnost od poplava i bujičnih tokova realna.

10.5.3.5. Suše

Zaštita se provodi uglavnom primjenom tri metode: selekcijsko – generička, geografsko zoniranje i agrotehničke mjere. Najuspješnija i najpouzdanija metoda protiv suše je navodnjavanje.

10.5.3.6. Klizišta

Ukoliko se u zoni zahvata prostornog plana nalaze klizišta ili mjesta velikih erozija, nužno ih je označiti u kartografskom prikazu. Za zone klizanja i erozije potrebno je predvidjeti urbanističke mjere zaštite.

10.5.3.7. Požari

Požari se tretiraju kao destruktivan faktor okoliša uzrokovan prirodnim pogodnostima i ljudskim nemarom. Potencijal za izbijanje požara u izravnoj je vezi sa zapaljivošću uskladištenih materijala, zapaljivim materijalima koji se upotrebljavaju u gradnji objekta i protupožarnim mjerama primijenjenim na određenom lokalitetu odnosno u postrojenju.

U cilju onemogućavanja nastanka i sprečavanja širenja požara, osnovne preventivne mjere u planiranju prostora trebaju sadržavati sljedeće:

- zoniranje - utvrđivanje namjene prostora te, temeljem prihvaćenih metoda za utvrđivanje požarnih sektora unutar zona, utvrđivanje zona zaštite s požarnim zaprekama (vatrobranim pojasevima). Vatrobrani pojasevi, odnosno požarne zapreke mogu biti ulice, parkovi i drugi slobodan prostor gdje nije dozvoljena gradnja, kao i prirodne prepreke - vodotoci i jezera
- tijekom izrade dokumenata prostornog uređenja postojećih urbanih sredina s gustoćom izgrađenosti većom od 30%, kao i većim požarnim opterećenjem utvrditi pojačane mjere zaštite kroz:
  - a) ograničenje broja etaža
  - b) obvezatnu interpolaciju građevina većeg stupnja vatrootpornosti (najmanje F-120)
  - c) izgradnju požarnih zidova
  - d) ograničenje namjene na djelatnosti s najmanjim požarnim opasnostima
  - e) izvedbu dodatnih mjera zaštite (vatrodojava, pojačan kapacitet hidrantske mreže).
- prilikom svih zahvata u prostoru, te izrade dokumenata prostornog uređenja primjeniti propise vezane za zaštitu od požara koji su važeći u trenutku izrade projektne dokumentacije.

10.5.3.8. Olujno ili orkansko nevrijeme

Kod planiranja i gradnje prometnica valja voditi računa o vjetru i pojavi ekstremnih zračnih turbulencija. Na prometnicama se, na mjestima gdje vjetar ima udare olujne jačine, trebaju postavljati posebni zaštitni sistemi, tzv. vjetrobrani (kameni i/ili betonski zidovi te perforirane stijene i/ili segmentni vjetrobrani) i posebni znakovi upozorenja.

10.5.3.9. Snježne oborine

Mogu prouzročiti velike štete na građevinama, a najvećim dijelom to se odnosi na krovne konstrukcije, koje trebaju biti projektirane prema normama za opterećenje snijegom karakteristično za različita područja, a određeno na temelju meteoroloških podataka iz višegodišnjeg razdoblja motrenja.

10.5.3.10. Poledica

Preventivne mjere uključuju prognozu za tu pojavu te izvješćivanje o tome odgovarajućih službi, koje u svojoj redovnoj djelatnosti vode računa o sigurnosti prometne infrastrukture.

10.5.3.11. Tehničko-tehnološke katastrofe izazvane nesrećama u gospodarskim objektima

Na području Sisačko-moslavačke županije postoji 58 pravnih osoba u kojima se nalaze velike količine opasnih tvari: eksplozivnih, zapaljivih, otrovnih, radioaktivnih itd. Nesreće koje se u tim poduzećima mogu dogoditi zbog raznih razloga, mogu imati katastrofalne posljedice s velikim brojem stradalih osoba.

Potencijalno ugroženim objektima u Županiji se smatraju svi javni objekti i zaštićeni dijelovi prirode. Posebno se mora voditi računa o:

- školama i vrtićima
- bolnicama, Domovima zdravlja i njihovim ispostavama (ambulantama),

- hotelima, bazenima
- domovima za stare i nemoćne
- tržnicama i velikim trgovačkim centrima, gdje se zadržava veći broj ljudi.

Prostorni plan mora sadržavati:

- popis mogućih izvora tehničko – tehnoloških akcidenata u stacionarnim objektima i kritičnu infrastrukturu uz njih
- zone dometa istjecanja opasnih tvari u tlo, zrak u površinske i podzemne vode
- popis prometnica kojima se najviše prevoze opasne tvari i kritičnu infrastrukturu uz njih
- kartografski prikaz mogućih izvora i zona ugroza tehničko-tehnoloških katastrofa i većih nesreća u gospodarstvu i prometu
- u ugroženim zonama prostorni plan treba predvidjeti restriktivne mjere gradnje naročito za građevine u kojima boravi veći broj ljudi ili spadaju u kritičnu infrastrukturu.

Urbanističke mjere koje treba ugraditi u prostorne planove:

U blizini lokacija gdje se proizvode, skladište, prerađuju, prevoze, sakupljaju ili obavljaju druge radnje s opasnim tvarima ne preporuča se gradnja objekata u kojem boravi veći broj osoba (dječji vrtići, škole, sportske dvorane, stambene građevine i sl.). Prostornim planovima potrebno je definirati moguće izvore tehničko – tehnološke nesreće, zone dometa istjecanjem opasnih tvari u zrak, u površinske vode, u podzemne vode, također je potrebno definirati sve objekte kritične infrastrukture koji bi bili ugroženi tehničko – tehnološkim akcidentom u gospodarskom objektu ili u prometu.

10.5.3.12. Zaštita voda (vodonosnika)

Dokumentima prostornog uređenja jačati mjere na zaštiti vodonosnika koji je od sve većeg životnog i ekonomskog značenja za područje Sisačko-moslavačke županije. U području vodonosnika učinkovito rješavati otpadne vode, te izgradnju farmi ne dozvoljavati bez cjelovitog i prihvatljivog zbrinjavanja fekalnih voda. Posebnim uvjetima građenja u zoni zaštite vodonosnika usmjeriti izgradnju plantaža trajnih nasada u području vodonosnika, odnosno limitirati na kulture koje ne zahtijevaju uporabu fungicida i drugih zaštitnih sredstava.

10.5.3.13. Epidemioološke i sanitarne opasnosti

U svrhu postizanja što bolje epidemiološke i sanitarne zaštite stanovnika na ovom području potrebno je dovršiti sustav vodoopskrbe, te svim stanovnicima omogućiti priključak na javni sustav opskrbe, potrebno je dovršiti sustav odvodnje otpadnih voda te izgradnju kolektora za pročišćavanje otpadnih voda. Potrebno je također definirati i kartografski prikazati postojeća odlagališta otpada.

10.5.3.14. Mjere posebne zaštite u planiranju prostora

U sklopu Prostornog plana uređenja Sisačko-moslavačke županije dat je zakonski okvir iz koga proizlaze mjere te osnovne smjernice kojih se treba pridržavati u smislu provedbe sklanjanja ljudi, zaštite od rušenja, zaštite od potresa, zaštite od poplava i zaštite od požara.

Osnovne planske smjernice i zahtjevi zaštite i spašavanja u planiranju prostora u najvećoj se mjeri poklapaju s modernim pristupom prostornom planiranju i uređivanju prostora. Treba navesti neke od važnijih postavki takvog pristupa:

- planiranje uvjeta za ravnomjerni demografski razvoj
- dislokacija industrije, radnih i poslovnih zona od površina namijenjenih stanovanju
- policentričnim razvijanjem mreže naselja postići ravnomjerniju izgrađenost prostora i raspodjelu izgrađenih struktura
- planiranim uređenjem prostora poboljšati infrastrukturu i komunikacijske uvjete

- ukupno stanovništvo županije u svim vrstama planiranja obuhvatiti potpunim mjerama zaštite i spašavanja.

Specifične smjernice i zahtjevi zaštite i spašavanja u planiranju prostora poradi omogućavanja što više i što boljih uvjeta za preživljavanje ljudi, odnosno omogućavanja smanjenja ljudskih žrtava u što je moguće većoj mjeri, općenito obuhvaćaju:

- mjere kojima se osigurava što bolja zaklonjenost stambenih, poslovnih i drugih građevina, smanjuje njihova izloženost i povredljivost od razaranja (manja visina građevina, manja gustoća izgrađenosti, više zelenih površina, veće udaljenosti između građevina i slično)
- mjere koje omogućavaju što učinkovitiju evakuaciju, izmještanje, spašavanje, zbrinjavanje, sklanjanje i druge mjere zaštite i spašavanja ljudi
- mjere koje omogućavaju elastičan prijelaz iz jednog u drugi vid prometa i kretanja (iz optimalnih u izvanredne uvjete)
- mjere koje omogućavaju lokalizaciju i ograničavanje dometa posljedica pojedinih prirodnih nepogoda i drugih incidentnih - izvanrednih događaja
- mjere koje omogućavaju funkcioniranje i obnavljanje građevina u slučaju oštećenja (protupožarno i protupožarno projektiranje i slično)
- kod izgradnje školskih, zdravstvenih, sportskih, sakralnih i poslovnih objekata (10 i više zaposlenih) bilo bi dobro planirati gradnju dvonamjenskih skloništa dopunske zaštite otpornosti 50 kPa
- kod izgradnje obiteljskih kuća bilo bi dobro planirati izgradnju zaklona (podruma) gdje je to izvodivo, s obzirom na geološko hidrološke uvjete.

11. MJERE PROVEDBE

11.1. Obveza izrade dokumenata prostornog uređenja

Na temelju Zakona o prostornom uređenju i Programa prostornog uređenja Republike Hrvatske, utvrđuje se potreba izrade sljedećih dokumenata prostornog uređenja za područje Sisačko - moslavačke županije:

- prostorni plan područja posebnih obilježja:
  - a) Park prirode "Lonjsko polje"
  - b) Regionalni park "Dolina rijeke Une"
  - c) Regionalni park "Moslavačka gora"
  - d) područje značajnog krajobraza "Dolina rijeke Kupe"
  - e) područje značajnog krajobraza "Zrinska gora"
  - f) područje značajnog krajobraza "Odransko polje"
  - g) područje značajnog krajobraza "Sunjsko polje"
  - h) područje značajnog krajobraza "Petrova gora-Biljeg"
- prostorni plan uređenja grada, odnosno općine za :
  - a) 7 gradova : Glina, Hrvatska Kostajnica, Kutina, Novska, Sisak, –i– Petrinja i Popovača
  - b) 12 općina : Donji Kukuruzari, Dvor, Gvozd, Hrvatska Dubica, Jasenovac, Lekenik, Lipovljani, Majur, Martinska Ves, Popovača, Sunja, Topusko i Velika Ludina
- generalni urbanistički plan za gradove:
  - a) Sisak
  - b) Kutina
  - c) Petrinja
- urbanistički plan uređenja za gradove i naselja:
  - a) Novsku, Glinu, Hrvatsku Kostajnicu, Popovaču, Lipovljane, Dvor, Sunju i Topusko

Izrada i pribavljanje podataka i stručnih podloga za izradu dokumenata prostornog uređenja:

1. Studija zaštita lokalnih voda na području Županije
2. Kartografske podloge Županije
3. Seizmotektonska karta Županije u mjerilu 1:100.000
4. Županijski plan intervencija u zaštiti okoliša
5. Studija potrebe i opravdanosti eksploatacije mineralnih sirovina na prostoru Županije.

Obveza izrade urbanističkih planova uređenja za neuređene dijelove građevinskog područja i za izgrađene dijelove tih područja planiranih za urbanu preobrazbu ili urbanu sanaciju utvrđuje se prostornim planovima uređenja gradova i općina.

U postupku izrade prostornih planova uređenja gradova / općina, potrebno je izvršiti snimanje stanja bespravne izgradnje. U svrhu sanacije postojeće nelegalne gradnje, potrebno je razmotriti mogućnost uklapanja iste u prostorne planove i ostale oblike intervencija u prostoru.

Dokumentima prostornog uređenja užeg područja može se odrediti viši prostorni standard od onog određenog ovim Planom.

11.2. Područja primjene posebnih razvojnih i drugih mjera

Pogranično područje obuhvaća gradove: Glinu, Hrvatsku Kostajnicu i Novsku, te općine: Donji Kukuruzari, Dvor, Hrvatska Dubica, Jasenovac, Majur i Topusko.

Za područja ovih gradova i općina predviđaju se poticajne mjere na razini nacionalnog programa obnove i razvoja, uz razrađenu strategiju razvitka na županijskoj i lokalnoj razini, a u cilju postupnog smanjivanja nesrazmjera i zaostajanja u odnosu na druga područja i daljnjeg ravnomjernog razvitka (revitalizacija naselja i gospodarstva, a osobito poljodjeljstva), te stvaranje pretpostavki za standard življenja primjeren vremenu u kojem živimo.

Provedba i razrada navedenih mjera provoditi će se putem programa mjera za unapređenje stanja u prostoru.

Posebne postavke razvoja koje treba poticati za navedeno područje su:

- da bi se ublažio negativni demografski proces, treba potaći jači rast žarišnih naselja i onih naselja koja su donekle sačuvala stanovništvo (uglavnom naselja s više od 500 stanovnika)
- planom predviđeni raspored gospodarskih subjekata i drugih sadržaja u prostoru provesti uz disperziju radnih mjesta i povezati ih s postojećim i planiranim područjima stanovanja
- poticati razvoj prometnih pravaca, koji osiguravaju razvoj graničnog područja i uključuju ga u prostor Županije.

S obzirom na smještajne uvjete, na način kako se pojedine djelatnosti obavljaju u prostoru u odnosu na planirane potrebe, navedene postavke mogu se provesti putem slijedećih mjera:

- potrebno je izgraditi, obnoviti i opremiti potrebni broj područnih osnovnih škola u udaljenim naseljima kako bi se uspostavili uvjeti za očuvanje stanovništva u pograničnom području
- građevine primarne zdravstvene zaštite moraju se nalaziti u svim gradovima i općinskim središtima pograničnog područja
- radne zone treba planirati prostorno raspoređene, a posebno odrediti i sačuvati izrazito vrijedne prostore za poljoprivredno - stočarsku djelatnost
- treba vršiti ulaganja u razvoj sustava komunalne infrastrukture.

Pored navedenih mjera razvoja, nužno je primijeniti posebne mjere razvoja koje obuhvaćaju fiskalne i ostale poticajne mjere primijenjene po područjima ili pojedinim zahvatima (građevine). Područja čine veće ili manje prostorne cjeline na području kojih se

mogu provoditi ciljane mjere razvoja (teritorij općina ili gradova, naselja, dijelovi naselja, izgrađene cjeline, katastarske općine itd). Po područjima mogu se propisati sljedeće posebne mjere:

1. **Gradnja građevina** - planom građenja i održavanja predvidjeti održavanje i građenje građevina od županijskog interesa u dijelu Županije čiji se razvoj želi potaknuti, te zadržati i privući stanovništvo (škole, zdravstvene ustanove, prometnice, opskrba, itd.)
2. **Građevinsko zemljište** - u područjima pogođena dugotrajnim iseljavanjem uz ispunjenje određenih uvjeta (mlađe dobne skupine, prijava prebivališta i sl.) osigurati prodaju uređenog građevinskog zemljišta po povoljnijim cijenama
3. **Krediti** - mjere za poticanje razvoja određenih gospodarskih djelatnosti provoditi dodjelom kredita s povoljnijim uvjetima (manja kamata, duži rok otplate i sl.)
4. **Novčani poticaji** - za određenu proizvodnju ili granu djelatnosti
5. **Porezne stope** - manje stope poreza na dobit, poreza na dohodak itd. za tvrtke čija se djelatnost želi poticati na određenom području.

Poticajne mjere na županijskoj razini mogu se osim pograničnog područja donijeti i za ostale jedinice lokalne samouprave koje su pretrpjele značajne štete tijekom Domovinskog rata (gradovi Petrinja i Novska, te općine Gvozd, Donji Kukuruzari, Majur i Sunja).

11.3. Područja i lokaliteti za istraživanje i praćenje pojava i procesa u prostoru

Izvešćima o stanju u prostoru Županije i jedinica lokalne samouprave potrebno je obuhvatiti ocjenu stanja i praćenje pojava u prostoru naročito za :

- demografska kretanja - praćenje radi sagledavanja moguće neravnoteže i predlaganja mjera za uspostavu ravnoteže
- korištenje građevinskih područja naselja - praćenje načina korištenja i predlaganje promjena u smislu učinkovitog korištenja
- izgradnja infrastrukture i građevina od važnosti za Državu i Županiju - praćenje ostvarenja izgradnje radi ravnomjernijeg povezivanja i razvoja područja (auto cesta Zagreb - Sisak - Bihać, magistalna željeznička pruga velikih brzina Zagreb - Sisak - Kutina, magistralna željeznička pruga Sisak - Sunja - Volinja (Novska), pokrivenost TV odašiljačima cijelog područja Županije itd.)
- istraživanje prometnih pravaca Slunj - Glina - Sisak - Kutina, Sisak - Karlovac iz Kupu
- istraživanje alternativne trase željezničke pruge velike propusne moći i velikih brzina u zapadnom dijelu Županije (Glina, Topusko) - na temelju Strategije prometnog razvoja Republike Hrvatske
- usklađenje mogućih očekivanih sukoba u prostoru - npr: (1) studija usklađenja uvjeta zaštite visoko vrijednog zaštićenog krajolika rijeke Kupe i vodozahvata na Kupi s potrebama uređenja plovnog puta Kupom od Siska do Karlovca, te energetsom iskorištenjem (HE Pokuplje), (2) istraživanje načelne trase brze željezničke pruge Sisak - Kutina - Lipovljani kroz Park prirode Lonjsko polje s potrebama zaštite prirode i okoliša
- pogranična, brdska i manje razvijena područja - praćenje stanja, pojava i procesa u cilju praćenja učinaka provedenih mjera (gospodarski razvoj, demografska kretanja)
- zaštita i očuvanje prirodnih i kulturno - povijesnih obilježja i vrijednosti - praćenje stanja, pojava i procesa radi pravodobnog djelovanja u slučaju narušavanja tih vrijednosti (npr. sukobi u planskom korištenju rijeke Kupe)

- potreba izrade studije mogućih nalazišta mineralnih sirovina Županije na osnovi kojih bi se izradila Osnova gospodarenja mineralnim sirovinama za potrebe Županije, gradova i općina.
- zaštićeni lokaliteti prirode (registrirani, prijedloženi za zaštitu) - praćenje stanja, načina korištenja te mogućeg ugrožavanja i onečišćenja (Park prirode Lonjsko polje)
- poplavna područja - praćenje promjena s ciljem zaštite prostora u slučaju potencijalnog ugrožavanja ljudi, imovine i okoliša
- vodonosna područja - praćenje kvalitete, stanja zaštite, potencijalnog ugrožavanja i onečišćenja
- ležišta geotermalne vode - planirano je dalje istraživanje mogućnosti i ekonomičnosti korištenja (Topusko, Sisak, Petrinja, Glina)
- planirana, postojeća i napuštena istražna polja mineralnih sirovina (nadzemna i podzemna) - praćenje korištenja postojećih i sanacije napuštenih polja s ciljem pravodobnog utjecaja u cilju zaštite prostora
- lokacija deponije neopasnog proizvodnog otpada i lokacija skladištenja opasnog otpada

Na temelju Izvješća o stanju u prostoru, Programima mjera za unapređenje stanja u prostoru Županije i jedinica lokalne samouprave odredit će se izrada potrebnih dokumenata prostornog uređenja, stručnih i znanstvenih podloga, te programa, studija, projekata i drugih elaborata.

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 5.

Ukoliko je Obrazloženje Prostornog plana Sisačko-moslavačke županije ("Službeni glasnik" Sisačko-moslavačka županije broj 4/01. i 12/10.) u suprotnosti sa nekim od dijelova II. Izmjena i dopuna Prostornog plana Sisačko-moslavačke županije, primjenjuju se II. Izmjene i dopune Prostornog plana Sisačko-moslavačke županije.

Članak 6.

Gradovi i općine na području Sisačko-moslavačke županije dužni su svoje dokumente prostornog uređenja, čija je obveza donošenja propisana Zakonom o prostornom uređenju ("Narodne novine" br. 153/13.), uskladiti s II. Izmjenama i dopunama Prostornog plana Sisačko-moslavačke županije.

Članak 7.

(1) II. Izmjene i dopune Prostornog plana Sisačko-moslavačke županije izrađene su u 10 (deset) izvornika ovjerenih pečatom Županijske skupštine i potpisom predsjednika Županijske skupštine.

(2) Izvornici iz prethodnog članka čuvaju se u:

1. Ministarstvu graditeljstva i prostornog uređenja (1 primjerak)
2. Pismohrani Sisačko-moslavačke županije (1 primjerak)
3. Javnoj ustanovi Zavod za prostorno uređenje Sisačko-moslavačke županije (2 primjerka)
4. Upravnom odjelu za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštite okoliša Sisačko-moslavačke županije (1 primjerak)
5. Upravnom odjelu za prostorno uređenje i graditeljstvo Sisačko-moslavačke županije, Ispostava u Novskoj (1 primjerak)
6. Upravnom odjelu za prostorno uređenje i graditeljstvo Sisačko-moslavačke županije, Ispostava u Popovači (1 primjerak)
7. Upravnom odjelu za komunalni sustav i prostorno uređenje u Kutini (1 primjerak)

8. Upravnom odjelu za prostorno uređenje, graditeljstvo, zaštitu okoliša u Petrinji (1 primjerak)
9. Upravnom odjelu za prostorno uređenje i zaštitu okoliša u Sisku (1 primjerak).
- (3) U skladu s odredbama posebnog propisa svatko ima pravo uvida u dokumentaciju II. Izmjena i dopuna Prostornog plana Sisačko-moslavačke županije.
- (4) Uvid u II. Izmjene i dopune Prostornog plana Sisačko-moslavačke županije može se obaviti u Upravnom odjelu za prostorno uređenje i graditeljstvo Sisačko-moslavačke županije.

Članak 8.

Ova Odluka stupa na snagu osmog dana od dana objave u „Službenom glasniku Sisačko-moslavačke županije“.

KLASA:

URBROJ:

Sisak,

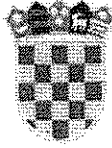
SISAČKO-MOSLAVAČKA ŽUPANIJA
ŽUPANIJSKA SKUPŠTINA

PREDSJEDNICA
ŽUPANIJSKE SKUPŠTINE

Ivanka Roksandić

REPUBLIKA HRVATSKA

MINISTARSTVO GRADITELJSTVA
I PROSTORNOGA UREĐENJA

10000 Zagreb, Ulica Republike Austrije 20
Tel: 01/ 3782 444 Fax: 01/ 3772 822

**Uprava za prostorno uređenje,
pravne poslove i programe Europske unije**

Klasa: 350-02/17-11/13
Ur.broj: 531-05-17-6
Zagreb, 20.ožujka 2017.

SISAČKO – MOSLAVAČKA ŽUPANIJA
Upravni odjel za prostorno uređenje,
graditeljstvo i zaštitu okoliša
S. i A. Radića 36
44000 SISAK

PREDMET: Konačni prijedlog II. izmjena i dopuna Prostornog plana Sisačko-moslavačke županije
- suglasnost, izdaje se

VEZA: Vaš dopis Klasa: 350-02/14-03/02, Ur.broj: 2176/1-09-17-174, od 27. veljače 2017.

Temeljem odredbe članka 108. Zakona o prostornom uređenju („Narodne novine“,br.153/13) Ministarstvo graditeljstva i prostornoga uređenja **i z d a j e**

SUGLASNOST

na Konačni prijedlog II: izmjena i dopuna Prostornog plana Sisačko-moslavačke županije („ Službeni glasnik Sisačko-moslavačke županije“ broj 4/01 i 12/10).

POMOĆNIK MINISTRA
Igor Čižmek, dipl.ing.arh.

OBRAZLOŽENJE UZ ODLUKU O DONOŠENJU II. IZMJENA I DOPUNA PROSTORNOG PLANA SISAČKO-MOSLAVAČKE ŽUPANIJE

Zakonska osnova za izradu Plana:

- Zakon o prostornom uređenju („Narodne novine“ broj 153/13), članak 109. i 113.
- Pravilnik o sadržaju, mjerilima kartografskih prikaza, obveznim prostornim pokazateljima i standardu elaborata prostornih planova („Narodne novine“ broj 106/98, 39/04, 45/04, 163/04 i 9/11)

Uvod:

Svrha Prostornog plana je ostvarivanje ciljeva prostornog uređenja, odnosno svrhovita organizacija, korištenje i namjena prostora, te utvrđivanje uvjeta za uređenje, unaprjeđenje i zaštitu prostora sukladno načelima prostornog uređenja.

Prostorni planovi imaju snagu i pravnu prirodu podzakonskog propisa.

Prostorni plan županije određuje:

- vrijedno obradivo poljoprivredno tlo
- koridore infrastrukture županijskog značaja
- izdvojena građevinska područja izvan naselja za gospodarsku namjenu županijskog značaja
- površine drugih namjena županijskog značaja.

Prostorni plan propisuje uvjete provedbe zahvata u prostoru za javne, društvene i druge građevine regionalnog značaja, uvjete provedbe zahvata u prostoru regionalnog značaja koji se prema posebnim propisima koji uređuju građenje ne smatraju građenjem, daje smjernice za izradu urbanističkih planova uređenja na izdvojenim građevinskim područjima izvan naselja za gospodarsku i javnu namjenu regionalnog značaja...

Kako je Prostorni plan Sisačko-moslavačke županije donesen još 2001. godine (objava „Službeni glasnik SMŽ“ broj 4/01), te izmijenjen 2010. godine (objava „Službeni glasnik SMŽ“ broj 12/10), a kako su se stekli uvjeti, odnosno iskazale potrebe za njegovu izmjenu i dopunu, Županijska skupština je donijela Odluku o izradi II. izmjene i dopuna Prostornog plana Sisačko-moslavačke županije (u daljnjem tekstu: Plan) na 5. sjednici održanoj 21. veljače 2014. godine (Objava: „Službeni glasnik SMŽ“ broj 4/14), te je započela izrada Plana, a za izrađivača je određena županijska javna ustanova Zavod za prostorno uređenje SMŽ (u daljnjem tekstu: Zavod)

Tijek izrade Plana:

Sukladno članku 90. Zakona o prostornom uređenju („Narodne novine“ broj 153/13), Zavod je dostavio javnopravnim tijelima i osobama određenim posebnim propisima, zahtjev za dostavu podataka za izradu Plana.

Po dostavljenim odgovorima, izrađen je elaborat: „II. Izmjene i dopune Prostornog plana SMŽ – prijedlog plana“, koji je sukladno odredbama članaka 94. – 103. Zakona o prostornom uređenju upućen na javnu raspravu i javni uvid u trajanju od 15 dana. Javna rasprava i uvid su održani od 7. ožujka do 21. ožujka 2016. godine, a izlaganje je održano 14. ožujka 2016. u HGK u Sisku.

Tijekom uvida i rasprave zaprimljeno je ukupno 32 primjedbe/mišljenja, dok su 4 mišljenja upisana u Knjigu primjedaba.

Temeljem mišljenja i primjedaba s javne rasprave izrađeno je Izvješće s javne rasprave, a Plan je izmijenjen i dorađen, te upućen sukladno članku 104. Zakona na ponovnu javnu raspravu u trajanju od 8 dana, koja se održala od 14. do 22. studenog 2016. godine, dok je javno izlaganje održano 16. studenog 2016. godine u HGK u Sisku.

Tijekom ponovljenog uvida i rasprave je zaprimljeno 15 mišljenja / primjedbi na temelju kojih je Plan dorađen, te je utvrđen Konačni prijedlog Plana.

Plan je sukladno članku 108. Zakona upućen na suglasnost Ministarstvu graditeljstvo i prostornog uređenja, te je ista dobivena 20. ožujka 2017. godine, KLASA:350-02/17-11/13, URBROJ:531-05-17-6.

Sukladno članku 109. stavku 3. Plan donosi Županijska skupština te je izrađen prijedlog Odluke o donošenju Plana, koji se dostavlja na razmatranje i donošenje.

Ostalo:

Sukladno odredbama članka 62. Zakona o zaštiti okoliša („Narodne novine“ broj 80/13 i 78/15), te pripadajuće Uredbe o strateškoj procjeni utjecaja plana i programa na okoliš („Narodne novine“ broj 64/08) i članka 74. Zakona o zaštiti prirode („Narodne novine“ broj 80/13), za Plan je izrađena Strateška studija utjecaja na okoliša Plana, u sklopu koje je provedena i Glavna ocjena utjecaja Plana na ekološku mrežu.

- Za Stratešku studiju je provedena zakonom predviđena procedura, te su ishođena mišljenja nadležnog Ministarstva zaštite okoliša i energetike, KLASA:351-03/15-04/1307, URBROJ:517-06-2-1-2-17-13 od 1. 3. 2017. godine (mišljenje na SPUO) i KLASA:612-07/16-58/74, URBROJ:517-07-2-17-4 od 21. 02. 2017. godine (mišljenje na glavnu ocjeni prihvatljivosti plana na ekološku mrežu) .

Obzirom da Plan ima sve potrebne suglasnosti i proveden je postupak strateške procjene utjecaja Plana na okoliš, isti zadovoljava sve zakonom propisane uvjete za upućivanje na Županijsku skupštinu na donošenje.

Napomena:

Konačni prijedlog Plana se nalazi objavljen na internetskim stranicama: www.zpusmz.hr .

Strateška studija se nalaz objavljena na internetskim stranicama: www.smz.hr/site/prostorno, pod pozivi/uvidi/objave -2016. godina.

Plan na sjednici Županijske skupštine predstavljaju predstavnici izrađivača – javne ustanove Zavoda za prostorno uređenje SMŽ.

Pročelnica
Blanka Bobetko Majstorović, dipl.ing.biolog

